**Preot dr. LEON DURĂ**

# *INOCENŢA*

*Consilieri editoriali:*
**Dr. Melania Dură**
**Alexandru Dură**

*Macheta şi tehnoredactarea computerizată:*
**Valentin Piţigoi**

*Coperta:* **Ochii inocenţei**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României**
**DURĂ, LEON**
**Inocenţa** / Leon Dură – Râmnicu Vâlcea: Logos, 2005
ISBN 973-86946-2-0

821.135.1-32

**© Editura LOGOS Râmnicu Vâlcea**

**Preot dr. LEON DURĂ**

# INOCENŢA

## *NUVELE*

Editura LOGOS
Râmnicu Vâlcea – 2005

***Prea Cucernice Părinte Leon,***

*...Preţuind strădaniile cărturăreşti ale*
*Prea Cucerniciei Voastre, rugăm pe*
*Bunul şi Milostivul Dumnezeu să Vă dăruiască*
*sănătate, roade în slujirea preoţească,*
*precum şi alte numeroase cărţi şi articole.*
*Cu părintească dragoste şi binecuvântare,*

**† TEOCTIST**
PATRIARHUL
BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

# INOCENŢA

Avioanele decolau de pe aeroportul Otopeni. Oameni de toate vârstele şi preocupările, cei mai mulţi străini, se îndreptau spre punctul vamal. Printre ei, tânărul teolog David.

Cu părul căzut pe omoplaţi şi barba de un castaniu închis, tânărul nostru părea un personaj aparte. În buzunarul pardesiului care îi ajungea până la glezne, David ascundea un paşaport cu destinaţia Occident. Impacientat de atâta aşteptare, tânărul teolog se ducea la punctul de trecere prin vamă şi întreba, cu timiditate, dacă s-a anunţat (la staţie) plecarea cursei în direcţia Occident.

– Stimată Domnişoară, nu am auzit apelul pentru avionul de Occident, a plecat?

– N-a plecat Tovarăşe, dar vama s-a închis.

– Nu se poate, cum aşa! Eu am bilet pentru Occident! Exclamă David, surprins de răspunsul Doamnei.

– Domnişoară, Doamnă, nu ştiu cum să vă spun…

– Ziceţi-mi Tovarăşe, îl întrerupse femeia.

– Ştiţi, nu am decât această geantă, lăsaţi-mă să trec… Vă rog mult de tot! Vă voi aduce la întoarcere un cadou frumos…

– O să uitaţi Dumneavoastră de mine, răspunse Tovarăşa, (cât de cât) convinsă de intenţia lui David.

– Uitaţi-Vă, nu am absolut nimic în geantă!

– Haideţi…, Bine…, dar nu uitaţi ce-aţi promis!…

David trecu prin vamă cu viteza unui avion militar. A uitat de toate… Gândea să ajungă cât se poate de repede la autobuzul care-l ducea la scara avionului.

Ajuns la autobuz, rămase pentru câteva clipe inhibat (uimit) de ceea ce vedea… Toate scaunele erau ocupate de un grup de turişti-schiori, din Occident. Nici un român printre ei; dar nici unul.

– Ce-o mai fi însemnând şi acest lucru, se întrebă în gând David.

Se afla pentru prima dată în viaţa lui într-un avion de pasageri. După ce se aşeză cu atenţie pe scaunul indicat pe bilet, David încercă, în puţina franceză ştiută de el, să intre în conversaţie cu vecinul de scaun. Dar nu se putu… Vecinul, ca de altfel toţi ceilalţi pasageri, vorbeau limba engleză; erau din Anglia. Tânărul scoase o ţărăncuţă de artizanat, dar englezul, la rândul lui, încercă să-i explice că nu doreşte s-o cumpere şi căută în buzunar un breloc lucios. David încercă să-i mulţumească pentru el ducând mâna spre geantă, cu intenţia de a închide fermoarul. Tulburat de gest, englezul începu să gesticuleze, adresându-se prietenilor de grup. David, care avea o inteligenţă nativă, înţelese greşeala…, dar nu mai era nimic de făcut… Până la decolare, toţi l-au privit ca pe un bişniţar.

Motoarele avionului asurzeau pasagerii din ce în ce mai mult. Tehnicienii de la sol părăsiseră de mult pista. Numai unul făcea semn cu o paletă metalică.

De îndată ce avionul începu decolarea, urechile lui David pocniră precum fagul în iarnă geroasă. După câteva minute nu mai auzea deloc…

– O să rămân surd, îşi zise el; dar nu-i nimic… Mă voi trata în Occident. Înalta lor medicină vindecă orice boală! Presiunea în timpane nu scădea deloc.

Gustarea o servi ca şi cum ar fi fost singur în avion. Îşi privea ceasul popeda cu nerăbdarea unui copil de aş

vedea mama. Din puţinele seriale difuzate la televiziunea română, îi rămăsese imaginea zgârie norilor.

– Voi vedea Occidentul! Sunt un om binecuvântat!… O să fiu fericit, acolo-i fericirea! Oamenii au tot ce le trebuie; acolo toţi cred în Dumnezeu! Gândea şi cugeta cât are să se schimbe în bine viaţa lui.

Timpul de zbor a trecut repede. Avionul se pregătea de aterizare. Curios din fire, David privi nerăbdător pe geam să vadă zgârie norii. Prima dezamăgire avea să-i inunde sufletul pentru multe minute…

– Unde sunt zgârie norii? Unde sunt blocurile acelea înalte din sticlă şi beton? Nu se poate! Acesta nu-i Occidentul cunoscut de mine!… Încet, încet, se consolă singur, zicându-şi că blocurile înalte nu pot fi ridicate lângă aeroport. Dar dezamăgirea avea să continue… În tot Occidentul, numărul zgârie norilor se ridica la câteva zeci.

*

* *

David păşea pe pământ occidental cu gândul să devină milionar prin muncă intelectuală. După ce şi-a găsit o locuinţă şi a reuşit să obţină o bursă socială, se înscria la Facultatea de Medicină din cadrul Universităţii Catolice. Demersul pentru înscrierea la facultate a fost plin de surprize. În Occident se găseau trei Universităţi importante: Universitatea Catolică, Universitatea Liberilor Cugetători şi o Universitate Protestantă. Pentru a nu întâmpina dificultăţi la înscriere, David a mers, mai întâi, la Universitatea Liberă, căci îşi zicea el:

– Faptul că sunt licenţiat în teologie, trebuie să-i tenteze pe liberii cugetători. Cu maniere de mare senior,

David se apropia de secretara facultăţii cu un buchet de garoafe şi elegante invitaţii la o cafea.

– Madame, sunteţi foarte atrăgătoare. Ochii Dumneavoastră albaştri îmi amintesc de Marea Nordului. Buzele cărnoase vă fac să arătaţi ca Sulamita.

Toate aceste cuvinte le spunea tânărul teolog într-o franceză colonială. Nu se ştie câte cuvinte a înţeles secretara…

Dar cum auzi că este vorba de un licenţiat în teologie ortodoxă, secretara acceptă cererea tânărului nostru pentru anul I de studii la Facultatea de Medicină. David (însă) nu se opri din acţiune… Conştient că se va afla într-un mediu mai puţin creştin, căută să obţină o înscriere şi la U.C.

La Universitatea Catolică lucrurile se complicară. Secretarul general al Facultăţii de Medicină era un doctor în litere, ungur refugiat în Occident datorită invaziei tancurilor sovietice în Ungaria anilor 1956-1957. De îndată ce a văzut că are de a face cu un român, secretarul a respins dosarul, fără a-l consulta pe candidat. Înţelegând situaţia în care se afla, David angajă un avocat. Acesta trebuia să telefoneze la secretariatul Facultăţii de Medicină pentru a cere explicaţii referitoare la dosarul candidatului David, clientul lui.

– Maitre, noi suntem de acord cu înscrierea teologului român. Să se prezinte la secretariatul facultăţii: mâine la ora $8^{00}$. Aşa se încheia conversaţia dintre avocatul lui David şi secretarul ungur.

A doua zi (dimineaţa) tânărul teolog avea să fie servit cu cafea, iar secretarul facultăţii îi vorbea ca unui adevărat student din Occident.

*

* *

Cu câteva zile înaintea începerii cursurilor universitare, David se afla în posesia a două înscrieri: una la Universitatea Liberă şi alta la Universitatea Catolică. Nazireu din naştere, tânărul teolog se hotăra să frecventeze cursurile Facultăţii creştine.

*

* *

– Bonjur Monsieur, doresc şi eu o cameră pe Situl Universitar, se adresă David, Domnului de la oficiul de plasare a studenţilor.

– Oui, Monsieur, noi dispunem de mai multe tipuri de locuinţe… Ce aţi dori Dumneavoastră? O cameră cu duşul pe hol, o garsonieră sau un apartament?

Cum bugetul lui era limitat, fără să ezite, David ceru o cameră cu duşul aşezat pe hol.

– Vă rog, daţi-mi o cameră simplă!

– Cu plăcere, Domnule student! Va merge cineva cu Dumneavoastră să v-o arate. Camera pe care o veţi dori, pe aceea o veţi avea.

Un om trecut de 40 de ani, emigrant stabilit în Occident, conducea pe tânărul nostru spre frumosul bloc tip vilă cu patru etaje. Spre mirarea lui David, omul brunet schimbă direcţia şi se dirijă spre o altă clădire. De îndată ce a intrat pe hol, tânărul teolog înţelese că acele camere sunt (de fapt) pentru studenţii veniţi din lumea a treia, studenţi mai puţin obişnuiţi cu civilizaţia. Unele uşi erau găurite, altele gata să cadă, mocheta pătată cu fel de fel de sosuri, pereţii lipsiţi de vopsea, totul apărea jalnic.

În astfel de condiţii, David vizita una după alta camerele şi ezita să se decidă. Ajunşi la capătul palierului, administratorul se întoarse către David şi-i zise:

– V-aţi hotărât? Aţi vizitat aproape toată clădirea!…

– Monsieur, Vă rog să înţelegeţi că nici o cameră din cele vizitate nu-mi sunt pe gust.

– Domnule, dacă nu vă convin, Vă rog să mergem!

– Nu, nu, staţi puţin! Ştiţi…, dacă aţi putea să-mi daţi o cameră în cealaltă clădire, v-aş dărui o sticlă cu vin.

– Nu, nu, mulţumesc, dar nu beau. Dacă aveţi echivalentul în bani, s-a făcut!… David scoase repede din buzunarul de la giacă 100 de dolari şi îi întinse însoţitorului. Acesta luă banii ca de la un datornic şi invită pe David în blocul de alături.

– Să ştiţi că aici locuiesc numai studenţi englezi, belgieni, nemţi, francezi şi poate câte un marocan de familie bună. Vă voi închiria o cameră la etajul trei. Are vedere spre parc şi e aşezată pe colţul clădirii. Puteţi privi din interior spre toate punctele cardinale.

O draperie gri acoperea peretele din sticlă aşezat în partea de răsărit a camerei. Chiuveta se afla instalată undeva pe peretele din nord. De cum intră, David asemănă interiorul cu o cameră de la hotelul Aténée Palace din Bucureşti. Singurul inconvenient rămânea locul unde se afla duşul: pe hol.

– Până luni, când încep cursurile, aveţi destul timp să vă acomodaţi cu noua locuinţă, îi zise bărbatul brunet părăsind camera grăbit.

David se arunca pe pat cu gândul dus la prima zi de curs.

– A a a, Da! Trebuie să-mi cumpăr un costum şi o cravată. Aşa voi merge îmbrăcat la Facultate!

După trei zile de aşteptare, David intra în amfiteatru îmbrăcat în costum deschis, cravată şi pantofi albi. În jurul lui, numai adolescenţi de 18-19 ani, în blugi tăiaţi intenţionat cu lama şi cu părul legat coadă la spate.

Când i-a văzut cu părul astfel aranjat, îşi aminti de călugării de la Putna. Se uitau la David cu respect şi el privea întrebător spre studenţi.

Zilele de curs se succedau cu repeziciune. David se simţea respectat şi admirat. Studenţii nu îndrăzneau să-l contrazică, să-l deranjeze cu ceva sau să-l neglijeze. Târziu avea să afle (de la un coleg) de ce studenţii, timp de câteva luni, s-au purtat aşa de frumos cu el. Toată politeţea lor s-a datorat costumului alb şi ţinutei sale elegante. Studenţii au considerat că au de a face cu un cadru didactic, de unde şi respectul primit. Când au înţeles că este vorba de un emigrant român, politeţea a dispărut, lăsând loc dispreţului şi neglijenţei.

Testele care se susţineau la diferitele discipline de studiu ale anului I aveau drept scop, pe lângă verificarea cunoştinţelor, intimidarea şi punerea în panică a studenţilor.

Lupta pentru promovarea unui examen (cât şi menţinerea bursei lunare) era aprigă. David terminase liceul cu mulţi ani în urmă. Pentru el, a relua fizica, chimia, biologia, era un lucru supraomenesc, care necesita mult efort intelectual şi multe renunţări.

În zilele de sâmbătă şi duminică, când nu era obligat să fie prezent la cursuri, se trezea la $5^{30}$ dimineaţa şi începea studiul cât putea de repede. La ora $12^{00}$ servea masa la

(ieftinul) restaurantul studenţesc. Tare îşi dorea să doarmă după masa îndestulătoare, dar nu se putea… Ce-ar fi zis vecinii de etaje dacă vedeau draperia trasă la geam? Da!…, ştia el răspunsul: – Iată un emigrant bursier lipsit de interes pentru studiu. Aşa că, David, aşezat în faţa pupitrului, cu cotul rezemat pe masă şi cu palma susţinându-şi mandibula, dormea o oră, două, timp în care da impresia celor ce priveau prin peretele de sticlă că se studiază intens.

Dar iată că într-o zi a păţit-o… Seleşy, studenta de origine maghiară, stabilită cu părinţii în Occident (de când avea trei ani), intra în camera băiatului studios ca la ea acasă. Era un lucru normal, dacă ne gândim la faptul că cei doi se înţelegeau de minune. Aproape în fiecare zi, David mergea la colega lui să servească ceaiul de la ora cinci, după modelul englezesc.

Intrată în cameră, Seleşy vede că David nu se scoală de pe scaun să o întâmpine. Nedumerită, fata mergea în latura din dreapta mesei de studiu. Ce să vadă: un student dormea pe masă.

– Bounjour David, trezeşte-te!

Ca şi cum ar fi fost înţepat de un ac, David sări în picioare. Perspicace cum era, răspunde studentei:

– Uite cât de puternic m-am concentrat… Nu ţi-am destăinuit metoda ortodoxă isihastă cu privire la rugăciune. Dacă stai aşezată în poziţia în care m-ai găsit pe mine, atunci intri în extaz, ieşi din tine, iar cei care te privesc au impresia că dormi.

– Adevărat! Răspunse mirată Seleşy. Am să încerc şi eu.

– Încearcă, e bine să încerci, dar nu ştiu dacă vei reuşi.

– De ce, întreabă studenta.

– Ştii, tu eşti catolică şi voi nu sunteţi obişnuiţi cu rugăciunea inimii. Cel care doreşte să practice o astfel de rugăciune, trebuie să treacă la ortodocşi. Îi trebuie o anumită pregătire duhovnicească.

Dezamăgită, Seleşy îi da crezare şi îi propunea o plimbare prin parcul studenţesc. David accepta invitaţia şi cei doi ieşeau din bloc sub privirea curioasă a doi studenţi libanezi.

A doua zi, un student polonez invita pe David la o cafea şi o ţigară. David mulţumea respectuos şi accepta invitaţia, dar fără ţigară.

– David! începu studentul polonez, am auzit că practici rugăciunea inimii; trebuie să fie foarte interesant. Dacă binevoieşti, ai putea participa la messa de duminică!… Să ştii că şi catolicii practică rugăciunea. Ar fi o experienţă în plus pentru tine. Prins nepregătit, David nu ştiu ce să răspundă.

– Dacă zic nu, gândi el, adio examene; dacă zic da, îmi tulbur credinţa… După câteva clipe de tăcere, studentul polonez reluă discuţia, întrebându-l cum se descurcă cu examenele.

– Când vei întâmpina vreo dificultate, apelează şi eu voi încerca s-o rezolv.

– Da, da, desigur, îţi spun mai multe duminică la missă.

– Bine, te aştept.

Duminică dimineaţa capela era plină de studenţi, peste 600 la număr; o adevărată sărbătoare religioasă.

David înţelese repede că nu toţi studenţii participau din convingere religioasă. Mulţi dintre ei erau oportunişti… În Occident nu puteai să supravieţuieşti în afara turmei. Fiecare în turma lui: evreul cu ai săi, grecul cu ai săi, catolicul cu ai săi, numai românul era fără de păstor…

Din acea zi, David merse periodic la Capelă să asiste la missă. Întâmplarea făcea ca pe situl universitar să locuiască studenţi ortodocşi cunoscători ai limbii române.

De la unul la celălalt a ajuns la urechea lor că un student ortodox român, teolog în plus, înscris în anul II de studii, frecventează capela catolică. Aşa se face că într-o după amiază David este oprit pe alee de câţiva studenţi ortodocşi.

– Bună ziua, sunteţi din România?

– Da, răspunse intimidat David.

– Ştii, eu am făcut doi ani de medicină în Bucureşti. Vremurile de acolo fiind tulburi am venit în Occident să-mi continui facultatea. Cu toţii locuim în pavilionul trei. Apropo, te invităm la un Wischi cu gheaţă, doreşti să vii?

Dornic de a schimba câteva cuvinte în limba maternă, David dădea curs invitaţiei.

– Eu sunt Karyotys şi cunosc foarte bine ţara ta.

– Tu ai fost în Elada?

– Nu încă, răspunse David în timp ce servea din wischi. Dar am auzit lucruri frumoase despre ţara voastră. Aveţi marea ca cerul şi multe insule singuratice.

– Dar la Catedrala Ortodoxă din Occident ai fost la slujbă? Şi fără să aştepte răspunsul, studentul ortodox zise: – Ce-ar fi dacă m-ai însoţi într-o duminică?

David, care mai trecuse o dată printr-o situaţie asemănătoare, răspunse prompt: – Desigur, cu multă plăcere.

La Duminica Ortodoxiei, teologul român participa la liturghia celebrată în limba greacă. Alături de preoţii greci, în acea duminică, liturghiseau şi preoţi ruşi, bulgari şi sârbi, toţi din diasporă. Cunoscător al liturghiei ortodoxe şi primit cu căldură aparentă de către credincioşii ortodocşi, David petrecu o duminică agreabilă.

La întoarcere, în metrou, teologul român era furat de gânduri.

– Ce mă fac? Trebuie să mulţumesc şi pe catolici şi pe ortodocşi. Va trebui să merg o duminică la missa studenţilor şi o alta la Catedrala Ortodoxă. Aşa a trecut anul II de studii, când cu ortodocşii, când cu catolicii. Liniştea lui (însă) s-a întrerupt odată cu hotărârea de a nu mai frecventa biserica ortodoxă. Înspăimântaţi că David va fi pierdut pentru ortodoxie, studenţii ortodocşi începură o campanie de discreditare a emigrantului român. Peste tot, pe unde treceau, spuneau că David este spion. Observase că (de la un timp) studenţii şi în special studentele au început să-l ocolească, să-l evite în discuţiile directe. Azi aşa, mâine aşa, David era tot mai singur, tot mai izolat de ceilalţi. La această situaţie contribuia şi refuzul lui de a mai participa duminica la messa studenţilor.

La cursuri, în aulă, David se aşeza la întâmplare. Într-o dimineaţă ajunse lângă un negru rwandez. Îl salută respectuos şi încercă să-l antreneze în discuţii:

– Eşti de mult în Occident, îl întrebă David.

– De patru ani! Ultimul an de liceu l-am urmat în Occident. Am ştiut eu că nu-i adevărat, continuă studentul de culoare, am ştiut că nu poţi fi rasist, aşa cum am auzit...

– Eu rasist? întrebă David ca şi cum n-ar fi înţeles ce a spus studentul rwandez.

– Da, Da, Tu! Dar am înţeles că nu putea fi adevărat, voi românii nu aţi colonizat nici o ţară africană. Nici nu aţi avut cum să ne cunoaşteţi bine, dar să ne mai şi urâţi!…

– Ascultă, prietene! (căci David îşi găsise în sfârşit un prieten care să-l înţeleagă) Ascultă! Cum te cheamă? Nu vrei să-mi faci o vizită?

– Numele meu e Paunssien şi accept cu plăcere invitaţia ta.

*

*  *

Contrar a ceea ce se întâmpla în exterior, studenţii de pe palier îl abordau pe David şi-l provocau să le facă cunoscută bucătăria românească.

– David! Astăzi tu eşti la rând la bucătărie.

– Ascultă, Pascal, pentru a vă prepara o specialitate românească, îmi trebuie o zi anume pentru cumpărături!… Lăsaţi-mă pentru joi.

– Bine, te lăsăm, dar ai grijă să nu uiţi.

David îmbrăca geaca de piele şi pleca grăbit spre metrou. Dorea să găsească un magazin turcesc, de unde să cumpere brânză telemea şi mălai. Se gândise să prepare o mămăliguţă cu brânză á la Roumanie. În drum spre magazin, o voce plăcută de domnişoară striga în urma lui:

– David, David, nu mă mai cunoşti? Eu sunt studenta de la medicină, cea care ţi-a împrumutat cursul de microbiologie… Îţi aminteşti?

– A a a, Da, Desigur! Tu eşti Ester, frumoasa blondă cu ochii albaştri. Cum te-aş fi putut uita! Cursul tău mi-a purtat noroc, căci am obţinut 16/10 la examen.

– Ce faci în acest cartier lăturalnic, David?!

– Caut magazinul turcesc, vreau să cumpăr ceva.

– Nu vrei să mergi la magazinul evreiesc?

– De ce-mi pui această întrebare, zise David.

– Ştii, eu sunt evreică şi m-am gândit că ţi-ar prinde bine să cumperi un litru de vin dulce venit din Israel.

Picuri mici de sudoare apăreau pe fruntea lui David. Îşi aminti discuţia avută în bucătărie cu studenţii şiiţi… Ştiindu-l emigrant român, aceştia l-au provocat la discuţii (în mai multe rânduri) cu privire la soarta poporului palestinian.

– Tu care ai întârziat să te întorci în România, crezi în dreptul la existenţă a arabilor palestinieni? Palestina este ţara palestinienilor sau nu? Îl întreba Aid Ahmed, gesticulând şi jucându-se cu cuţitul de bucătărie. David, ca teolog, cunoştea că Avraam a primit de la Dumnezeu acel pământ, Canaanul, dar cum să te faci înţeles cu nişte şiiţi fanatici care susţineau pe a lor: „moarte Israelului”. Creştin trăitor cum era David, ar fi dorit să le vorbească de pacea lăsată de Hristos oamenilor, dar în cazul de faţă, ar fi riscat să mănânce bătaie sau poate mai mult de atât… Dacă le vorbea pe plac, se punea rău cu evreii şi atunci s-a terminat cu totul. Ştia el că evreul te urmăreşte şi-n gaură de şarpe. Aşa că riscă:

– Ascultă, Ahmed: evreii şi arabii au acelaşi strămoş, pe Avraam; între voi sunteţi fraţi după tată. Dacă un frate a primit binecuvântarea lui Dumnezeu, atunci celălalt nu trebuie să procedeze precum Cain, să-l ucidă.

– Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel, strigă Aid Ahmed, enervat şi îndreptându-se spre el.

– Ţii cu evreii! N-ai ce mai căuta aici!

Cum şiiţii locuiau în altă clădire şi în bucătărie se aflau mai mulţi studenţi din Occident, David prinse curaj şi spuse:

– Ba tu nu mai ai ce căuta în bucătăria noastră! Te rog să pleci!… Protejat de studenţii din Occident, David reuşi să-şi păstreze pielea netăiată.

Singur în cameră, teologul nostru gândea la cele petrecute în bucătărie.

– M-am pus bine cu evreii, îşi zise el, dar ce mă fac cu arabii şiiţi şi ce-o să zică catolicii…

*

*  *

În timpul audierii cursurilor, David a înţeles că anumiţi profesori simpatizau mai mult pe arabi, decât pe evrei. Trebuia să facă ceva… A doua zi urmărea pe profesorul de chimie, Pyrraux, până la cabinetul său, aproape de laborator. După ce bătu la uşă cu timiditate, studentul nostru începu să spună profesorului că vine din România şi că doreşte să rămână definitiv în Occident, întrucât tatăl lui s-a îmbrăcat în verde…, cândva!… Mînţea, desigur!…

– Este serios ceea ce spui? Domnule student! Întrebă cu satisfacţie profesorul Pyrraux.

– Este foarte serios, Domnule Profesor! Din această cauză am părăsit România.

– Vă mulţumesc că mi-aţi spus; oameni ca Dumneavoastră se vor integra foarte bine la noi. Când doriţi, sunteţi bine primit în biroul meu. David înclina din cap şi părăsea cabinetul mulţumit.

*

*  *

Când frumoasa evreică l-a acostat, David era considerat (drept) rasist şi antisemit.

– Ascultă, Ester, astăzi nu am timp suficient, trebuie să mă înapoiez cât se poate de repede la cămin. Sunt aşteptat de colegii de palier. Trebuie să le prepar ceva din bucătăria românească!…

– Nu-i nimic David, ne vedem mâine la facultate.

*

*  *

Magazinul turcesc era bine aprovizionat pentru un balcanic ca David. Se găseau pepeni, seminţe de dovleac, rahat din abundenţă, dar şi telemea şi mălai de porumb. În timp ce achita la casă brânza şi mălaiul, lui David îi trecu prin minte un gând fulger: – Ce mă fac dacă acum sunt văzut de un student grec? S-a terminat de tot…

În bucătăria studenţească, la ora prânzului, David îşi aştepta colegii din Occident şi Maroc cu mămăliguţă caldă, cu lapte pus în farfurie şi cu trei cepe pe masă.

– Bounjour, David! Ai preparat masa?

– Da, Charle, priveşte!… Totul este ca la restaurantul Intercontinental din Bucureşti. Trebuie însă să vă atenţionez: bucatele ce le vedeţi se mănâncă într-un anumit fel. Mai întâi se pune laptele în farfurie şi apoi două liguri de mămăligă caldă. Ceapa nu se taie cu cuţitul, ci se sparge cu pumnul. Într-o altă farfurie se pune mămăligă cu brânză. Astfel aşezate, Vă doresc poftă bună!

Charle se uita la ceilalţi colegi şi nu zicea nimic. Luă o bucată de brânză, o duse la nas şi spuse că miroase a urină de oaie.

– Brânza asta nu este preparată…, a fost luată direct de la cioban. Eu nu pot s-o mănânc. Nici eu, spuse Jean. Nici eu, nici eu, se auziră una după alta vocile studenţilor.

– Bine, interveni David, dar atunci puteţi mânca ceapă cu mămăligă sau lapte cu mămăligă.

– Uuf, au, mă ustură buzele de ceapa ta, strigă un student marocan. Cum puteţi voi mânca astfel de rădăcini?

– Ia o lingură de lapte că-ţi trece, îi răspunse David râzând. Fără a mai aştepta, marocanul luă o lingură de mămăligă cu lapte.

– Ptu, ptu, ce-o mai fi şi asta mămăligă? E mai greţoasă decât budinca de orez.

– Ascultă, David, continuă marocanul, m-am săturat de bucătăria voastră românească, merg să-mi fierb un ibric cu orez.

David încercă să pară serios, să nu râdă. Ştia el de ce făcuse toate acestea.

– Dacă le-aş fi preparat sarmale sau ostropel, cu siguranţă că-mi programau o zi pe săptămână la bucătărie, dar aşa am scăpat de corvoadă.

*

* *

Nu de puţine ori se întâmpla ca studenţii marocani să rămână fără bani. Cauzele erau multiple…

Fie că frecventau prea des barul, fie că nu primeau bani la timp, fie că erau nevoiţi să cumpere o carte costisitoare la sfârşit de lună. Toate aceste cauze împingeau pe studenţii marocani la fapte mai puţin catolice…

Într-una din nopţi, târziu, când tot palierul dormea, în bucătărie, doi indivizi se străduiau să deschidă o cutie de conservă cu cuţitul. Foamea le lungise urechile… Ne

mai având provizii, cei doi s-au decis să umble la vecini. Au deschis frumos frigiderul şi au luat o cutie cu conservă ce era aşezată pe raftul lui David. Simţindu-se jenaţi, studenţii marocani, nu luau nici o dată din proviziile studenţilor din Occident. Aşa că singurul de la care îşi permiteau să fure era studentul român. Şi făceau acest lucru periodic. Ce putea să facă? Ca emigrant, cuvântul lui David nu avea mare greutate. A suportat consecinţele, până într-o zi…

La lumina becului cei doi studenţi se ospătau cu bucăţi de carne scoase din conservă. În timp ce masticau, încercau să înţeleagă ce fel de conservă au scos ei din frigider. După ce au consumat mai mult de jumătate de cutie, o greaţă puternică cu spasme şi vomă a început să-i cuprindă…

– Apă, dă-mi apă repede, strigă Zyad;

– Am mâncat carne pentru câini, încerca să-i explice Kadâr. Numai David ne-a făcut farsa aceasta. Cum de nu ne-am dat seama? Cutia de conservă fără etichetă?!..

Dimineaţa, David constată isprava celor doi.

– De acum sunt sigur că nu vor mai încerca să mă pişte, îşi zise el, lăsând să-i scape un hohot de râs.

*

* *

David avea obiceiul să acosteze şi să intre în conversaţie cu orice student care îi apărea în cale. De la un timp însă observa că cei cu care discuta, încercau să ferească ochii de privirea lui.

– De ce fac asta? Se întrebă David nedumerit.

Ba mai mult, unii studenţi lăcrimau la contactul vizual cu ochii lui, iar dacă îi atingea cu mâna, tresăreau.

I-au trebuit lui David câteva luni să înţeleagă forţa magnetico-hipnotică ce ieşea din el.

– Asta îmi mai lipsea… O să zică ăştia că sunt fachir. Şi aşa avea să se întâmple…

Când David făcea lucrările practice la laborator, un laborant-supraveghetor rămânea în permanenţă aproape de David. Îl suspectau că foloseşte forţe oculte în efectuarea testelor practice. David nu avea cum să-i facă să înţeleagă. Mai mult, (de fiecare dată) când încerca să ceară vreo lămurire asistentului de laborator, lucrurile se precipitau. Fie că asistentul, sub privirea ochilor lui David, începea să tremure, fie că fugea din faţa lui.

Într-o după amiază, în laboratorul de anatomie animală, pe când David urma să facă disecţia unui batracian, asistenta încerca să-i demonstreze studentului cum trebuie ţinută broasca. Intimidată de privirea ochilor lui David şi la atingerea mâinii lui, asistenta scăpa broasca jos. Broasca începea să sară la distanţe de un metru, doi, spre deliciul studenţilor din laborator. Încercând să o prindă, asistenta aluneca şi cădea pe spate. David vrând să o ţină, se împiedica şi cădea peste asistentă, împingând-o în recipientul plin cu apă şi batracieni.

Într-o clipă tot laboratorul era plin de broaşte şi de studenţi care încercau să le prindă. Revenindu-şi din cădere, asistenta strigă către David:

– Tu eşti diavolul! Tu eşti diavolul!

– Părăseşte sala! Pleacă!

David, contrariat, strigă cu voce tare:

– Dacă eu sunt diavolul, tu eşti Eva care n-a rezistat la ispita lui. Aşa că du-te şi te plânge lui Adam.

În cele din urmă totul reveni la normal. David îşi reluă locul în laborator, iar asistenta se aşeza la catedră.

Peste cinci zile, David trebuia să prezinte lucrarea de seminar, în care să scrie observaţiile făcute în laborator.

– O să am ce scrie, îşi zise David privind spre catedră. Observaţiile făcute astăzi mă vor ajuta şi la examenul de anatomie umană.

*

*  *

A doua zi (de dimineaţă), David încercă să facă rost de un schelet pentru a memora mai uşor oasele corpului omenesc. Pentru aceasta, el trebui să abordeze autopsierul, măcelarul de cadavre umane.

– Nu se poate să ştie el ceva despre mine! Se încurajă David singur. Am să-i cumpăr o sticlă cu vin şi voi obţine de la el tot ce-mi doresc.

În magazinul Delez, David căută la raionul de băuturi o sticlă de vin bun şi ieftin. Găsi, într-un coş, un urcior cu vin portughez. Îl cumpără şi după 16 minute se afla în faţa „călăului”.

– Baunjour Maunsieur, eu sunt un student străin şi v-aş ruga să-mi împrumutaţi un schelet pentru a studia mai bine oasele. Şi pentru că lucraţi în mediu toxic, v-am adus un urcior cu vin.

– Sunteţi foarte amabil pentru un student străin, Domnule! Am să-l beau cu plăcere.

– Apropo, din ce ţară veniţi?

– Roumanie, răspunse David.

– A a a, Oui, Ungarie, A a a, Oui, cunosc! Acolo trăiesc oameni buni.

În zadar încercă David să-l facă să înţeleagă că este din România… Călăul o ţinea pe a lui:

– A a a, oui, du Ungarie…

Cu David alături, „Măcelarul" introduse o cheie în broasca unei uşi capitonate.

– O să vă las să studiaţi oasele pe scheletele marilor profesori pe care i-a avut facultatea noastră de medicină.

Nu termină de explicat, că în faţa ochilor studentului se descoperi un laborator plin cu schelete fixate în vitrine. De cum intră, privirea lui David se fixă pe o mandibulă acoperită cu dinţi din aur.

– Acesta trebuie să fi fost decan, gândea David.

– Iată, Domnule student, toate scheletele vă aparţin! Aveţi grijă cum vă purtaţi cu ele…

– Până la ce oră pot rămâne în laborator? Întrebă David cu politeţe.

– Cât doriţi Dumneavoastră!… Eu am să trec pe aici în jurul orei $17^{00}$; deci cam peste trei ore, să zicem…

David mulţumi încă o dată şi trase iala de îndată ce rămase singur. Se apropie cu grijă de scheletul cu dinţii din aur şi începu să-l studieze. Prinse femurul şi privi cavitatea glenoidă; studie falangele, iar când ajunse la mandibulă îi veni o idee creaţă:

– Ce-ar fi să-i schimb mandibula? S-o pun la scheletul din dreapta, iar pe cea de acolo s-o aşez în locul acesteia.

Desfăcu cu abilitate şuruburile ce-o ţineau prinsă şi o montă cu rapiditate pe celălalt schelet. Acelaşi lucru făcu şi cu mandibula din dreapta. Scheletele erau de dimensiuni apropiate, încât nu se putea observa vreo diferenţă între cele două mandibule, cu excepţia dinţilor…

Timpul trecea cu folos. David se distra învăţând, într-o linişte de cavou. Dar, dintr-o dată, în uşă bătea cineva cu forţă şi nerăbdare.

Deschide uşa, deschide uşa, deschide! David se trezi din visare şi desfăcu iala. Gâfâind şi plin de mânie, măcelarul strigă către David:

– De ce nu mi-ai spus că eşti din România? De ce? Voi ăia de acolo, toţi sunteţi spioni! Toţi studenţii ştiu că eşti spion!

– Ia te uită, a furat mandibula profesorului; a furat mandibula baronului!… Hoţule, hoţule! Striga cât îl ţinea gura.

– Aşteptaţi, Domnule, aşteptaţi! Să vă explic! N-o vedeţi acolo!…

– Ai pus-o la doctorul legist! zise Călăul, încercând să se calmeze…

– Să număr dinţii din aur!… Poate i-ai schimbat cu un microfon.

David încercă să se disculpe, dar nu avea cui. Măcelarul ştia una şi bună: are de a face cu un spion. Fără să-l mai salute, David părăsi laboratorul mâhnit şi plin de nervi pe securitatea lui Ceauşescu.

Dezmeticindu-se, urcă scările şi ajunse la biblioteca facultăţii. Sala de lectură era plină de boxe în care se închideau studenţii pentru a memora un curs sau altul. Trecând pe alături, zări într-una din boxe pe Aid Ahmed. Bătu în geam şi strigă către el:

– Ahmed! Ahmed! Ai grijă să nu mănânci femurul!…

– L-aş mânca dacă ar fi al unui evreu, răspunse şiitul.

Cum auzi cele spuse de Aid, David se roşi la faţă şi se îndepărtă cât putu de repede.

– Asta îmi mai trebuie acum, să mă audă vre-un student evreu că vorbesc despre ei cu un arab. Aşa că părăsi şi biblioteca cu intenţia de a merge la garsonieră să-şi facă o rugăciune pentru a se linişti; avusese o zi cât se poate de grea…

*

* *

Cum orice occidental (care se respecta) încerca să cunoască cel puţin două, din cele trei limbi oficiale ale U.E., David, pentru a se putea integra mai bine, hotărî să urmeze un curs de limba engleză. În trei luni de zile, cât dura cursul, învăţa să converseze; fapt deosebit de important în cunoaşterea unei limbi străine.

Înscrierea l-a costat foarte puţin; aşa era preţul prevăzut pentru studenţi şi elevi. Clasa în care se învăţa era spaţioasă şi plină de vaze cu flori. Profesoara, tânără, vorbea frumos, cu o voce caldă. Dar faptul care l-a impresionat cel mai mult a fost numărul mare de fete înscrise. Un mulatru din Zair, doi algerieni şi patru occidentali, completau numărul studenţilor până la cifra 26. De la prima oră de curs, David se aşeza alături de o blondă care nu împlinise (încă) 18 ani. Încă din prima zi, Profesoara a început să facă referiri la căsătorie şi privea intenţionat pe David. Azi aşa, a doua zi la fel, David înţelese că e ceva putred în Danemarca…

Vor să mă însoare!… Îşi zise David. Dar cine să fie aceştia?… Am să fac pe neştiutorul şi voi încerca să testez fata. Poate îmi întind o cursă pentru a pierde taina hirotoniei… Cine ştie?…

Ziua următoare, David îşi schimbă locul. Se aşeză lângă o brunetă cu ochii verzi. Profesoara deveni ceva mai nervoasă, dar nu înceta să vorbească de căsătorie. Din când în când intervenea mulatrul din Zair cu replica:

– Nu vedeţi că nu-i place de ea!…

David recepţiona orice mişcare şi studia frumoasa blondă de care se îndepărtase cu câteva scaune. Forţa lui magnetică din ochi şi mâini, tulbura clasa. Nu de puţine ori s-a întâmplat să hipnotizeze, în acelaşi timp, profesoara şi alte câteva colege din clasă, printre care se afla şi aleasa lui.

După un timp, presiunea psihică a crescut foarte mult, atât în rândul studenţilor, cât şi la profesoară. Într-una din zile, Madame se adresă direct lui David:

– Alege fata de care îţi place mai mult! David tresări… Apărea în faţa lui scena biblică în care Moise, înainte de a fi chemat de Iahve, privea şi încerca să aleagă una dintre fetele lui Ietro.

David ar fi dorit să se căsătorească cu frumoasa blondă, dar văzuse el anumite scene de simpatie între mulatru şi fată.

– Asta nu-mi place! Vrea să se mărite cu mine, dar trage sforile cu un negru. Fata vrea căsnicie modernă; fiecare cu cine poate şi pe unde poate. Ia să mă aşez din nou lângă ea; în acest fel îmi voi da seama dacă este prietenă veche cu mulatrul, sau nu.

De cum se aşeză alături de fată, zairezul nu mai avu stare; se frământa tot. Fata văzându-l că sufere, îi arunca, din când în când, o privire plină de bunăvoinţă. Mai mult, când unul din ei cerea voie să meargă afară, celălalt îl urma la un interval scurt de timp.

– Acesta nu-i lucru curat, îşi zise David.

– Ăştia doi se iubesc; aşa că adio căsătorie şi adio înnobilare.

Profesoara continua să facă eforturi disperate. Zilele treceau şi David nu se mai hotăra asupra fetei.

– Eli, nu uita că trebuie să te întorci la ai tăi, în Africa. Miriam rămâne în Occident cu ai săi. Ar fi timpul să o laşi în pace!

Cuvintele profesoarei îl îndârjeau şi mai mult… Nu putea să se vadă deposedat de fiinţa iubită, chiar dacă interesele comunităţii o dictau. Rămânea o singură soluţie. În cele zece zile care rămâneau, Eli şi Miriam nu trebuiau să mai participe la curs, ca astfel David să pună ochii pe o altă fată. Dar s-au înşelat… David nu se putea acomoda cu ideea că va trebui să renunţe la hirotonie.

Nu-i ceruse nimeni acest lucru, dar ideea aceasta îl stăpânea şi-l determina să nu aleagă nici o fată din cele câte erau în cursul de limbă engleză.

În ultima zi de curs, ca un semn de Sus, o bucată mare de tencuială din tavan căzu la picioarele profesoarei. Se străduise atât de mult să unească două fiinţe nevinovate; una cu inima dată, alta cu sufletul împărţit.

După terminarea cursurilor, David intra într-o panică profundă.

– M-am ars de tot… O să fiu acuzat de rasism. Nu s-a căsătorit pentru că fata avea prieten un zairez. M-am ars de tot… Trebuie să fac ceva!… Ştiu ce! Îmi voi consolida prietenia cu Paunssien; voi merge chiar în seara aceasta la rwandez. Îl voi invita pe la mine, rugându-l să pregătim împreună cursurile pentru facultate.

Studenţii africani şi asiatici erau cazaţi într-o altă clădire. La Paunssien în cameră, în seara aceea cântau şi jucau rwandezi, camerunez, zairezi, cu toţii sărbătoreau deschiderea în Occident a „Casei Africii". Studenţii negri, de cum l-au primit în cameră, au rugat pe David să se aşeze jos pe mochetă. Aşezaţi astfel se simţeau mai liberi, mai aproape de natură, de junglă…

Pentru a arăta cât de bine se simte în prezenţa lor, David, ori de câte ori era rugat să bea bere, refuza paharul şi cerea sticla din care se servea, fără pahar.

Fără să-şi dea seama de consecinţe, David ceru să bea după un zairez. Acesta întinse sticla de bere lui David încercând să observe cu atenţie dacă David bea fără să şteargă sticla.

– Studentului român îi place de mine, zise râzând negrul.

– Auzi, se adresă lui David, ştii… eu locuiesc la Art Loie, nu sunt student…; am fost invitat de nişte prieteni marocani. Întâmplarea face să te cunosc!…

– Apropo, nu vrei să vi în seara asta pe la mine? Am muzică bună, lumini adecvate, wischi… Şi în timp ce vorbea, palpa cu mâna piciorul drept al lui David.

– Dacă mai continuă mult negru cu mâna, încep să mă excit, gândea David. Aşa că trebuie să-l opresc la timp.

– Ştii, mie îmi plac femeile, nu bărbaţii… Invitaţi pe altcineva la Dumneavoastră!

– Ţi-o fi scârbă de mine, reluă negrul. Las-o baltă! Doar eşti şi tu român ca şi şoferii care m-au sărutat pe gură, acum doi ani, în Zair!…

– David, David, interveni Paunssien: Tu ai cursul numărul trei de microbiologie?

– Da, sigur că-l am, ţi-l aduc chiar acum.

– Nu, nu am nevoie acum de el, ci mâine. Ca să scape de zairez, David se sculă în picioare, spunând că merge să aducă cursul de microbiologie.

Cu mari eforturi reuşi să scape din mâinile negrului. Ajuns la garsonieră, nici că mai dori să se înapoieze la Paunssien în acea seară. Îşi făcu rugăciunea şi se culcă cum l-a făcut mumă-sa, fără să-şi pună cuvertura pe trup.

Nu apucă bine să adoarmă, că cineva bătea discret în uşă. David se ridică ameţit de somn şi deschise uşa.

– Vai! Eşti dezbrăcat, eşti nerăbdător, dar trebuie să înţelegi că nu rămân… Nu mi-am luat pilula!

Nedumerit, cu ochii umflaţi de somn, David se afla prins în braţele unei fete. Raza de lumină ce pătrundea de afară, nu-i da posibilitatea să vadă cine este fata. Prins în braţe David întinse mâna dreaptă apăsând pe întrerupător. Cum se aprinse lumina, fata se retrase brusc, lăsând să-i scape cuvintele:

– Vai! Am încurcat camera!… Trebuia să ajung la Leopold. Scuză-mă, scuză-mă, zise fata luând-o la fugă pe scări.

– Frumoasă seară, n-am ce zice, exclamă David. Nu putea să rămână la mine; de ce-o fi fugit? Se aşează pe pat şi deschise televizorul. Pe ecran ce să vezi: o naştere în direct. Viitoarea mamă ţipa cât putea de tare:

– Au, au, au…, iar doctorul striga:

– Împinge, împinge tare, acum! Gata!…

David asista la naşterea unui om…

– Ce minune dumnezeiască, zise David. Şi prins de oboseală adormi.

Prietenia lui David cu Paunssien prinsese rădăcini adânci. Pregăteau cursurile împreună, serveau masa când la unul, când la celălalt şi ieşeau la plimbare numai ei doi.

Simţindu-se singur, neajutorat, tras din toate părţile, David, însoţit de Paunssien, vizitau biserici şi cimitire. Îşi făcuse un obicei din asta. Ori de câte ori dispunea de timp, mergea cu prietenul său la cimitirul din apropiere. Săreau gardul şi începeau să citească crucile, una după alta. Într-o zi, paznicul i-a văzut şi a anunţat sectoristul.

– Staţi pe loc, nu mişcaţi că trag! Se auzi o voce ascuţită. David dădu să fugă, sări peste câteva morminte, dar ajunse tocmai în faţa poliţistului înarmat.

Atunci simţi David cum poate să moară un om împuşcat dintr-o greşeală omenească… Tăcut, crispat, cu fruntea plină de sudoare, David se lăsa să i se pună cătuşele.

– A, Ha, voi sunteţi cei care aţi profanat mormântul; voi emigranţii!

– Domnule, încercă David să spună, noi suntem…

– Taci din gură, criminalule, că-ţi croiesc capul! Nu-i croi capul, dar îi trase un pantof în fund.

Paunssien sări şi el cu gura. Deşi cu cătuşele la mâini, avu curajul să-l facă rasist pe sectorist.

– Taci din gură corbule că-ţi sparg botul cu pistolul!

La poarta cimitirului cu pricina se oprea o maşină a poliţiei. Din ea coborau doi indivizi în civil; din cei patru câţi erau în maşină.

– Ia-le cătuşele, sectorist!… Te-ai păcălit!… Ei sunt studenţi. Lasă-i să plece! Se adresă cu un ton poruncitor, unul din cei doi indivizi în costum şi cravată.

Din acea zi, Paunssien, ori de câte ori era rugat să facă o plimbare, accepta doar cu o condiţie: să nu viziteze cimitirul… Aşa de mare fusese spaima trasă de rwandez în ziua în care i s-au pus cătuşe la mâini.

David simţea presiuni din toate părţile. Dorea să fie el însuşi, să nu fie strivit de o comunitate sau alta, să nu se piardă ca un individ mărunt în sânul unei comunităţi. Trecerea timpului îl făcea pe David să înţeleagă că ceea ce dorea el, nu se putea înfăptui.

Popoarele care au rezistat vremurilor au sacrificat individul pentru binele comunităţii. Dar ce să-i faci: el primise o altă educaţie şi îi venea greu să accepte toate acestea.

Nici prietenia cu rwandezul nu a adus mari schimbări în viaţa lui. Ba mai mult, un oarecare student îl bănuia că face dragoste cu Paunssien. Aşa că de la o vreme studentul respectiv se îmbrăca în costum alb şi pantofi albi, întocmai cum se îmbrăca David. Atunci când se întâlneau, studentul îl invita la (o) cafea, la (o) ţigară; îl strângea de mână şi căuta să-i vorbească numai pe plac.

– David! De ce nu vii la missa de duminică? Îl întreba adesea studentul. David răspundea cu politeţe, fără a-l refuza:

– Am să vin duminică, dar nici duminica aceea nu se ducea… În tot ceea ce făcea, David căuta să tragă timpul în favoarea lui; dar…

*

* *

Venise luna iunie. David sta culcat pe pat cu ochii în tavan şi râdea de unul singur. Îşi amintise de scena în care el şi Paunssien se aflau în amfiteatru, aşezaţi pe rândul din

mijlocul sălii de curs. La un moment dat, Paunssien enervat de felul în care se îmbrăţişau şi se sărutau doi îndrăgostiţi aşezaţi pe rândul din faţă, strigă:

– Hei, tu, băiatule cu părul tuns, mai lasă fata în pace!…

Contrariat, studentul atins de mâna lui Paunssien, se întoarse spre rwandez.

– Ascultă! De ce mă jigneşti! Nu vezi că eu sunt tot fată ca şi iubita mea!

Paunssien întoarse privirea spre David, nedumerit şi plin de mânie:

– Bravo, bravo, halal civilizaţie!

Exclamă Paunssien ca un om care ducea dorul locurilor natale.

*

*  *

Un pocnet de artificii trezi pe David din visare… Deodată sări din pat drept în picioare.

– Vine vacanţa, vine vacanţa!… Striga cât putea de tare.

– Hei, voi, mă auziţi?! Vine vacanţa de vară şi voi pleca în America, striga el în toată libertatea.

Acolo voi scăpa de toate comunităţile şi de securitatea lui Ceauşescu!… Dar oare voi scăpa? Îşi zise el resemnat. Dumnezeu ştie!… Dacă va trebui să pătimesc precum proorocul Iona, voi da din nou peste ei. Cine ştie…

# ALESUL DOMNULUI

# I.

*DOAMNE,*
*Luminează ochii mei*
*Să Te pot privii cu ei.*
*DOAMNE,*
*Luminează faţa mea,*
*Al Tău chip să oglindească ea.*

Va părea obositoare povestea aceasta, dar a afla un crâmpei din viaţa unui semen este extraordinar, este o mărturisire care trebuie ascultată, precum un preot ascultă penitentul vorbind în faţa sfântului altar.

Zonă de deal, acoperită cu pomi fructiferi, viţă-de-vie şi păduri defrişate. În aceste ţinuturi legendare, pe unde Traian traversa munţii pentru a supune Dacia, avea să fie văzut de soare primul şi ultimul copil al lui Iacob, cântăreţ de strană la Biserica din satul Mirişte.

– Iosif, Iosif, mă auzi măi băieţică?

– Da, nene Petrică!

– Văd că ai crescut mare, eşti frumos, dar ia spune-mi ce o să faci când vei fi ca mine? Întreba cu îngâmfare, Petrică, bărbat în plinătatea vârstei.

– Am să caut pe Dumnezeu, vreau să-l găsesc cu orice preţ…, vreau să-L văd!

– Hă, auzi şi p-ăsta… Vrea să găsească pe Dumnezeu… Păi cum o să faci măi acest lucru?

– Am să întreb vântul, marea, am să dau ocol pământului şi am să ajung la El…, răspunse copilul cu hotărâre.

Cireşele de mai atârnau de crengile verzi, precum strugurii. Turla înaltă a Bisericii satului era acoperită de boarea uscată a soarelui de iunie. Iosif, cu ghiozdanul în mână, mergea la şcoală cu gândul la ceea ce l-a întrebat nenea Petrică, fiul poştaşului. Îşi cântărea memoria, căci în ziua aceea clasa a IV-a avea oră deschisă la istorie, materia de care era îndrăgostit. La fiecare oră de istorie, Iosif trăia cu eroii lecţiei predate… Fie că era Antichitate, fie Evul Mediu, fie cu o sută de ani în urmă. Nu mai era el, ci un oarecare fariseu din vremea lui Iisus, sau un pileati dac, ori un răzeşi de-al lui Ştefan cel Sfânt. Dorinţa lui fierbinte era aceea de a ajunge cu gândul în ziua primordială, ziua lui Adam, crezând că astfel va vedea pe Dumnezeu.

*

* *

Nu ştia şi nu ştie nici astăzi când are 18 ani cum de au trecut anii fără să-i schimbe dorinţa de a vedea faţă către faţă pe Dumnezeu. Îşi amintea cum şi când a fost adus în această lume de mama sa. Venirea lui nu a fost anunţată de Arhanghel şi nici printr-un semn ceresc. Viaţa la sat era aspră şi numai asprimea ei te făcea să gândeşti la Creatorul lumii. În ziua naşterii lui, Iacob lucra via. Să fi fost via Tatălui Ceresc, dată spre îngrijire creştinului Iacob? Gândul i se întrerupse brusc şi trăia cu intensitate ceea ce povestise un vecin:

– Sapă, băi Iacob şi nu mai gândi la Romana, c-o să nască ea…

– Iacob, Iacob, veniţi cu toţii, ţi-a născut nevasta un copil!

Şi astfel au lăsat via nesăpată şi au plecat să chefuiască, jos în sat. Din când în când, Iacob îşi ştergea gura cu dosul mâinii şi spunea:

– Popă am să-l fac, căci mare este taina creştinătăţii; voi ce ştiţi… Şi cheful a ţinut până ce a venit muierea acasă de la dispensarul sătesc.

Zilele treceau repede şi iată că la şase săptămâni de la naştere, după datina ortodoxă, copilul trebuia să fie încreştinat, prin taina sfântului botez şi să primească numele de Iosif.

Era tocmai în perioada când între ţiganii din sat şi consătenii lui Iacob se iviseră discuţii în privinţa cimitirului. Până atunci ţiganii au avut cimitirul lor, separat de al românilor, dar iată că doreau (cu orice preţ) să fie şi ei îngropaţi în cimitirul central. Iacob, om al bisericii, lua parte ţiganilor şi, pentru a-i convinge pe ceilalţi, accepta să-şi boteze copilul în apa în care fusese încreştinat puradelul lui Tache, ţigan lingurar din satul Mirişte.

Mult timp i-au rămas lui Iacob (în suflet) cuvintele Părintelui Ştefan:

– Tu eşti alesul Domnului!

Cu ochii căprui şi părul ondulat, aşa arăta Iosif la trei ani. Toate le ştia, doar un lucru nu: nu vorbea.

– Tu eşti Code şi Apă Te, erau singurele cuvinte gângurite de el.

Zilnic vedea pe tatăl lui cum mergea în camera de alături pentru a scoate ţuică (din butoi) cu ciocanul. O sfoară (de un metru) ce lega o sticluţă, în care fusese carmol, constituia ciocanul. Odată introdus pe gura butoiului,

ciocanul scotea alcool. Iosif, impresionat de zgomotul făcut de ciocan în butoi, îşi dorea din toată inima lui de copil să scoată şi el ţuică.

Nu departe de camera cu pricina se afla o sticlă cu gaz… Priceput la toate, Iosif lega sticla cu o sfoară şi încerca s-o introducă în butoi. Nu mică i-a fost mirarea când a constatat că, deşi introdusese gâtul sticlei, corpul ei nu intra nici rugat, dar gazul se scurgea în butoi, picătură cu picătură.

Când Iacob a aflat de isprava copilului, s-a înfuriat, dar pe cine să baţi?… copilul îi era foarte drag.

– Băi, Tache, ia gustă bă din ţuica asta şi spune-mi dacă-ţi place.

– Miroase a gaz, dar… e bună. O s-o bea rumânii la sapă de nu rămâne…, Ha, Ha, Ha…

Ajuns în clasa a III-a, de Paşti, după obicei, Iosif mergea la Biserica din Mirişte, la părintele Ştefan, să se spovedească. După moliftă, rugăciunea de pregătire dinaintea tainei sfintei spovedanii, preotul a oprit toţi copiii sub 10 ani în naosul bisericii.

– Spuneţi cu glas mare Tatăl nostru; sunt convins că-l ştiţi cu toţii!…

Nu vă spun cât de mic şi neajutorat s-a simţit Iosif.

Îi trecea prin minte cum tatăl lui a încercat să-l înveţe, în mai multe rânduri, rugăciunea Domnească, dar el nu a dat importanţă… Pătruns de vina neascultării, Iosif se întorcea acasă şi până noaptea târziu, la lumina becului electric, s-a obosit cu învăţarea rugăciunii neştiute. Nu-şi putea imagina cum el, fiu de cântăreţ bisericesc, nu ştiuse, până la acea vârstă: Tatăl nostru. Îşi amintea replica dată

de el, într-una din duminici, vărului său, pe când aşteptau în naosul bisericii să fie miruiţi de preot.

– Iosif, priveşte crucea pe care este zugrăvit Hristos răstignit…

– Vere, tu să ştii că El este Fiul lui Dumnezeu şi este mai mic decât Domnul Dumnezeu. În mintea lui de copil nu-şi putea explica dogma Sfintei Treimi, aşa cum avea s-o compare mai târziu cu un copac format din rădăcină, trunchi şi coroană: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

Iosif aştepta an de an, cu mare bucurie, Moşii de vară; moment de mare însemnătate pentru cei mici ai satului Mirişte. Obiceiul locului era ca fiecare copil trecut de 7 ani să se „dea văr" cu altul de vârsta lui sau mai mic. Cei doi care trebuiau să devină rudă, veri, aveau asupra lor o căniţă din pământ ars, plină de cireşe şi, aşezaţi unul în faţa celuilalt, îşi jurau credinţă până la moarte, prin cuvintele:

– Eşti văr până la moarte? Şi cel întrebat răspundea cu voce tare:

– Sunt văr până la moarte! Astfel că din acea zi nu se mai strigau pe nume, ci vere.

*

* *

S-au dus vremurile acelea. Apa Oltului le-a spălat… Acum, faţa lui Iosif era plină de praf negru de huilă. Lucra în subteran ca miner, căuta pe Domnul prin muncă, în fundul pământului. Pentru aceasta ajunsese el la mină. Seara, când colegii de muncă mergeau la bufet să bea banii primiţi drept salariu lunar, Iosif îngenunchea pe stâncă şi cu mâinile ridicate spre cer, precum Moise altădată, striga pe Dumnezeu: – Doamne, Unde eşti Doamne, izvor

nesecat de lumină! Arată-Te, vino să Te văd… Numai ecoul pădurii îi răspundea cu aceleaşi cuvinte… Obosit, plin de tristeţe şi de nădejde, repeta acest ritual zilnic; după programul de lucru.

Faptul că se afla într-o continuă căutare, dădea celor din jur de bănuit. Îl considerau un individ aparte, nu în toate minţile.

– Dobrine, hai să-l urmărim pe Iosif, să vedem ce face după program. E un om curios!… Dă de bănuit!… Cred că nu e sănătos…, se adresa Jercan, punându-şi pe umeri salopeta.

După cum îşi formase obiceiul, Iosif mergea spre pădure, fără să priceapă că-n urma lui se târau cei doi: Dobrin şi Jercan. Ajuns la locul ştiut, Iosif îngenunchea cu mâinile ridicate şi începea ritualul. Undeva, mai departe, la câţiva metri, cei doi încremeniseră, neştiind ce să-şi spună unul altuia. Printr-o forţare a coardelor vocale, Jercan strigă: – E nebun, e nebun, ce altă mărturie ne mai trebuie? Trebuie să mergem să spunem şi celorlalţi.

Iosif, pătruns de rugăciune, nu auzea ceea ce se întâmplă în jurul său. Umbra nopţii cădea peste pădurea adormită. Undeva, pe o stâncă, un trecător prin această lume bătea cu cuvântul la poarta cerului; voia să vadă pe Dumnezeu, chiar dacă îşi amintea cuvintele: „Pe Dumnezeu nu este cu putinţă a-L vedea!”.

Cabana se afla în vale; acolo locuia şi Iosif. Erau 30 de persoane în cameră. De patul lui aşezat lângă uşă atârna o icoană a marelui Prooroc Ilie, purtătorul de biruinţă. Îşi alesese locul de culcare aproape de uşă, să poată ieşi primul la muncă, iar când intra în dormitor să nu deranjeze pe semeni.

– E nebun, e nebun, trebuie dus la spital, se auzeau voci prin geamul deschis. Iosif, care se apropia de cabană, nu înţelegea o iotă din ceea ce se întâmpla.

– Uite, el e…, e nebunul de Iosif! Prindeţi-l! Trebuie dus la spitalul de nebuni, striga cât putea de tare Jercan, om nesocotit şi lipsit de raţiunea credinţei.

Nu erau toţi în dormitor la acea oră târzie. Să fi fost 10-15 cei care l-au legat pe Iosif şi, cu bucuria lucrului împlinit, l-au dus la Spitalul muncitoresc.

Într-un halat alb, cu pete de cărbune, medicul de gardă începea să întrebe pe Iosif ce-l doare.

– Spune durerea ta, de ce te-au adus la mine?

– Ei spun că eşti nebun. Este adevărat?

Iosif privea în lumina neonului, prin geamul spitalului, pe colegii revoltaţi. Plin de pace duhovnicească, căci înţelese situaţia în care se afla, se adresă medicului:

– Sunt nebun după Hristos!

Fără a mai aştepta şi alte explicaţii, doctorul telefonă la Spitalul Central pentru a cere o salvare.

Oraşul se afla la o distanţă apreciabilă, astfel că Iosif a putut să mai schimbe câteva cuvinte cu medicul.

– Se manifestă de mult nebunia Dumitale?

– Încă de când eram copil, răspunse Iosif suspinând. Atunci nu-i înţelegeam pe cei care îngenuncheau în biserică, îi consideram farisei…

– E posibil să fi rămas cu obsesia aceasta în Dumneata. Aşa se explică statul în genunchi noaptea în plină pădure. Ai nevoie de un tratament puternic administrat de un doctor psihiatru. Boala Dumitale ne depăşeşte pe noi…

– Dar uite că a sosit salvarea!… Dacă promiţi că eşti liniştit şi nu te mai aşezi în genunchi, te dezleg… Ce zici?

– Dacă şi când stau în genunchi vă sperii, atunci cu atât mai mult când merg pe picioare!

– Luaţi-l legat, nu-o să vă puteţi înţelege cu el!… Face prostii!… Se adresă doctorul cu voce tare asistentului medical şi şoferului de pe maşina salvării.

Legat precum un snop de grâu care poartă în el boabe roditoare, Iosif era internat într-o clinică psihiatrică din oraşul Potcoava. Ajuns acolo, în salon, vedea cum în jurul lui se adună neajutoraţii de soartă, lipsiţii de iubire sau purtătorii de păcat părintesc.

– Şi pe tine te-a internat fratele, i se adresă un om cu mustaţă, îmbrăcat în pijamale de spital şi râzând cu zgomot.

– Trebuie să ştii că pe mine m-a adus aici fratele meu… Trebuia să scape de mine pentru a moşteni singur casa. Hai, spune cine te-a adus aici, căci nu pari bolnav… hai, spune-ne!…

– Credinţa întru Hristos m-a adus la voi, răspunse calm Iosif. Faptul de-a trăi după cum spune Evanghelia m-a făcut să devin altfel decât cei din jur…

– Se vede că tot fratito te-a băgat aici. Te plângi aşa cum se plânge şi acesta care se dă drept sănătos, se gâtuia unul dintre cei de faţă, care tot îşi plimba capul dintr-o parte în alta.

Dimineaţa, după ce s-a spălat, Iosif îngenunche pentru aş face rugăciunea. Lucrul acesta impresiona pe bolnavi. După câteva minute toţi bolnavii încercau să-l imite. Când asistentul de salon intra, bolnavii erau în genunchi…

– Ce e cu voi, vreţi să vă duc la cămaşa de forţă? Potoliţi-vă!

– Facem ce-am văzut la Iosif, de la el am învăţat, strigară înspăimântaţi bolnavii.

– Cine e Iosif?

– Noul venit printre noi. Zice că l-a adus aicea fratele lui, Hristos.

– Tu eşti Iosif? întrebă asistentul. Da, răspunse Iosif, care între timp se ridicase şi sta drept în faţa infirmierului.

– Nu ţi s-a administrat nimic? Nu încă?

– Nu încă…

– Vino cu mine!…

Iosif încercă (fără rezultat) să-i explice că aşa obişnuia el să-şi facă rugăciunea seara şi dimineaţa, stând aşezat în genunchi. Cu un gest brutal, asistentul îl obligă pe Iosif să bea un lichid roşiatic şi să înghită două pastile de culoarea oului.

Medicamentul îşi făcu efectul curând. La ora de masă Iosif nu-şi mai putea deschide gura pentru a mastica. Maxilarele îi erau încleştate, tremura tot şi capul i se legăna într-o parte şi alta. Nu-i venea să creadă… El care era sănătos, dintr-o dată să se găsea imobilizat la masa unui spital, înconjurat de bolnavi. „Ce-i de făcut?" Se întreba el într-un sfârşit. Mai întâi trebuie să nu ripostez la nimic, să fiu cât se poate de ascultător, să renunţ la rugăciunile mele cu voce tare şi cu genunchii la pământ. De acum încolo trebuie să mă rog la Domnul Dumnezeu, să-L caut numai prin rugăciunea minţii şi a inimii.

Zilele treceau şi Iosif nu găsea pe Dumnezeu nici în spitalul psihiatric. Doctorul, din când în când, îl încuraja spunându-i că simptomele lui de a îngenunchea s-au liniştit şi chiar au dispărut.

La bucătărie, Iosif se comporta de minune. Spăla vasele şi ajuta pe bucătar în munca lui cu bolnavii. Acest fapt l-a determinat pe bucătar să-i pună o vorbă bună pe lângă doctorul curant.

– Iosif s-a făcut sănătos, cred că e timpul să-l externaţi, se adresa bucătarul (seara în sala de mese) asistentului de gardă.

– Am să vorbesc cu domnul Doctor, să vedem ce poate face pentru el…

A doua zi, Iosif părăsea spitalul. Bucuros, îngenunchea pe iarba de lângă fereastra salonului în care fusese spitalizat şi se ruga astfel: – Iartă-i Doamne că nu ştiu ce fac!… Norocul lui era că personalul spitalului şi cei din salon se aflau în faţa micului ecran. Întru târziu ieşea pe poarta clinicii cu gândul de-a căuta pe Bunul Dumnezeu printre săraci. „Am să mă fac cerşetor, am să dorm precum vagabonzii, prin parcuri, pe străzi, pe sub poduri şi am să mănânc din gunoaie; – vreau să văd dacă Domnul este acolo, cu ei…”

Mergea greu, se simţea obosit din cauza tratamentului primit în spital. Într-un târziu ajunse la gara Mare din oraşul Potcoava. Vagabonzii, cerşetorii, femeile uşoare, cu toţii şi fiecare în felul lui, se plimbau dintr-o parte într-alta pe peronului gării. Îmbrăcat precum ei, dar cu faţa transfigurată de credinţa în Iisus, Iosif ieşea din nou în relief; părea vagabond, dar nu ca ceilalţi… Aşezat pe o bancă, el privea îndelung sosirea sau plecarea unui tren. „Aşa pleacă şi vin îngerii Domnului. Dacă avem credinţă îi oprim să rămână cu noi”, gândea Iosif.

Seara, un vagabond-cerşetor, care îşi trăgea după el un picior, se apropie de Iosif şi-i zise:

– Vino în grupul nostru, nu mai sta singur. Avem de mâncare. Teleşpan a primit de pomană brânză şi cârnaţi… Vino că-ţi dăm şi ţie. Căci de, cine ştie, mâine poate capeţi tu ceva bun!…

– Mă cheamă Iosif şi sunt nou pe aici… Văd că sunteţi mulţi ca mine, săraci…

– Pe mine mă cheamă Matei şi am multe să-ţi povestesc… Mă vezi vagabond – sărac acum, dar la tinereţe nu o mai fost un altul ca mine. Am fost curvar, bă!… Mi-au plăcut femeile. Am lăsat ţiganca cu patru copii şi am plecat cu o putoare de rumâncă. Ce să-i faci, sângele fierbea în mine. Pe atunci eram şi eu om, nu joacă… Când am ajuns neputincios, putoarea m-a alungat, iar ţiganca murise. Copiii nu m-au mai vrut…

– Vezi pe chioara aia de pe bancă? E mai mică ca mine cu 20 de ani şi mi-e gagică.

– Hai să mâncăm, că-o să-ţi ciripesc mai multe alea.

În timp ce se îndrepta spre grupul de săraci, Iosif îşi aminti că era miercuri, deci zi de post, ziua în care fusese vândut Iisus (fariseilor şi cărturarilor), aşa că nu putea mânca brânză şi cârnaţi.

– Hai noroc bă Cârţane, stai jos. Se adresă cu o voce spartă unul cu burtă, care după fizic părea mai mult director de întreprindere, decât vagabond de stradă. Iosif îl ascultă şi se aşeză la masa improvizată din cutii de carton luate din gunoi.

– Poftă bună, Iosife, mormăi Matei cu gura plină de cârnaţi.

– Nu, mulţumesc, eu astăzi ţin post.

– Hă, Hă, Hă, cine mai e bă şi ăsta? Auzi, el ţine post!…

– Băi sărăntocule, noi ţinem post când nu avem ce mânca. Şi postul nostru nu e legat de Iisus ăla din Nazaret.

Noi nu credem poveştile alea… Pentru o singură burtă e mai bine să cerşim şi să dormim unde apucăm…

– Dar cu tine ce e bă, Iosife!… Întoarce-te la credinţa ta; tu nu eşti de-al nostru…, încerca să-l convingă Matei.

– Ce caut eu printre voi? Caut pe Dumnezeu, le răspunse Iosif contrariat.

– Eşti nebun, bă sărăntocule, Dumnezeu nu există, bă!

*

* *

Culcat în iarbă, la marginea străzii, Iosif privea cerul înstelat şi căuta să înţeleagă cuvintele filozofului Kant: „Două lucruri mă impresionează: cerul înstelat şi conştiinţa din mine".

Iosif îşi dădea (bine) seama că Dumnezeu este alături de el şi că cei din jur simt acest lucru. Aşa simţiseră şi cerşetorii-vagabonzi… Dar pronia divină nu-l mulţumea. El voia să vadă pe Dumnezeu faţă către faţă… Se ridică şi începu să vorbească unui arţar:

– „Mai fericit este a da, decât a lua!"

Tu ştii copacule că aceste cuvinte ale lui Hristos, Domnul nostru, aduc creştinului oarecare încordare, iar pentru omul lipsit de credinţă este o povară; ceva de neconceput pentru o „raţiune sănătoasă".

Pentru omul zilelor noastre este revoltător… Cum, acum când fiecare muritor încearcă să adune cât mai mult: bani, bijuterii, case, pământ şi altele, Iisus din Nazaret vine şi ne spune: „Mai fericit este a da, decât a lua!" Cu alte

cuvinte, eu, cel care am adunat atâta, nu sunt fericit, nu am mulţumirea sufletească, dacă nu dau din ceea ce am.

– Dar cui să dau Copacule, tu ce spui?

– Da, ştiu, să hrănesc pe cel flămând, să adăp pe cel însetat, să îmbrac pe cel gol, să primesc în casă pe cel străin, să cercetez pe cel bolnav, să îngrijesc de cei din temniţă…

– Te văd Copacule, vrei să spui: Ce religie depăşită… Oare Mântuitorul Hristos, Om adevărat şi Dumnezeu adevărat, nu ştia că în mileniul trei – ca să fii mare şi tare, trebuie să furi, să faci ceea ce este rău, să te gândeşti numai la tine, să calci în picioare pe cei mici?!

– Află că ştia! Ţi-o spun ţie, Copacule şi o spun şi celor nesimţitori ca tine… Ştia! De aceea ne-a lăsat cuvintele: „Orice veţi face săracilor, Mie îmi faceţi şi cel ce face aceasta, însutit va primi şi viaţă veşnică va moşteni”.

– Da, viaţă veşnică!

Săraci par a fi şi ţiganii care simulează o infirmitate sau alta?, ripostau crengile arţarului, prin balansări succesive.

– Despre astfel de oameni ne vorbeşte tot Iisus: „Nu înşiraţi mărgăritare porcilor, căci le calcă în picioare şi se întorc la voi să vă muşte”. Dar… „Mai fericit este a da, decât a lua”, căci faptele nu cuvintele sunt doveditoare ale credinţei noastre.

Târziu în noapte, Iosif adormi lângă copac cu gândul de-a bate în zorii zilei la poarta unei mânăstiri de călugări. Voia să vadă pe Dumnezeu cu orice chip…

*

* *

Dimineaţa, alungat de vagabonzi, Iosif plecă spre Mânăstirea Învierii, loc de pelerinaj pentru orice doritor de mântuire.

Fraţii şi călugării primiră pe noul venit cu multă înţelegere. După obiceiul de veacuri al Sfintei Mânăstiri, noul venit primi o chilie, după care era informat de programul de lucru al vieţuitorilor.

Se acomodă repede şi bine fratele Iosif. Îi plăcea mult miezonoptica, slujba de la miezul nopţii. Vocea clară a călugărilor de la strană îi pătrundea sufletul. Cu lumânarea în mână asculta şi citea din Psaltire. Dimineaţa, după Sfânta Liturghie, Iosif se îngrijea de biblioteca Mânăstirii. Se ruga mult în genunchi şi aştepta să vină clipa…; aştepta să vadă pe Domnul.

Într-o zi obişnuită de vară, cam la două luni de la primirea lui în mănăstire, Iosif a fost anunţat de fratele Gabriel că este căutat de mama lui, Romana. Ajuns la poarta Sfintei Mânăstiri, Iosif încercă să vorbească mamei printre ulucile din fier ale gardului ce împrejmuia zidul mânăstirii.

– Mamă! Eu nu mai sunt al tău. Tatăl meu, Duhovnicul, m-a apropiat de o altă mamă, de Fecioara Maria, Mama lui Iisus. Pe tine nu te mai cunosc. Mergi cu Dumnezeu în pace.

– Iosif, Iosif, copilul meu drag, vino acasă, eu sunt mama Ta! Vreau să te însori…, cine o să mai aibă grijă de mine la bătrâneţe?

– Dumnezeu mi te-a dat mie, nu Fecioarei. Ea are Fiul ei!

– Mamă, înţelege, Duhul mă cheamă! Nu mai sunt al tău!

La auzul cuvintelor, mama tresări şi lăsă o lacrimă să-i cadă pe icoana ce-o ţinea în mână. Era Fecioara cu pruncul în braţe. O privi şi-şi zise: – Nici ea nu L-a putut ţine la piept tot timpul. La ceasul promis a lăsat-o în grija ucenicului iubit… Fiul n-o lăsa să piară…, ca de altfel, pe nici o mamă… Şi plecă mama Romana plângând, spre lumea din afară.

De atunci, o luptă continuă se ducea în sufletul lui Iosif. Nu ştia ce-i mai bine… Să depună voturile monahale: sărăcia de bună voie, castitatea şi ascultarea sau să rămână frate în continuare. Ştia ce înseamnă să fi lipsit de bunuri materiale. Dacă trăieşti în păcat, sărăcia nu-ţi întăreşte credinţa.

Castitatea trebuia să privească în primul rând sufletul omului. Ce folos dacă trupul e feciorelnic, iar sufletul e deflorat de păcat.

Ascultarea e bună, „capul plecat, sabia nu-l taie”. Dumnezeul iubirii nu taie pe nimeni. El este ocean de iubire, în care odată scăldat, devii transfigurat, plin de viaţă veşnică.

Nu!, îşi zise Iosif: am să merg să-mi continui studiile; am să reuşesc la Facultatea de Teologie şi am să caut pe Dumnezeu în cărţi…, poate-L voi vedea odată şi odată…

# II.

Anii studenţiei i-a petrecut într-un oraş din ţară, dincolo de munţi, locuind cu mai mulţi colegi de Facultate în casa unui Profesor Universitar. Unul dintre colegi, Zare, se remarca prin ochelarii ce-i purta şi prin faptul că nu suferea pe cei din Regat, pe olteni în special, cărora le zicea în batjocură juveţi.

Şi cum Iosif era oltean, certurile prieteneşti aveau loc zilnic între cei doi studenţi. Ba mai mult şi Părintele Profesor îl striga juvete… De aceea, Iosif se tot gândea la ceva care să-i determine să renunţe la această poreclă grosolană.

Cum în acea perioadă frica (de a aduce vreo jignire Preşedintelui Ţării sau Partidului Comunist) era mare, Iosif îşi aminti că şi Dictatorul avea sânge de oltean. Aşa că, certurile între cei doi au continuat până într-o duminică după amiază, când vocea Profesorului se auzea în toată casa:

– Juvete! Juvete! Eşti acasă? La care toţi studenţii, în frunte cu Zare, strigau şi urlau de bucurie… Calm, Iosif deschise uşa dormitorului şi cu râsul pe buze, răspunse profesorului:

– Părinte Profesor, nu-mi pare rău că mă jignesc pe mine, ci-mi pare rău că jigniţi Preşedintele Republicii. O linişte totală cuprinse încăperea… Profesorul plecă fără să

mai scoată un cuvânt… Din ziua aceea, Zare avea să-l strige pe nume, Iosif.

*

* *

Seara, camera celor patru studenţi se transforma în adevărat amfiteatru universitar. Se puneau întrebări, se primeau răspunsuri; în toate acestea Iosif excela. De fapt, nu era el acela care căuta să vadă pe Dumnezeu?

– Spune-ne, Iosif, dacă poţi: oare noi suntem în continuă concurenţă pentru a ocupa primul loc în societate? Întreba Bogdan cu destulă viclenie…

Iosif, sigur pe el, începu cu voce tare:

– Singuri, noi, ne îngreunăm viaţa unii altora… Mint pe aproapele pentru a-l putea conduce, pentru a-mi însuşi ceea ce de fapt i-ar aparţine. Dar eu am cinci talanţi de la venirea în lume, ar spune unul dintre voi. Îmi revendic dreptul de a fi primul. Şi cu toate acestea, vreau să fim fraţi, să simt pentru celălalt ceea ce simt pentru mine… Trebuie să-l iubesc ca pe mine însumi; să-l respect, să-i recunosc ceea ce este al lui. Dar dacă el nu răspunde la declaraţia mea de dragoste şi încearcă să-şi înmulţească talantul în detrimentul meu? La această întrebare las să vă răspundeţi singuri…

– Bine, bine, am înţeles ce vrei să spui, dar te mai întreb ceva: – Oare iubirea reciprocă nu ne lipseşte de ideea acţiunii? Întrebă contrariat Bogdan.

– Trebuie să existe un motor pentru a imprima impulsul vieţii de zi cu zi, relua Iosif discursul. Iubirea duce la pace sufletească şi trupească. Iar când cineva cunoaşte o astfel de stare mulţumitoare, el nu pierde imboldul de a acţiona pentru ziua de mâine. Izvorul păcii este Dumnezeu.

– Şi oare Dumnezeu ne vrea sedentari? Interveni Zare.

– Nu! Răspunse Iosif. „În sudoarea frunţii tale îţi vei câştiga existenţa", a zis Dumnezeu lui Adam. Dar a-ţi câştiga existenţa înseamnă a lupta cu tine însuţi şi cu aproapele; a lupta cu pământul ce calci şi cu soarele ce te-ncălzeşte…

– „Fie de mâncaţi, fie de beţi, fie de altceva faceţi, toate să le faceţi întru numele Domnului…, şi Domnul e iubire.

Iosif trăia cu intensitate ceea ce spunea, se vedea pe faţa lui.

– Mi-a venit foame!… Să mergem la cuibul de găini şi să luăm câteva ouă de-ale Părintelui Profesor.

– Auzi olteanul, vrea să fure ouăle profesorului! Nu, nu, noi nu ne apropiem de cuib…, eşti un hoţ, zise Zare cât putea de tare.

Iosif râse şi fără a mai sta la discuţie, plecă în bucătărie, unde cu multă pricepere puse în ulei încins două ouă, din cele strânse de băieţi în timpul zilei.

– Să nu-l lăsăm să mănânce! Hoţul, Hoţul, Hoţul, strigau cât îi ţinea gura cei trei colegi de cameră.

– Potoliţi-vă! Nu sunteţi voi aceea care m-aţi învăţat, invocând motivul că noi le dăm boabe de porumb în fiecare zi? Cele zece ouă care le-aţi mâncat voi duminică din lipsă de cartelă, le-aţi pus la loc? Fariseilor! „Nu judeca ca să nu fii judecat", ne spune Sfânta Scriptură.

– Oltene, te-ai supărat? Hai nu fii supărat… Poftă bună! Dar, în timp ce mănânci, putem discuta despre expoziţia de pictură vizitată de tine astăzi! Ce zici? Cu ce impresie ai rămas? Care este menirea creatorului de artă?

– Lăsaţi-mă să-mi termin ouăle…, mi-e foame rău! Replică Iosif cu gura plină de pâine.

– Spune în timp ce mănânci! Nu ne supărăm…

– Bine! Am să vă spun…

– Cât de înălţător este atunci când priveşti zugrăvit chipul unui sfânt… Gândul tău se înalţă spre Creatorul Ceresc, începi să înţelegi menirea ta pe pământ şi să-ţi spui că smerenia este o datorie faţă de tine însuţi.

– Bine, Bine, dar eu te-am întrebat de un tablou pictat, îl întrerupse Bogdan.

– Privind un tablou oarecare, simţul vizual trebuie să-ţi fie ghidat de adevărul potrivit căruia, valoarea frumosului îşi are originea, cât şi ţinta finală, în Dumnezeu – frumosul absolut. Mai mult de atât, menirea omului pe pământ este de a crea: fie valori spirituale, fie materiale. De aceea creatorul, pictorul, în cazul nostru, nu trebuie să-şi uite menirea. Lucrarea sa trebuie să realizeze idei în conştiinţa fiecăruia dintre noi. Şi ceea ce poate realiza ideea vine totdeauna din alianţa voinţei cu puterile afective, sentimentele, care antrenează voinţa noastră, determinând-o la realizarea datoriei impusă de raţiune. „O idee care ne este indiferentă, din punct de vedere sentimental, nu duce la acţiune.”

– Deci, potrivit spuselor tale, pictorul trebuie să se întrebe în permanenţă: tabloul meu ce fel de sentiment trezeşte? De ură? De concupiscenţă? De dragoste curată? Încerca să-l completeze Blaju.

– Da! ai înţeles foarte bine. Voinţa, relua Iosif, trebuie educată în aşa fel încât să asculte tot timpul de raţiunea luminată de credinţa în Iisus Hristos.

– Oare interesul artistului este de a urâţi pământul, creaţia lui Dumnezeu, prin tot ceea ce crează? Interveni Zare.

– Cu siguranţă, nu! Şi pentru a le întări convingerea, Iosif termina printr-un citat scripturistic: „Atunci, cine are urechi de auzit, să audă!”.

Între timp, Iosif terminase de mâncat ouăle profesorului. Umbra nopţii îi îmbia spre dormitor.

– La culcare cu toţii, e $12^{30}$… Mâine dimineaţă nu o să putem merge la cursuri… Spunea Zare, privindu-şi ceasul.

Ajuns în dormitor, Iosif, care ştia pornirea colegilor spre cele ale sexului, se prinse cu mâinile de barele de fier care constituiau capul patului şi începu să imite dragostea carnală dintre doi tineri, băiat şi fată:

– Au, au… mă doare! nu mai împinge! Cocoşelul meu!

– Au, au… şi vocea-i urca, ori de câte ori repeta cuvântul „mă doare”!

Bâlciul ţinu aproape zece minute. Băieţii ajunseseră la paroxism… Zare sări într-un picior, Bogdan gâfâia. Blaju strângea cu putere perna de burete. Toţi se visau alături de-o fecioară…

– Păcătoşilor, păcătoşilor, îi trezea Iosif…, păcătoşilor, păcătuiţi cu gândul. Şi noaptea se termina în tristeţe – erau singuri, fără de fecioare…

Dimineaţa, ca de obicei, la ora $5^{30}$, Iosif se duse în baie să-şi repete vocalele cu glas tare. Aşa citise el într-un ziar: dacă stă aşezat în genunchi şi spune cu glas tare vocale, va ajunge la iluminare, cine ştie…, va vedea pe Dumnezeu.

– a, e, i, o, u, …, răsuna baia…

– Oltene, (…) muma-n cur, iar m-ai trezit!…, e ora cinci, striga Zare, sărind din pat nervos peste măsură şi sculând toată casa… În cele din urmă se resemnau: – Ce să-i faci, nu-i uşor să trăieşti cu un bigot…

– A căuta pe Dumnezeu, nu-i lucru uşor, le răspundea Iosif din baie, continuându-şi programul său:

– a, e, i, o, u…

Seara, împăcaţi, o luau de la capăt. Începea colocviul..

– Azi, de dimineaţă, la dogmatică ni s-a vorbit despre Taina Sfântului Botez. Tu ce părere ai Iosif: Botezul, ca taină a lui Hristos, extirpă acea genă a morţii, prezentă în trupul noului născut? Îl ispiti Blaju, ca unul care cunoaşte bine subiectul…

– Atotputernicul, începu Iosif să spună, crează suflet nou pentru fiecare ou zămislit în pântecele unei viitoare mame. Acest suflet se dezvoltă, creşte spiritual odată cu trupul. Dacă sufletul este creat curat şi aşezat în embrion, nu acelaşi lucru se întâmplă cu trupul fătului născut. Trupul moşteneşte (genetic) gena morţii; gena care a adus, într-o zi tristă a omenirii, moartea primului om, Adam. Însă, la întrebarea ta, Blaju, răspunsul este categoric: Nu! Botezul, apa botezului, spală păcatul neascultării, revarsă harul necreat peste cel botezat.

– Dar ce se întâmplă cu omul care nu se botează?, interveni ca de obicei Zare.

– Cel care nu primeşte să „se nască din apă şi din Duh" rătăceşte…, ca un om bolnav, purtător de genă transmisibilă şi neştiutor că va muri pentru totdeauna. Botezul nu ne salvează de moartea pământească, dar ne dă posibili-

tatea câştigării vieţii de dincolo, viaţa veşnică. Viaţa de pe pământ ne-am limitat-o singuri. Moartea e ruptura dintre cele două vieţi: cea de aici şi cea de dincolo. Viaţa de după o pregătim aici pe pământ. Aici trebuie să cârpim ruptura cu fir de viaţă vie, luat din învăţătura lui Hristos. Oare nu ne spune Iisus: „Cine crede în Mine, nu va muri niciodată, ci are viaţă veşnică!". Ce ne costă dacă-I dăm crezare? O simplă genă a morţii ce a adus şi aduce durere, chin şi întristare.

– Bine…, să zicem că ne-ai lămurit… Dacă poţi să răspunzi şi la întrebarea următoare, să ştii că eşti un adevărat oltean!… Spune-mi tu mie, zise Bogdan cu voce gravă: – De ce moare omul?

– Recunosc, vorbi Iosif îngândurat, întrebarea este cât se poate de dificilă. Dar am să încerc să vă dau un răspuns pe măsură.

– Prin păcat, omul devine impur şi deci nu mai poate să comunice cu Dumnezeu. Desigur, Domnul Dumnezeu putea să oprească efectul păcatului, moartea, dar în acest caz omul nu mai putea comunica cu Dumnezeu. Omul trebuia să se purifice şi cea care putea să-l spele de păcat era moartea trupească. Dacă mă fac înţeles, omul trebuia să moară, ca trecând prin moarte să revină la viaţă prin înviere şi astfel să poată intra din nou în comuniune cu Creatorul. Prin Învie…

– Gata, gata, opreşte-te!… Văd că eşti tare în sera aceasta; vom vedea mâine seară dacă poţi să mai faci faţă!…

– Hai la televizor, zise Blaju nervos.

– Hai! poţi să vezi pe Domnul Dumnezeu şi la TV, nu numai în cărţi, cum susţii tu, Iosife, îi reproşă Bogdan.

– Da, măi, dar voi nu cunoaşteţi care este diferenţa dintre o carte şi un televizor.

– Care e bă, deşteptule, strigă Zare; hai spune-o tu!

– Citind o carte, îţi creezi singur imaginea. Privind la televizor, imaginea vine făcută de altul; neuronii tăi nu mai sunt nevoiţi să facă conexiuni. Sunt însă şi imagini care pot declanşa în interiorul tău apariţia altor imagini. Omul iubeşte imaginea pentru că vine din imaginar, din imaginaţie. Dar privind un film, suntem nevoiţi să privim imaginea realizată de regizor şi nu de imaginaţia noastră. Iată, băi flăcăi, diferenţa dintre a citi o carte şi a privi la TV.

*

* *

A doua zi, Iosif ajunse primul acasă. Fără a se dezbrăca de costum, se aşeză încălţat pe masa de douăsprezece persoane, ce ocupa întreg centrul camerei lor. Îl căuta pe Dumnezeu, ca de obicei, dar acum dorea să se roage în taină, stând lungit pe ceva tare. Şi cum patul avea saltea de burete, a considerat că-i bine să se culce pe masă. Sigur că ceilalţi vor sosi după o oră, Iosif stătea lungit şi spunea în gând rugăciunea Tatăl nostru. Dar, catastrofă! Cineva se auzea intrând pe uşa de la ieşire din casă. Era Zare cu ochelarii lui pe nas, cu lentile groase. Intrat în cameră se apropie de masă şi fără să vadă ce-i pe ea, atingea cu mâna pantofii lui Iosif. Pentru o clipă rămase încremenit… Ştia el, ce ştia… Pe masa aceea, cu numai doi ani în urmă, fusese aşezat trupul neînsufleţit al tatălui Părintelui Profesor. Tremurând, recunoscu pantofii lui Iosif şi cu glas pierdut, zise: – Oltene, Oltene…, ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat? Iosif ne dorind să fie deranjat în convorbirea lui cu

Dumnezeu, nu zise nimic. Din nou, Zare strigă cu aceiaşi voce:

– Oltene, Oltene, trezeşte-te!… Dar nimeni nu răspundea… Zare, care nu sta aşa de bine cu vederea, începu să-l pipăie pe picioare, pe piept; observa ochii închişi…, se pierdu cu totul… Într-un târziu, când Zare era alb ca zăpada, Iosif, supărat de deranj, ridică capul, strigând: – Lasă-mă în pace! Nu vezi că mă rog!

– Te omor, strigă Zare dezlănţuit. Am crezut că eşti mort. Te omor… Şi începu să alerge după Iosif cu cărpătorul de mămăligă în mână…

Obosit de atâta alergat, Zare chema pe Iosif să-l pupe, rugându-l să-i repete ceea ce a spus tuturor cu câteva seri în urmă despre liberul cugetător.

– Cum ai simţit anul care a trecut? Tu care cauţi în permanenţă să vezi pe Domnul?

– Ei, Zare, e greu de repetat ceea ce am spus luni seara… Când un an de zile a trecut, clipa fiecăruia dintre noi a curs precum apa pe albia unui râu. În mersul ei a lăsat, acolo unde terenul a permis, urme care marchează o viaţă. Clipa e viaţa unui om pe pământ, clipa măsoară ce-i trecător. Eternitatea este numai pentru cel care crede în Absolut. Şi atunci când crezi, fapta de zi cu zi ţi-o veghezi.

– Oare în anul ce-a trecut am vegheat fapt noastră, fiecare acolo unde suntem? Întrebă Zare cu multă atenţie.

– Pentru un bun creştin, răspunsul este: Da!

– Dar pentru un liber cugetător?

– Greu de răspuns…

– De ce? Întreba din nou Zare.

– Pentru că un astfel de om nu are în sufletul lui o imagine clară despre Dumnezeu. Pentru el, de multe ori,

Dumnezeu este idee, alteori nu există şi de cele mai multe ori Îl creează el însuşi. Rezultatul la care ajunge este următorul: neavând un Dumnezeu real-persoană, veşnic şi omniprezent, liberul cugetător stă aşezat pe nisip mişcător. Chiar dacă are falsa impresie a echilibrului dintre suflet şi trup.

– Şi are acest dezechilibru vreo influenţă asupra societăţii umane în care trăieşte un astfel de individ? Interveni Zare, privindu-şi ceasul.

– O societate „bolnavă" este o societate formată din indivizi depărtaţi de Dumnezeul cel adevărat, de Pruncul din Betleem.

Sunt în lume naţiuni la care cultul muncii este ridicat la rang de Dumnezeu şi rezultatele se văd: au o înaltă tehnologie şi un nivel de trai ridicat. Dar nu este de ajuns! Istoria ne-a demonstrat că popoarele care au rezistat clipei au fost cele care au păstrat credinţa în Dumnezeul cel adevărat. Exemplul de netăgăduit este odiseea poporului ales, poporului evreu.

– S-a făcut târziu şi trebuie să sosească şi ceilalţi colegi, zise Zare. Totuşi aş vrea să-ţi mai pun o întrebare: – Oare nu mai sunt şi alţi Dumnezei?

– Nu! răspunse scurt Iosif; după care continuă:

– Descoperirea lui Dumnezeu, oamenilor, s-a făcut progresiv: întâi primilor oameni, Adam şi Eva, apoi, prin legământul încheiat cu Avraam, darea Legii prin Moise; prin Profeţii poporului ales, care aveau să întărească prin scrierile lor aşteptarea lui Mesia, Domnul Hristos, Om adevărat şi Dumnezeu adevărat.

Mulţumit peste măsură de cele spuse de Iosif, Zare se aruncă îmbrăcat în pat.

– Aoleo, aoleao…, mi-ai pus ouă în pat! M-am aruncat pe ele!… Te omor, te omor…, unde mă mai culc eu?…

– Culcă-te şi tu pe masă, băi Zare!, îi zise Iosif ţinându-se cu mâna de burtă. Râdea de parcă ar fi fost gâdilat la tălpi…

*

* *

Zilele se scurgeau frumos, fără să iasă din matcă. Studenţii teologi se pregăteau pentru susţinerea sesiunii de vară. Afară era soare, frumos…, natura te îndemna s-o cucereşti. Cu câteva zile în urmă, Părintele Profesor rugase băieţii să-i vopsească gardul casei cu ulei ars. Iosif, deşi nu fusese acasă, ştia acest lucru, dar nu avea deloc chef de muncă. Aşa că se hotărî să facă colegilor o farsă.

– Zare! Bogdan! Blaju! Am întâlnit astăzi pe Părintele Profesor şi m-a rugat să vopsim gardul. Pe mine mă cheamă la Dânsul pentru a aşeza o mobilă nouă în sufragerie. Aşa că vedeţi ce faceţi… Până deseară să fie gata!

– A zis profesorul asta? întrebară cu toţii buimăciţi.

– Dacă nu credeţi, daţi-i telefon…, răspunse Iosif cu un aer grav.

– Bine, bine, te credem! O să facem…, nu avem încotro, mormăia Zare.

Săptămâna aceea găinile profesorului dăduseră ouă multe. Iosif umplu plasa şi ieşi cât putu de repede. Trebuia să arate celor de faţă că va merge acasă la Părintele Profesor.

După mai bine de o oră se afla în sala de lectură a facultăţii. Consulta cărţi cu privire la un subiect care îl neliniştea de foarte mult timp, din liceu mai exact şi anume: „Este omul animal?”

Sta pe scaun şi scria: Omul nu e animal. Nu poate trăi ca într-o junglă, să fie mâncat de un altul, să se ucidă unul pe celălalt. Această comportare o au animalele sălbatice, lipsite de un suflet raţional, sentimental şi plin de voinţă. Cum se face însă că, în anumite condiţii de mediu, omul devine, prin comportamentul său necontrolat, mai rău decât fiara sălbatică? Căci precum lupul, tot aşa şi omul se comportă cu o fiinţă ce-şi aşteaptă moartea; primul o mănâncă, iar omul o îngroapă de vie.

– „Înfricoşătoare cuvinte, dureroase imagini, triste realităţi…" repeta în gând Iosif. „Cum poate omul să devină animal prin comportament?" Se întreba el… Ce-ar spune antropologul, sociologul, filozoful sau teologul despre această transformare a omului în animal? Şi începu să-şi răspundă singur, citise mult şi avea unde să-şi caute răspunsul.

– Antropologul, zise Iosif în şoaptă, ar susţine faptul că omul este o evoluţie a animalului, şi deci este firesc ca, din când în când, „în fiinţa lui să apară câte ceva din obiceiurile strămoşilor".

– Sociologul se opreşte la mediu, la societatea în interiorul căreia trăieşte individul şi care vrând să devină persoană şi apoi personalitate, calcă totul în picioare; la aceasta îmbiindu-l societatea timpului său.

– Filozoful condamnă pe cei care dirijează societatea că nu fac apel la etică, la principiile filozofice care ridică pe om din stadiul animalic la cel de om raţional.

– Teologul, însă,… Iosif făcu o pauză ca şi cum ar fi vrut să strige, să audă toţi studenţii aflaţi în sala de lectură… Teologul, însă, reluă Iosif numai pentru el, este conştient, crede că omul este creatura lui Dumnezeu dintru

începuturi şi că morala creştină (raportul ce-l are creştinul cu semenul, pe de-o parte şi cu Dumnezeu în acelaşi timp) poate să-l menţină sub har, aproape de cele sfinte, atât prin faptă, cât şi prin simţire.

– Dar ce spune morala creştină? Se auzi o voce ascunsă. Fără a privi de unde vine, Iosif se ridică în picioare şi zise cu voce tare: – Un singur cuvânt: nu face păcat! Nu-ţi face rău ţie însuţi. Ai în Sfânta Scriptură imaginea primilor oameni, Adam şi Eva, care au căzut în păcatul neascultării şi astfel au cunoscut moartea.

Cei din sală priveau nedumeriţi, nu ştiau ce se întâmplă cu Iosif… Dar Iosif îşi continua spiciul fără să privească în jur…

– Avem însă şi imaginea Omului Dumnezeu – Iisus Hristos, fără de păcat. Alegeţi pe Hristos şi veţi trăi veşnic, spune teologul. Nu contează anii vieţii, ci harul primit, credinţa şi fapta bună, avute în scurta noastră trecere pe acest pământ.

– Aveţi raţiunea luminată de sentimentul credinţei în Iisus şi veţi întări voinţa voastră, care vă va da un caracter stabil, de adevărat om şi creştin.

Picuri de sudoare se prelingeau pe obrazul lui Iosif.

– A înnebunit Iosif, vociferau studenţii între ei.

– Păcat de el că e deştept, se auzea o altă voce…

Era târziu, bibliotecarul trebuia să închidă sala de lectură. Iosif ieşea pe uşă cu gândul la ceea ce a scris…

– Şi totuşi, nu l-am văzut pe Dumnezeu, îşi zise în sinea lui…

*

*  *

În după amiaza următoare, Părintele Profesor apăru în uşa întredeschisă cu un aer nedumerit.

– Bine băieţi, dar de ce aţi vopsit gardul în prag de sesiune? Putea să mai aştepte!… Voi trebuia să vă citiţi cursurile cu atenţie! Lucrul acesta îl puteaţi face…

– Dar ne-a spus Olteanul că trebuie să-l facem neapărat, îl întrerupse Zare, gesticulând din mâini.

– Eu? întrebă mirat profesorul. Eu, nu! Nici de cum! Ieri am fost plecat din localitate.

– A! aa a a! Ne-a minţit hoţul… Îl omor, Îl omor, striga Zare, fără să gândească cine-i de faţă. Potolit de ceilalţi studenţi, Zare încheia conflictul printr-un banc spus pe seama oltenilor.

– Părinte Profesor, ştiţi de ce au oltenii coatele ascuţite? Profesorul sta şi-l privea fără să spună vreo vorbă.

– Să-şi facă loc cu ele în societate, continuă Zare. Cu toţii s-au pus pe râs. Iosif râse şi el, dar nu de banc, ci de colegii pe care-i pusese la muncă fără ştirea profesorului.

# III.

Deşi simţea chemarea Domnului, preoţia îi părea lui Iosif ca ceva deosebit de sfânt, pentru care trebuia să crezi în Dumnezeu din toată fiinţa ta, să fii model în tot ceea ce făceai, atât în faţa semenilor, cât şi faţă de tine însuţi. De aceea, pentru a se pune în acord cu sine însuşi, în vacanţă a mers la părintele Paisie de la mânăstirea Învierii, duhovnicul lui, cel pentru care purta atâta respect…

– Părinte Paisie, întăriţi-mă, îmi este frică de taina preoţiei… Oare voi fi vrednic să ţin în mână trupul lui Hristos?

– Îndrăzneşte fiule, îndrăzneşte! Iisus bate la uşa sufletului tău, deschide-o larg şi lasă-l să intre; răspunde-I prin credinţă şi fapte bune.

– Fiule, nu fugii de preoţie, tu eşti chemat de Domnul, tu eşti alesul Domnului! Pentru că I-ai răspuns la chemarea-I sfântă, la harul divin revărsat peste tine (ca razele de soare), ai mers la Facultatea de Teologie.

– Da, Părinte Paisie, dar nu sunt perfect! Deşi ales al Domnului, rămân totuşi un om printre oameni, unde prinţesă este minciuna, ura, necredinţa…

– Ca om perfect, fără de păcat, a fost numai Hristos, Om adevărat şi Dumnezeu adevărat; el este calea, adevărul şi viaţă, îi răspunse Părintele Paisie, accentuând fiecare cuvânt pronunţat.

– Mergi şi găseşte-ţi mireasă, preoteasă cu frică de Dumnezeu şi cu dragoste de semeni şi nu uita canoanele Bisericii noastre străbune.

Pătruns de duh, Iosif părăsea mânăstirea gândind la viitoarea lui soţie…

– Oare voi găsi eu fata care să-mi placă şi să fie în acelaşi timp conformă cu sfintele canoane? Se întreba el. Ştia de la părintele Paisie că fecioria trupească trebuie să fie completată de cea sufletească, a inimii, care este cu mult mai importantă decât prima. Căci spunea duhovnicul: „Degeaba fata este fecioară trupeşte, dacă inima ei este dată altuia, dacă inima ei poftește lucruri necurate, căci gândul poate răni mai rău decât fapta!…”

A căuta o astfel de fată la început de mileniu trei era foarte greu… Iosif ştia bine că atât filmele cât şi anumite cărţi, căutau să atragă şi creştinismul în marele proces al amestecului de religii.

Aflase el de o fată studentă la Ştiinţe Economice, în ultimul an de studii, fiica unui oarecare Jibleanu, vânzător la bufetul din satul Surpatele. Nu după multe zile, de la discuţia avută cu duhovnicul, plecă într-o Dacie în direcţia fetei. Astfel ajunse la casa domnişoarei studente în plină zi. Discuţiile începură repede, se încălziră cu toţii, se aprinse şi fata şi, în cele din urmă, Iosif se duse, invitat de Lili, şi se aşeză sub un stejar bătrân, de unde se putea vedea cu uşurinţă uşa de la intrarea în clădirea Poliţiei comunale. Lili, fără a da timp de gândire băiatului, îl prinse în braţe cu forţă şi începu să-l pupe… Şi-l pupa, şi-l pupa şi din când în când privea sediul poliţiei. Iosif nu ajungea să înţeleagă ce se întâmplă cu el şi ce are de gând Lili… În cele din urmă, deşi cuprins de plăcerea trupului, Iosif se

smulse din braţele fetei, zicând: – Lili, trebuie să mergem, şoferul Augustin mă aşteaptă…, nu ştie unde sunt…, să mergem!…, hai, te rog!…

Ştiindu-se drăguţ, Iosif se lăudă în faţa lui Augustin: Fetei îi place de mine, m-a pupat!… – Bravo, răspunse mirat şoferul. În definitiv de ce nu; băiat ca tine nu mai găseşte!… Continuă Augustin, în timp ce demară maşina cu cheia de contact. Totul a fost bine până la ieşirea din sat, când, şeful de post, un om robust, ne-a făcut semn să oprim maşina. Şoferul prezenta actele la control. Totul părea în ordine, numi că şeful de post spuse:

– Vă voi reţine permisul de conducere; nu aţi semnalizat la plecare de pe loc!

– Dar, Vă rog, nu-mi amintesc să fi făcut această imprudenţă, răspunse politicos Augustin.

– Lasă, lasă… Vă satur eu să mergeţi împeţiţi la prietena ajutorului meu!

Deodată, tristeţea cuprinse pe Iosif… Abia acum înţelegea jocul fetei… Ea nu a vrut altceva decât să fie văzută pupându-se cu un tânăr oarecare, ca astfel să-l facă gelos pe amantul ei, pe ajutorul şefului de post. Era prima lui ispravă de acest fel şi spera să fie şi ultima…

*

* *

Timpul trecea şi avea să treacă foarte mult până ce Iosif putu să se recunoască sufleteşte cu viitoarea lui soţie, să citească unul în celălalt puterea sufletească şi trupească şi astfel să se accepte reciproc.

Învăţase (el) în timpul facultăţii că bărbatul şi femeia sub raport trupesc cât şi spiritual se întregesc reciproc. Bărbatul, simbol al bărbăţiei şi discernământului, femeia,

delicată şi plină de dorinţa de a mângâia pe cineva, sunt uniţi de Biserică prin taina căsătoriei, prin coborârea peste cei doi a harului lui Dumnezeu, pentru totdeauna.

Când se aflau în faţa sfântului altar, el şi Sofia, pentru a primi taina căsătoriei în biserica din satul Mirişte, Iosif repeta în gând dialogul purtat cu duhovnicul Paisie: „Omul nu este întreg dacă este numai bărbat, nu este întreg dacă este numai femeie. Omul întreg este bărbat şi femeie". Îşi amintea întrebările puse de el: – Dar cum se ajunge la această unire, la această contopire?

– Când bărbatul şi femeia îşi împreună (în acelaşi timp) trupul şi sufletul lor. Astfel se atinge starea de iubire deplină, când iubirea este atât de mare, dumnezeiască, căci, „Când spun cuiva te iubesc, spun tu nu vei muri niciodată".

– Dar ce trebuie să fac pentru ca iubirea dintre mine şi soţie să dureze toată viaţa?

– Să ai răbdare, fiul meu; răbdarea este aceea care întăreşte şi face să dureze în timp iubirea dintre cei doi, până la sfârşitul vieţii.

– Dar sunt tânăr şi răbdarea mă ocoleşte…, iar când voi fi bătrân, voi suferi, căci mă voi simţi singur…

– Nu, Iosif, nu, Tu nu vei fi singur, tu crezi în Domnul Iisus şi El îţi va dărui răbdarea necesară trecerii tuturor valurilor vieţii.

Glasul preotului din Mirişte, care cerea celor doi miri să îngenuncheze în faţa Sfintei Evanghelii, îl aduse pe Iosif cu gândul pe pământ. Cuvintele rostite de preot la sfârşitul cununiei treziră în Iosif un sentiment plăcut, determinându-l să strângă pe Sofia de mână.

– Iubiţi Miri,

Astăzi, taina căsătoriei tinde a fi redusă numai la sexualitate, ignorându-se iubirea sufletească, determinând astfel dispariţia responsabilităţii soţului faţă de soţie şi invers; responsabilitate izvorâtă din plăcerea sufletească. Fericite sunt cuplurile în care iubirea sufletească domină plăcerea trupească, căci acolo se vor naşte copii plăcuţi lui Dumnezeu şi iubiţi de părinţii lor. Amin!

După ce au fost încununaţi rege şi regină, Iosif şi Sofia s-au lăsat priviţi de toţi, întrebaţi, rugaţi şi aplaudaţi. Dar Iosif mai avea un examen de trecut şi unul foarte greu…

– Oare voi fi eu bărbat viril în această noapte a nunţii?

– Va fi mulţumită de mine Sofia? Gândurile acestea îl paralizau; simţea cum transpiraţia îi inundă fruntea, iar cămaşa albă se lipea de spatele ud şi cald, plin de transpiraţie… De ce se apropia noaptea, de ce Iosif devenea tot mai nervos. Singuri, dintr-o dată, mirii se găseau în faţa pragului uşii de la intrarea în casă. În şoaptă, cu dulci cuvinte, Sofia îi spuse: – Ia-mă în braţe şi trece-mă pragul casei, poartă-mă astfel până la pat. Auzind cuvintele, Iosif simţi cum picioarele îl abandonează, cum se clatină, cum e gata să cadă… Printr-o ultimă forţare reuşi să-şi ducă soţia până la patul contopirii lor.

*

* *

În plin post de pregătire pentru primirea tainei hirotoniei, Iosif mergea din nou la duhovnicul său pentru a se spovedi şi împărtăşi, după cum cereau canoanele Bisericii. Hirotonia, întinderea mâinilor de către episcop, se făcea

asupra capului celui pregătit, celui ales de Domnul pentru a sluji la Sfântul Altar şi Iosif era unul dintre aceştia.

Multe discuţii a purtat cu Sofia despre taina hirotoniei. Ea şi-ar fi dorit mult, foarte mult să slujească Domnului. Deseori, Sofia îi repeta aceeaşi întrebare:

– De ce femeia nu poate primii taina hirotoniei? Este ea inferioară bărbatului?

– Nu Sofia, draga mea, cuvintele care stau la temelia familiei ortodoxe – soţului şi soţiei – sunt: „Supuneţi-vă unul altuia, întru frica lui Hristos". Aducerea la fiinţă a lui Adam înaintea Evei, „Adam a fost zidit întâi" – cum citim în Sfânta Scriptură – crează bărbatului o ascendenţă asupra femeii în viaţa de familie şi în ceea ce priveşte dreptul la taina hirotoniei, dreptul de a învăţa în Biserică.

– Iosif, aceste cuvinte mă supără, Dumnezeu mă frustrează de o misiune şi nu este drept!…

– Nu trebuie să te supere, interveni Iosif, căci misiunea ta este tot atât de nobilă şi de plăcută în faţa lui Dumnezeu, anume: „naşterea de prunci".

*

* *

Iosif, noul diacon, era arătat poporului de către arhiereu, prin cuvintele: – Vrednic este! La care soborul slujitor, răspundea cântând: – Vrednic este, vrednic este, vrednic este… Sofia, undeva în mulţimea de credincioşi, rămăsese fără glas… Depăşită de eveniment, Sofia privea cum candidatul la hirotonia întru preot, după ce fusese luat de mână pentru a înconjura Sfânta Masă, îngenunchea pentru a primi toate ale preoţiei.

La sfârşitul Sfintei Liturghii, Iosif, ajuns preot după rânduiala lui Melchisedec, a fost pus să miruie pe credin-

cioşi. Avea să miruie şi pe Sofia, dar nu pe frunte, ci pe nas, făcând-o astfel să râdă cu tot sufletul ei cald, nevinovat, plin de bucuria împlinirii a ceea ce şi-a dorit din totdeauna, să fie preoteasă. Pe tot timpul slujbei, Sofia avusese un aparat de fotografiat, dar, datorită precipitării, a uitat să-i desfacă vizorul şi astfel momentul a rămas imortalizat numai în inima ei şi, cine ştie, poate şi în mintea celor prezenţi…

Practica liturgică făcută de părintele Iosif a durat numai şapte zile, dar a fost plină de întâmplări neortodoxe…

În marţea acelei săptămâni, pe când ieşi din altar cu Cinstitele Daruri şi se opri în mijlocul bisericii, în loc să se întoarcă cu faţa spre credincioşi, pentru a face pomenirile înscrise în Liturghier, proaspătul părinte Iosif întoarse dosul la credincioşi şi începu să pomenească, căci îşi zise (în sinea lui): „Nu se cade să stau cu spatele spre sfântul altar…”.

Altădată, aflându-se în naosul bisericii cu Cinstitele Daruri în mâini, simţi cum o mână urca pe piciorul său drept, tot mai sus… Cunoştea obiceiul credincioşilor de a prinde cu mâna epitrahilul preotului ca să-l sărute, dar nu-şi putu imaginea ce se întâmplă de această dată. Văzu o femeie, între 40-50 de ani, care îl pipăia pe sub veşminte şi nicidecum nu căuta să sărute veşmântul preoţesc.

Supliciul a durat până la terminarea pomenirilor şi avea să se repete şi în zilele următoare.

„Se vede c-am început lupta cu ispita”, îşi zise Iosif la terminarea practicii liturgice.

*

* *

– Sărutăm mâna, Părinte Iosif, bine aţi venit în parohia noastră! Exclamau credincioşii din parohia Pietrosul la vederea noului lor preot şi duhovnic.

Biserica din satul Pietrosul era mare, spaţioasă şi ca aproape toate bisericile vechi, avea un istoric propriu.

Noul preot aşezase la intrarea în pronaos un scurt istoric scris pentru vizitatori. Cei care vizitau biserica puteau citi, cu mirare, că un oarecare Dobrotă, pădurar al satului Pietrosul, pe când cutreiera pădurile, în timp de noapte, a văzut o flacără care se mărea şi se diminua în intensitate, la intervale regulate de timp. Speriat, dar plin de curiozitate, înfigea un par, nu departe de locul cu pricina, şi se ducea… A doua zi, cu o sapă în mână, pornea spre pădure. Ajuns lângă parul de lemn, dădea cu sapa de câteva ori şi scotea din pământul pârjolit o căldăruşe de aramă plină cu galbeni. Om cu credinţă în Dumnezeu şi doritor de a face o faptă mare pentru consăteni, plătea construirea unei biserici de zid, care să înlocuiască pe cea existentă, bisericuţa din lemn. Şi astfel s-a înălţat Biserica cu hramul „Schimbarea la Faţă”, în altarul căreia, la venirea noului paroh, se mai păstra căldăruşa de aramă.

*

* *

– Părinte Iosif! Părinte Iosif! A murit Rada lui Şerban! Mâine vor s-o îngroape! E bătrână…, depăşise 87 de ani…

– Dumnezeu s-o ierte! Răspunse Iosif cu o jumătate de gură… Doamne, nu se poate, ajută-mă să rezist la această înmormântare… Tu ştii că-mi este teamă de cadavre!…

Stancu, credinciosul care adusese vestea părintelui Iosif, nu pricepea nimic din ceea ce se întâmplă. Vedea pe părintele stând cu mâinile agăţat de gardul bisericii şi cu ochii spre cer… Ruşinat, omul nu îndrăznii să zică altceva, aştepta să-i spună părintele dacă este de acord s-o înmormânteze a doua zi. Ieşit ca de sub un duş rece, părintele Iosif striga: mâine…, mâine…, Dumnezeu să-i dea sănătate!…

A doua zi, în timp ce credincioşii dădeau răposatei sărutarea cea de pe urmă, părintele Iosif nu se mai oprea din plâns. Plângea aşa de tare, încât transmitea plânsul lui şi celor de faţă… Cu ochii plini de lacrimi, cu faţa roşie ca macul şi cu broboane de sudoare pe fruntea-i olimpiană, tânărul preot termina cuvântul de la înmormântarea babei Rada astfel: „– Dumnezeu să-i dea sănătate şi s-o odihnească cu cei drepţi!”

Revenindu-şi din spaimă, continuă: – Da, s-o odihnească în pace, căci sufletul după despărţirea de trup se întoarce la Dumnezeu pentru a suferi o judecată particulară, care nu este definitivă.

– Aşa Părinte, strigă din mulţime Barbu beţivul, zâi şi de diavol ca să-i mai sperii puţin!…

– Băi nevlegule, sări cântăreţul de la strană, când oi veni şi ţi-oi da două perechi de palme, ţi-arăt eu diavol.

Şi pentru a acoperi vocea celorlalţi, Părintele Iosif, la rândul lui, striga cât îl ţineau plămânii:

– Numai după judecata din urmă vor merge păcătoşii la pedeapsa veşnică, iar drepţii la viaţa veşnică. Amin!

– Să ne trăieşti Părinte! Să ne trăieşti Părinte! Se auzi vocea lui Barbu beţivul, care se vede, nu fusese impresionat de ameninţările cântăreţului…

*

* *

Duminicile treceau una după alta şi odată cu ele şi Sfintele Liturghii săvârşite de părintele Iosif în biserica din satul Pietrosul. Toţi păreau mulţumiţi de noul părinte. Se apropia Schimbarea la Faţă, hramul bisericii, moment în care fiii satului din toate colţurile ţării erau chemaţi de străbunii, de moşii şi strămoşii lor, la cimitirul din valea satului. Acolo, după obiceiul locului, fiecare familie creştină aducea un coş cu mâncare gătită şi o masă de lemn la care să se aşeze.

Pădurea din apropiere amplifica notele ce ieşeau din vioara lui Gheorghe. Fusese adus din satul vecin pentru a veseli credincioşii de hramul Bisericii din satul Pietrosul.

Undeva, într-o troiţă, nu departe de restul credincioşilor, părintele Iosif şi alături de el cei mai evlavioşi credincioşi ai parohiei mâncau fasole bătută, căci se aflau în postul Sfintei Marii. Dintr-o dată, întreaga armonie era întreruptă de strigătele a doi ignoranţi politicieni:

– Fesenelul, Fesenelul o să câştige alegerile!

– Ba nu, Monarhia, Monarhia!

– Cum bă, regele acela comunist care a plecat din ţară cu un tren plin cu bunătăţi… Porcule! Şi lângă unul şi lângă celălalt se alăturau adepţi. Întâmplarea făcea ca fesenistii să fie puţini la număr. Poc, poc, trase Lina lui Nicu o ulucă în capul omului ei – unul dintre înrăiţii monarhişti –, scuipându-l şi făcându-l beţiv. Atâta le-a fost: monarhiştii săriră pe fesenişti. De frică şi pălmuiţi din spate, feseniştii alergară spre troiţa în care se afla părintele Iosif.

– Oameni buni, iubiţi credincioşi, nu uitaţi că ne vede Dumnezeu! Potoliţi-vă!

Şi în timp ce Părintele Iosif striga, feseniştii intrau unul după altul în troiţă. Aflat între cele două tabere, părintele Iosif căută, atât prin cuvânt, cât şi fizic, să oprească pătrunderea monarhiştilor în troiţă şi astfel să stăvilească scandalul. Tabloul era minunat de văzut… În cele din urmă, feseniştii mâncau cu părintele la masă, iar monarhiştii aşteptau la uşa troiţei ieşirea lor… Obligat de împrejurări, părintele Iosif a prelungit masa până seara târziu, când monarhiştii, obosiţi şi plictisiţi de aşteptare, s-au întors la casele lor.

Ajuns acasă, tulburat şi cu reverenda prăfuită, Iosif fu întâmpinat de Sofia, preoteasa lui dragă, care îl mângâie cu dulci cuvinte, amintindu-i că vineri are de făcut o sfeştanie la Florica lui Costel.

– Vineri nu se mai lucrează? întrebă Iosif nedumerit. Ştia că nea Costel (vinerea) trebuia să fie la fabrică.

– E liber şi el şi soţia, adăugă Sofia, încrezătoare în ceea ce spune.

Aşa că, vineri dimineaţa la ora nouă, părintele Iosif intră cu sfială într-una din camerele casei familiei Pătru, surprins de faptul că era aşteptat numai de Florica, soţie plină de vicii… N-a apucat să-şi pună epitrahilul pe gât, că Florica încuie uşa de la cameră.

– S-a întâmplat ceva, Doamnă? Întrebă politicos părintele.

– Nu părinte Iosif, vreau numai să ne simţim în siguranţă…

– Cum adică în siguranţă? Soţul dumneavoastră nu este acasă?

– Nu este şi nici n-o să ne deranjeze până la trei.

– Dar eu am venit să fac sfeştanie, să sfinţesc casa…

– Eu v-am chemat pentru mine, Părinte! Ştiţi, eu vă iubesc de când aţi venit la noi în parohie. Eraţi fără reverendă, într-un costum negru, vă amintiţi?

– Ascultă Doamna Florica, deschide uşa şi lasă glumele! Vreau să Plec!

– Nu se poate părinte, sunteţi al meu, trebuie să faceţi dragoste cu mine…

Văzând că gluma se îngroaşe, părintele Iosif, cu delicateţe, dar ferm, i se adresă:

– Eu sunt preot, nu pot să fac dragoste decât cu soţia mea, Doamna Preoteasă!

– Dar, părinte, o singură dată nu e mult!…, te rog…, dezbracă-te, căci eu asta voi face!…

– Înţelege Doamnă, înţelege! Sunt preot şi ca preot nu dau eternitatea pentru o clipă efemeră! Văzând că nu-l poate convinge, Florica sări şi încuie uşa pe dinafară, strigând către Iosif:

– Te voi ţine încuiat, până ce va veni soţul meu… Îi voi spune că te-ai luat de mine…

– Ascultă, Doamna Florica, dacă este aşa, vino înăuntru… vino să ne iubim. Abia se deschise uşa, că preotul nostru se afla deja în curtea casei.

Cu capul plecat şi plin de venin, părintele Iosif se îndrepta spre staţia de autobuz. Ajuns acasă, avea să spună Doamnei Preotese că familia Petre s-a răzgândit şi va face sfeştanie miercurea următoare.

*

* *

Iarna se apropia şi odată cu ea, Sfintele Sărbători ale Naşterii Domnului. Ca în fiecare parohie românească şi în satul Pietrosul avea să se umble cu icoana Naşterii Dom-

nului, cât şi cu Botezul. Sărbătorile de iarnă îl duceau cu gândul la anii studenţiei. În acele timpuri, Iosif însoţea un preot, ţinând loc de cântăreţ şi era foarte frumos… Uşile apartamentelor se deschideau larg în faţa lor şi ei intrau cântând troparul Naşterii Domnului:

*„Naşterea Ta Hristoase, Dumnezeul nostru,*
*Răsărita lumii, lumina cunoştinţei,*
*Că întru dânsa ceea ce slujeau stelelor,*
*De la stea s-au învăţat să se închine Ţie,*
*Soarelui dreptăţii,*
*Şi să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de Sus;*
*Doamne, mărite Ţie."*

Din când în când, studentul Iosif era furat de peisajul din interiorul unui apartament sau al unei case. Se întâmpla să se oprească în faţa unui tablou de Van Gog sau a unei icoane vechi, uitând să mai cânte troparul. Într-o astfel de situaţie, părintelui nu-i rămânea decât să se apropie de student şi să-i tragă un picior pe sub reverendă, direct în fluierul piciorului. Iosif sărea ca ars de foc şi începea din nou troparul: Naşterea Ta…

Alteori, distrat sau obosit, se aşeza chiar în faţa vizorului, nelăsând pe cel din interior să vadă icoana Naşterii. Părul lui lung şi barba dădeau contur obrajilor şi făceau pe orice locatar să se întrebe dacă este un impostor sau un om de teatru… În astfel de situaţii, preotul pentru a-i aminti că se află în faţa vizorului, îi trăgea cu icoana în cap. Dar până la uşa următoare, Iosif uita şi disputa se relua… Seara, capul lui era plin de cucuie iar icoana Naşterii mai puţin rezistentă la lovituri.

Trecuseră acele vremuri… Acum, el însuşi era preot, conducătorul spiritual al unei comunităţi şi toţi credin-

cioşii îl aşteptau cu bucurie, ca pe un părinte şi duhovnic ce era.

În Duminica după Praznicul Naşterii Domnului, părintele Iosif avea să se adreseze (în predica sa) tinerei generaţii, prin cuvintele:

– Astăzi, mai mult ca oricând, trebuie să se facă auzite cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi folosesc. Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate zidesc".

Tineretul de azi se află în poziţie favorabilă de a alege: un film bun, din mulţimea celor existente; o carte bună de citit, adecvată vârstei şi preocupărilor, din numărul mare de apariţii editoriale.

Iubiţi tineri,

Iată cum vă povăţuieşte Sfântul Vasile cel Mare:

„Să fiţi ca o albină care zboară din floare în floare, dar care culege numai nectarul."

Voi, generaţia tânără a democraţiei noastre, să culegeţi din filmele vizionate şi din cărţile citite numai acele idei ziditoare de suflet şi trup, ca astfel să existe un permanent echilibru între sufletul şi trupul vostru. Acest echilibru deplin vi-l poate asigura numai Cuvântul lui Dumnezeu, Cartea Cărţilor, şi nicidecum reclamele la ţigări, băuturi şi filme mediocre.

Simţea că a cucerit tot tineretul prezent în acea duminică la Sfânta Liturghie. Rezultatul avea să se vadă imediat după miruit, când un tânăr cerea să fie spovedit.

Aşezat pe scaun, cu epitrahilul pus pe capul penitentului, părintele Iosif avea să înceapă dialogul cu sufletul celui căzut în păcat.

– Spune-mi tinere, ce te aduce la mine?

– Părinte, vreau să mă spovedesc!…

– Dar ştii tu de ce se spovedesc credincioşii?

– Pentru a le ierta Dumnezeu păcatele, răspunse tânărul.

– Dar ştii tu ce este acela un păcat?

– Nu prea…, mormăi tânărul.

– Păcat este atunci când îţi faci rău tu, ţie însuţi, sau când faci rău la altcineva. Şi dacă te întreb (acum) pe tine: – Tu ai făcut rău la cineva sau ţi-ai făcut rău tu, ţie însuţi?

Astfel sufletul tânărului se deschise fără a se ruşina nici a se teme de preot, pentru a ascunde un păcat sau altul, ci lăsa pe Domnul Hristos să intre în inima lui, pentru a deveni om echilibrat fizic şi psihic în această lume a concurenţei şi îndepărtării de Dumnezeu.

La plecare, tânărul sărută mâna părintelui, nu însă fără a-i mai pune o ultimă întrebare:

– Prea Cucernice Părinte! De ce trebuie să se mărturisească credinciosul la preot şi nu la psiholog sau psihiatru?

– Ascultă, tinere, eşti inteligent şi sunt sigur că vei înţelege ceea ce-ţi voi spune eu acum, i se adresă Iosif cu un ton părintesc.

– Strămoşii noştri, născuţi români şi ortodocşi în acelaşi timp, au înţeles din Sfânta Scriptură că, pe bună dreptate, mărturisirea la preot, care era şi a rămas psihiatrul şi psihologul satului şi oraşului românesc (pentru a descărca sufletul lor de cele pământeşti în faţa lui Dumnezeu), era necesară. Preotul fiind alesul Domnului, cel căruia i se dă prin taina hirotoniei puterea de a lega şi dezlega păcatele oamenilor pe pământ. Iată de ce trebuie să ne

mărturisim la preot şi nu la o persoană oarecare, indiferent de pregătirea ei profesională.

*

* *

Se apropia marea sărbătoare a creştinătăţii, Paştele, Învierea Domnului Hristos. Săptămâna patimilor era obositoare pentru orice preot. Iosif, proaspăt hirotonit, trebuia să facă faţă valului de credincioşi care veneau la spovedit. După obicei, aşa cum îi sfătuise părintele bătrân, bărbaţii se spovedeau înainte, iar femeile pe urmă. Spoveditul bărbaţilor s-a petrecut în linişte. Nu acelaşi lucru s-a întâmplat cu femeile. Una după alta femeile, când se mărturiseau părintelui Iosif, printre multe altele, spuneau: „De Părinte, am ţinut post, n-am minţit, dar… am căzut de pe punte".

– Cum, întreba Părintele Iosif, ai căzut de pe punte?

– Da, Părinte! răspundea cu sfială penitenta.

– Cum? şi nu ţi-ai rupt nimic? Un picior, o mână… Nu ţi-ai spart capul?

– Nu părinte! răspundea râzând cea întrebată.

„Mare minune!", îşi zicea Părintele în sinea lui, ori de câte ori o credincioasă spunea că a căzut de pe punte de patru, cinci, chiar zece ori la rând.

În cele din urmă, enervat peste măsură, Părintele Iosif, lăsa epitrahilul pe masă şi mergea grăbit la Primărie să reclame ceea ce se întâmpla în parohie. Ajuns acolo, intra în biroul primarului fără să bată la uşă.

– Domnule Primar, strigă Părintele Iosif, bătând cu pumnul în masă: Daţi-o încolo de treabă! Reparaţi puntea! Nu aţi auzit că se schilodesc femeile?

– Ha, ha, ha, râse cu zgomot Primarul, gesticulând cu mâna către şeful de post: – Tânărul nostru Părinte nu ştie vorba bătrânului…, ha, ha, ha…

Contrariat, Părintele Iosif strigă de se auzi şi-n curtea primăriei:

– Nu mai râde, Domnule Primar, pentru că şi soţia dumitale a căzut de cinci ori de pe punte!

Privind (mai cu atenţie) pe cei aflaţi în biroul primarului, Părintele tânăr înţelese că a făcut o gafă…

Ori de câte ori femeile satului cădeau în păcatul curviei, Părintele Oţet, bătrânul, le învăţase să-i spună (la taina spovedaniei) că au căzut de pe punte… Şi vorbele se legau, căci râul ce traversa satul Pietrosul de la un capăt la altul era tăiat de o punte din lemn de fag.

*

* *

Părintele Iosif mergea energic, urmat fiind, la o anumită distanţă, de cântăreţul lui. În acea zi era grăbit şi dorea să termine cât mai repede cu putinţă lucrarea sa pastorală.

Dealurile se ridicau de-o parte şi de alta a satului, ca două ziduri ce cuprindeau în mijlocul lor o încăpere luminată de soarele primăvăratic de sfârşit de mileniu.

Ierurgiile îi plăceau Părintelui Iosif şi considera Molitfelnicul cartea tuturor cerinţelor pastorale. Dar în acea zi, tânărul de numai câteva luni hirotonit preot, uitase cartea pe masa sfântului altar. Distanţa de aproape patru kilometri, care despărţea casa babei Ioana de Biserică, făcea imposibilă folosirea Molitfelnicului de această dată.

– Vaca mea tremură, e bolnavă… Numai Prea Sfinţia ta poate să mi-o înzdrăvenească, se văită (plângând) baba Ioana.

– Dar, babă Ioană, feciorul Dumitale este medic veterinar, de ce nu a tratat-o medical?

– Părinte Iosif, de trei săptămâni de zile am lăsat-o pe mâna lui, dar vaca nu pricepe nimic şi peste câteva luni trebuie să fete. Ce să fac?

– Fără Fetiţa nu pot trăi! Când merg cu ea la păscut, mă aşez pe iarbă şi Fetiţa paşte în jurul meu; luaţi aminte!… numai împrejurul meu! Şi când termină iarba mă împinge cu botul ca să mă ridic pentru a mă aşeza în alt loc plin de iarbă şi Fetiţa mea paşte din nou…

Conştiinţa de preot dicta părintelui Iosif să folosească Molitfelnicul pentru ierurgie, dar conştiinţa de om îl împingea să improvizeze câteva rugăciuni de moment.

În cele din urmă, după aproape o oră de slujbă improvizată, Părintele Iosif termină prin cuvintele: „Doamne, binecuvântează vaca aceasta, iar viţelul ei să devină bou de jug.”

Părintele Iosif n-a ştiut niciodată care din cele două: rugăciunea lui improvizată sau tratamentul medical şi-au făcut efectul începând cu acea zi de vineri. De un lucru era sigur însă, baba Ioana îl trata ca pe un făcător de minuni şi ori de câte ori trecea prin faţa casei unde avusese loc minunea, un bidon mare cu lapte intra în geanta părintelui.

*

* *

Slujba de duminică luase sfârşit. Credincioşii păşeau cu evlavie pe covorul ce ducea la uşa de intrare în pronaos. Rămas singur în biserică, părintele Iosif se gândea la

Sofia, tovarăşa lui de viaţă… Faptul că era gravidă în luna a noua îl bucura nespus de mult. Şi-ar fi dorit să aibă un copil… Atâta tot. Fată, băiat, ce vroia Domnul!

– Părinte Iosif, Părinte Iosif, V-a născut Doamna Preoteasă… Seamănă cu Dumneavoastră… E băiat! Să vă trăiască!

Aflat în Sfântul Altar, îmbrăcat cu toate veşmintele liturgice, ca după terminarea oricărei Sfinte Liturghii, părintele Iosif cădea în genunchi, zicând:

– Doamne, Doamne, cred că s-a născut un alt ales al Tău… Într-o bună zi şi el va încerca să te vadă… Fie după voia Ta!

Afară, în pridvorul bisericii, moaşa copilului asculta (plină de respect) rugăciunea Părintelui Iosif:

*DOAMNE,*
*Luminează ochii mei,*
*Să te pot privi cu ei.*
*Doamne,*
*Luminează faţa mea,*
*Al Tău chip să oglindească ea.*
*DOAMNE,*
*Îţi cer iertare,*
*Pentru ce-am făcut…*
*Bune, rele…; nu ştiu*
*Dacă Ţi-au plăcut…*
*DOAMNE,*
*Auzi a mele şoapte, toate,*
*Pline de fior în noapte;*
*Coboară Duhul Tău în mine*
*Şi fă-mă să Te simt pe Tine.*

*DOAMNE,*
*Ajută-mă, ceartă-mă,*
*Iartă-mă;*
*Sunt neputincios,*
*Pui ieşit din os…*
*DOAMNE,*
*Învaţă-mă să rog părinţi*
*Pe drumul pietruit de sfinţi,*
*Picioarele să nu-mi mai ardă*
*De atâta mers în grabă…*
*DOAMNE,*
*Dă-mi pacea Ta eternă,*
*Şuvoi de bucurii,*
*Ce pe poteci de seară*
*Se ascund printre făclii.*
*DOAMNE,*
*În revărsat de zori*
*S-aud clopotul ceresc,*
*Ce bate-n taină,*
*Pentru tot ce-i pământesc.*
*DOAMNE,*
*Să am privirea înălţată*
*Spre slava Ta cerească,*
*Duşmanul omului să petreacă*
*În groapa pământească.*
*DOAMNE,*
*Să am în suflet numai soare*
*Cu raze blânde, multicolore,*
*Şi muntele să-mi cadă la picioare*
*Precum covorul, precum covorul…*

*DOAMNE,*
*Tristeţea lumii să dispară*
*Din Ţara fiilor tăi buni,*
*Ogorul întreg să apară*
*Lumina vieţii din străbuni.*
*DOAMNE,*
*Fă să cuprind în a mea rugă*
*Nevoia întregului pământ,*
*Ce soarbe apă din fântână*
*Spre a păstra tot ce-i mai sfânt.*
*DOAMNE,*
*Dacă ruga mea de uns,*
*Tu astăzi n-o auzi,*
*Să ştii că încerc şi altă zi*
*A Te chema pe sub ascuns…*

*AMIN!*

# SINGURATICII

# I.

O umbră a soarelui în eclipsă păta podul din beton. Aburul cald se ridica de pe suprafaţa apei transpirată de căldură. Trotuarul se lăsa călcat în picioare de trecători. Parte din ei se opreau să privească (întrebători) doi certăreţi care se luptau pentru o carte…

– Sunt în misiune divină! Tu eşti de stânga, nu-mi confisca!… nu mi-o confisca! se apăra cu vorba omul cu chip aparent generos.

– Arunc-o în apă! Arunc-o în apă! Striga cu inegalităţi în glas un om uscăţiv, cu tenul închis, ce trăda o oarecare sobrietate în discuţie.

– A a a… Nu! Nu! Eşti un mare păcătos! Cartea mea!… Cartea lui Iisus!… Ai aruncat-o!… De ce? Necreştinule! Evreule! Socialistule! Om de stânga al diavolului!…

Aşa zisul evreu socialist se dovedea a fi un preot după rânduiala lui Melchisedec. Supărat pe metodele prozelite utilizate de sectanţi, preotul căuta de mult să se răfuiască cu unul dintre ei. Întâlnirea din acea duminică, cu un adept al unei secte necunoscute lui, avea să degenereze într-un conflict corp la corp.

După incident, preotul traversa de cealaltă parte a podului cu convingerea că a pedepsit un rătăcit, un om pierdut pentru societate.

Adeptul sectei, cu ochii injectaţi de furie, privea Biblia şi încerca să strige valurile să nu o înghită…, să o ducă mai departe…

Gropile de pe trotuar se prelungeau până spre mijlocul străzii, inundând imaginaţia trecătorului cu scene din război. Automobiliştii valsau într-un ritm al muzicii impus de circulaţia rutieră. Acolo unde roata de la maşină se afunda, zgomotul telescopului trezea la realitate şoferul furat de necaz.

Cu trăiştile atârnând, doi tineri pescari traversau zebra ce despărţea Grădina Zoologică de restaurantul Zimbru. Alex avea o înfăţişare extrem de impunătoare. Bretelele de la pantaloni îi scoteau în relief muşchii pectorali; îl dezvoltase înotul zilnic şi mersul pe bicicletă. Astăzi însă era cu totul altul… Verdele câmpului necosit, apa Oltului liniştită de baraj, soarele unui iulie capricios şi mai ales biblia pescuită, îl transportau într-o reverie poetică. Fane încerca să afişeze o indiferenţă suportabilă; se consola cu gândul că a prins peşte mai mult… Între cei doi exista o prietenie bizară: deşi erau gata aproape să se mănânce unul pe altul în timpul anului şcolar, vacanţa oferea posibilitatea testării sentimentelor; nu erau capabili să se despartă. Le-ar fi fost imposibil… O ruptură dintr-un capriciu, aducea până la patul suferinţei pe cei doi buni prieteni.

Astăzi, în timp ce pescuiau, Fane, nemulţumit de atitudinea prietenului său, printr-o singură mişcare, îl arunca îmbrăcat în apă. Ura celui dintâi se transforma în admiraţie, când Alex, într-o euforie de nedescris, aducea pe mal o carte îmbibată cu apă. Dar cu toată bucuria afişată pe faţă, Alex lăsa să-i scape printre buze:

– N-am să ţi-o iert niciodată!

O undă de răceală cuprindea pleoapele lui Fane… Intimidat, el încercă să pipăie minunăţia scoasă din apă şi să întrebe:

– Cartea aceasta este Biblia?

– Da, Da, răspunse entuziasmat Alex. Se pare că îi lipsesc câteva pagini…, dar n-are importanţă!…

Cu toate acestea, Fane ştiu să descifreze expresia stranie de pe chipul prietenului; era ca şi cum nu s-ar fi încumetat să o ducă acasă…

– Alex! Dă-mi mie Biblia; tu nu ai ce face cu ea!… Nu o poţi păstra printre ai tăi!… Ţi-o plătesc!

Oricât de ispitit fu el de ofertă, Alex nu se putea împăca cu gândul că va proceda precum Iuda Iscarioteanul. Iar dacă într-adevăr avea să se întâmple aşa, se mulţumea să o mai păstreze încă.

– Nimeni nu are nevoie de tine, de banii tăi, ripostă Alex printr-o supremă forţare a coardelor vocale.

Aşa că cei doi se îndreptau spre blocul cu patru etaje… Fane era complet abătut…; din când în când îşi lăsa capul în piept. Gândul că Alex l-a dat uitării şi că nimeni nu mai are nevoie de el, i se părea insuportabil. Ca să-l facă atent că încă mai sunt împreună, printr-un gest necontrolat, împingea pe Alex în faţa unui automobil. Groapa din faţa trotuarului determina pe şofer să piardă controlul volanului. Băiatului era luat cu botul maşinii, aruncat în parbriz şi printr-o frână puternică, proiectat în plină stradă. Rana de la cap lăsa picuri mari de sânge să inunde pieptul gol al copilului. Peştele, încă viu, sărea pe caldarâmul încins de soare. Fane, cu mâna la gură, tremura neştiind ce să facă… Un trecător avizat opri prima maşină venită şi urcă accidentatul.

A doua zi, Alex se trezi (pansat la cap) într-un salon de recuperare. În noaptea petrecută acolo, idei negre întunecară cerul vieţii lui. Îl mustra gândul că a vrut să vândă Biblia… Suficient de lucid însă, imediat după prânz, întreabă asistenta de tură dacă s-a găsit asupra lui o carte… Marea majoritate din oamenii aflaţi în salon au vădit o oarecare ironie nedisimulată. Dar au chibzuit îndelung asupra întâmplării, povestită cu atâta amărăciune de Alex. Asistenta îl întâmpină cu mult interes, dar bolnavul nostru îi înşelă aşteptările…

Cum petele de sânge de pe Carte murdăriseră mâinile delicate ale asistentei şi cum ea îşi privea mâinile cu un oarecare dezgust, Alex, deodată, fără să mai asculte ce spunea ea şi tocmai în punctul culminant al discuţiei, exclamă:

– O Carte Sfântă nu murdăreşte niciodată! Încercând să întoarcă spatele la asistentă, Alex reuşi să atingă şi să răstoarne măsuţa cu medicamente. În acel moment asistenta îi replică:

– Ce copil cuminte eşti! şi începu să râdă cu zgomot, încât Alex plecă ruşinat spre centrul salonului.

În salon se afla şi un oarecare (bolnav) Ştefan, care îl trata pe copil cu multă dragoste. Surprins de cele întâmplate, luă Cartea din mâna lui Alex şi încercă să citească pe copertă…

– Nici nu mă mir că e pătată de sânge! zise el căzând pe gânduri şi continuă:

– Te înşeli băiete! Biblia asta e falsificată; nu o mai citi! Arunc-o!

Toate vorbele omului părură lui Alex ironii arogante; aşa că după primul schimb de cuvinte (cu el), tânărul începu să roşească şi să evite discuţia.

– Domnul meu! Creştinul meu!, se auzi în salon o voce caldă de duhovnic.

– Adevărul nu poate fi falsificat niciodată! el poate fi ştirbit, dar nu anulat… Aşa că lăsaţi pe copil să citească, chiar dacă nu este o Biblie Ortodoxă!

– Daţi-mi voie să vă spun că sunteţi un rătăcit, ripostă Ştefan cu voce tare.

– Rătăciţi suntem toţi pe acest pământ! Numai cuvântul Domnului Iisus ne poate arăta calea cea bună. Nu adevărul ne face liberi?

– Da, dar în Biblia aceasta este strecurată minciuna!

Îţi vorbesc ca un smerit monah ce sunt, zise bătrânul, privindu-l mai atent. Cu degetele lui zbârcite deschise Biblia lui Alex la cartea Faptele Sfinţilor Apostoli: – Ascultaţi aceste fapte!, se adresă monahul tuturor celor din salon:

„Şi ridicându-se în sinedriu un fariseu, anume Gamaliel, învăţător de Lege, cinstit de tot poporul, a poruncit să-i scoată pe oameni afară puţin, Şi a zis către ei: Bărbaţi israeliţi, luaţi aminte la voi, ce aveţi să faceţi cu aceşti oameni.

Şi acum zic vouă: Feriţi-vă de oamenii aceştia şi lăsaţi-i, căci dacă această hotărâre sau lucrul acesta este de la oameni, se va nimici.

Iar dacă este de la Dumnezeu, nu veţi putea să-i nimiciţi, ca nu cumva să vă aflaţi şi luptători împotriva lui Dumnezeu.”

Cu vocea lui caldă, nevinovată, monahul izbuti să mişte inimile ascultătorilor şi căpătă admiraţia asistentei de serviciu.

# II.

Alex era destul de înalt ca statură pentru vârsta lui. Subţirel şi lat în umeri şi cu părul roşcovan, lăsa la ieşirea lui din spital o imagine plăcută, agreabilă, pentru un băiat de 12 ani. Făcea parte dintre acei copii care ştiau să se adapteze în orice împrejurări.

Ajuns în parcul spitalului, se aşeza pe bancă şi izbucni în hohote de râs…: „De-ar ştii tata pe ce îmi scriu eu numele!… Într-o dispoziţie de exuberanţă, Alex începu să danseze. Faptul că, odată ajuns acasă, putea să contrazică un ateu, îi da aripi de înger. Îşi aminti cum îl păruia tatăl, când mergea la biserică… Încet, încet, uita totul şi se dirija pe prima stradă, pentru a ajunge acasă. În drumul lui trebuia să ocolească „canalele"; locul unde trăiau copiii străzii.

– Dar n-are nici o importanţă; astăzi voi trece pe lângă „canale", îşi făcu curaj singur, cu un glas şoptit. Articolul din ziarul local citit de Ştefan în auzul tuturor bolnavilor din salon, avea ca subiect mizerabilii… Deşi îl ascultase cu o zi în urmă, Alex îşi amintea textul în întregime…, poate cu mici scăpări… Parcă auzea vocea apăsată a bolnavului:

„Mizerabilii sunt aşteptaţi la poartă de un câine. Nimic din viaţa aceasta nu poate să mulţumească un om părăsit de propriul său ideal. Merge ca un tren din gară în gară fără să oprească. Idealul ţi-l dă existenţa ideii absolu-

tului în viaţa care curge. Un om căzut în mizerie nu se poate ridica singur. Aproapele îl priveşte şi trece mai departe; zicându-şi că e bine că nu sunt toţi ca el! Iar cel care se opreşte, nu poate ajuta pe toţi mizerabilii din lume. Ar trebui să fie o adevărată simfonie pe pământ; fiecare om să cânte la instrumentul pentru care este dotat, iar copiii abandonaţi să se bucure de muzică şi mângâiere.

Sfinţii plâng situaţia nenorocită în care se află mizerabilii, dar rugăciunea lor este auzită numai de Dumnezeu; oamenii refuză îndemnul divin şi cad în pasivitate voită!

Oare cât va mai fi mizerie pe pământ?

Trăitorii întru Domnul îşi duc existenţa sfântă lipsiţi de bunurile materiale cotidiene, departe de frământările societăţii de consum. Dar puţinul de care au nevoie se transformă în aur ceresc, căci ştiu să vadă în totul prezenţa harului dumnezeiesc. Nu poţi ieşi din mizerie fără să te rogi; rugăciunea dă sens vieţii tale, te face puternic, chiar de nu primeşti averi precum Iov.

Cerut-am şi Domnul nu m-a auzit! Strigat-am şi Cerul nu s-a deschis! Plâns-am asemenea copilului părăsit, dar n-am fost mângâiat!

Mai strigă!…, mai strigă! „Că oricine cere ia, cel care caută află şi celui care bate i se va deschide.

Sau cine este omul acela între voi, de va cere fiul pâine, oare el îi va da piatră?

Sau de-i va cere peşte, oare el îi va da şarpe?”

Să fie Dumnezeu mai surd decât oamenii? Întrebaţi-L!, pentru că mizeria, într-o bună zi, se va putea transforma în fericire poleită de iubire.”

Alex era ajutat de memorie, dar se simţea strivit de înălţimea ideilor care brăzdau articolul citit de Ştefan.

Vârsta nu-l ajuta…, era stângaci în ale filozofiei creştine…, aşa că se mulţumea cu sentimentul credinţei.

Era limpede că ei, copiii din canale, erau abandonaţi de părinţii lor, erau nişte mizerabili. Când Alex a ajuns în dreptul lor, deşi provocau nedumerire, unii dintre ei păreau chiar foarte simpatici şi agreabili.

Alţii, ipocriţi şi grosolani, ca cei care prinseră de mână pe Alex, acostau trecătorii, cerându-le bani şi ţigări. Vârsta lor varia între 10 şi 17 ani, oferind priveliştea unor nuanţe destul de surprinzătoare. Casa lor era canalul… Acolo, pe conductele traversate de apa caldă ce asigura alimentarea unor zone din oraş, îşi aveau instalate paturile (nişte cutii de carton) aceşti abandonaţi de soartă, aceşti mizerabili copii.

– Copii răi ce sunteţi, nu-mi luaţi cartea; este o Biblie! strigă Alex către ei.

– A a a O Biblie? E bună! O vom pune pe capurile noastre pline de păduchi, zbiera unul mai înalt.

– Proştii, proştii, zbieră un altul, hotărât să rupă pagini din Carte.

– Ar fi regretabil dacă o rupeţi, interveni Alex.

– Copile! crede-mă că hârtia asta este cea mai bună pentru fabricat ţigări. Nu terminase de spus şi cu un gest necontrolat, rupse cu două degete mai multe pagini din Biblie.

– Poftim, ia-o acum! Ce grozăvie mare!… Fumul care o să iasă din ţigară o să fie sfinţit…, ha, ha, ha…

– Cam aşa ceva!, răspunse un altul, tuşind necontrolat din tot pieptul. Şi pentru al distra pe vizitator, începură să imite grohăitul unui porc…

Înzestrat cu o puternică doză de spirit glumeţ, Alex le zise:

– Sunt gata să vă duc la troc! Replica vizitatorului provocă o mare confuzie, mult prea mare pentru ca mizerabilii să-i poată rezista… Aşa că l-au crezut nebun şi i-au aruncat cartea, lăsându-l să plece. Alex trecu repede prin mijlocul copiilor; foarte mirat de comportarea lor. Mergea voiniceşte şi privea din când în când spre canale, gândind la cele spuse de mama lui cândva: „Fără muncă nu se obţin rezultate bune!”

# III.

Tata lui Alex trăise despărţit de soţie şapte ani, încât copilul a crescut sub îngrijirea şi îndrumarea atentă a mamei. Şerban se arăta tot timpul dur şi respingător faţă de un suflet delicat. Profesor de filozofie, el refuza orice manifestare de religiozitate în casa lui. Ana, împăciuitoare, zâmbea şi lăsa privirea aţintită în pământ. Când profesorul pleca la şcoală, Ana lua pe Alex, în care găsea un prieten sincer, şi mergeau să aprindă lumânări la bisericile din oraş. De cele mai multe ori Şerban recunoştea meritul mamei: de a fi ştiut să câştige dragostea copilului. În schimb, vecinii vorbeau despre purtarea cumplit de necontrolată a soţului ei. Bărbat puternic, Şerban nu putea rămâne omul unei singure femei… Relaţiile intime ce le avea cu o elevă din ultimul an de liceu, s-au transformat în pasiune.

Totul avea să se transforme în ceva scandalos şi murdar. În mod public şi cu sălbatică brutalitate, profesorul abandona liceul, soţia şi copilul, şi pleca cu eleva departe de casă. Se părea că îi plăcea acest gen de viaţă. În cele din urmă, eleva îl părăsi…

Plin de penitenţă şi cu un aer de cerşetor, după aproape şapte ani, revenea la Ana. Nu cerea bani de la soţie, se mulţumea cu ce câştiga de pe cele trei hectare de pământ de la ţară. Ba recursese, călcându-şi pe inimă, şi la unele afaceri dubioase. Casa familiei Şerban era bine întreţinută de o soţie care renunţase la aspiraţiile ei profesio-

nale pentru ca totul să fie bine. Întrerupsese facultatea de drept şi acum lucra ca grefier la tribunalul din oraş. Alex apărea în ochii ei ca o nouă speranţă şi chiar ca un vis nou. N-avea nici un fel de resentiment faţă de rătăcitorul ei soţ…

În faţa acestei situaţii, Şerban se arăta jignit la culme şi îl cuprindea îngândurarea.

Citea zilnic din Nietysche şi ori de câte ori o auzea pe Ana de biserică, încerca s-o înfunde cu câte un citat celebru din scrierile acelui filozof german. Aşa se întâmpla şi când Alex, după aceea noapte petrecută în spital, ajunsese acasă temător… Se auzeau voci tari în dormitor… Băiatul asculta şi privea pe geam una din scenele curente provocate de tatăl lui…

– Ar fi cazul să se facă odată lumină în capul tău, zise Şerban, continuând să citească:

„Pentru a avea o virtute, trebuie oare să vrei a o avea sub forma ei cea mai brutală ? – aşa aveau nevoie şi voiau sfinţii creştini, care suportau viaţa numai la gândul că virtuţile lor ar umple pe oricine de dispreţ faţă de el însuşi. Dar eu numesc brutală o virtute cu asemenea efecte.”

– Mă întreb, şi totuşi, cum de ai ajuns tu la această stare de religiozitate?

– Simplu! Din nevoia de a nu fi singură, de a fi ascultată şi înţeleasă de cineva!…, spuse Ana îmbujorată; şi reluă discuţia: – Pe tema aceasta am şi compus ceva; ascultă, dacă vrei… Fraza aceasta îl tulbură într-o oarecare măsură pe Şerban, dar dădu curse cererii…

„Omul e creat din iubire. Faţa lui arsă de soarele timpului trecut a primit pecetea tulburărilor lăuntrice. Şanţuri adânci îi brăzdează carnea plină de sânge. Din loc în

loc apar pete misterioase care desluşesc suferinţe ascunse. De când a făcut primul pas pe pământul plin de pălămidă, sudoarea i-a înecat fruntea şi ochii i s-au dilatat de durere. Chinuitoare clipe pentru un om cândva iubit! Anii lui sunt număraţi de moarte; o poartă în el ca pe un organ vital… Ori de câte ori simte că trăieşte, luciul vieţii e şters de gândul morţii. Moartea începe odată cu tine şi se termină odată cu mine. Cine va ajunge să bea apa vieţii din mâinile Eternităţii, acela va fi viu şi ani lui nu vor mai curge.

Pământule mister adevărat, simţi tristeţea ce m-apasă? Eu o furnică am rămas, dar jocul vieţii nu mă lasă.

Misterul vieţii şi ala morţii dezgroapă gânduri neîmplinite. O agonie mă încearcă să pot trăi în bucurie.

În groapa deschisă umanităţii au căzut mii de neauziţi; s-au plâns de viaţă; la ce bun? De vreme ce ne ducem toţi!

Numai tristeţea poate spune ce se ascunde sub a noastre riduri: adevăr, iubire şi gânduri că nu suntem singuri."

Şerban rămase profund afectat… Alex îl privea de afară cum îşi frământa degetele de la mâni; întru-un târziu, el zâmbi şi spuse:

– Într-adevăr aceasta este o mărturisire semnificativă din partea unei mame…dar, sunt nevoit să mă ajut din nou de Nietzsche, pentru a-ţi da o explicaţie cât de sumară despre obârşia religiei; ascultă cu atenţie!

«Nevoia metafizică nu constituie obârşia religiilor… Sub dominaţia ideilor religioase ne-am obişnuit cu reprezentarea unei „alte lumi" (de după, de jos, de sus), iar la distrugerea iluziei religioase simţim un gol neplăcut, o lipsă, şi din acest simţământ răsare din nou o „altă lume", de

data aceasta doar metafizică şi nu religioasă. Însă ceea ce a condus în vremurile primitive la admiterea unei „alte lumi" nu a fost un instinct şi o nevoie că i greşeală în înţelegerea anumitor fenomene naturale, o confuzie a intelectului.»

Când tatăl lui se opri, Alex alergă după casă să-şi ascundă Biblia în porbagajul daciei. La întoarcere, el văzu pe mama lui cum izbucnise în lacrimi, ceea ce nu se întâmplase niciodată cu ea în faţa soţului. Ar fi vrut să spună ceva lui Şerban, dar nu găsea în ea destulă putere… Părăsi încăperea şi dădu nas în nas cu Alex; îl privi cu calm şi zise:

– S-a terminat vacanţa petrecută la mătuşa lui Fane?

Intimidat teribil, Alex exclamă:

– Păi, da!…, şi sări să-şi sărute mama cu multă voluptate.

– Mi s-a părut, s-au eşti pansat la cap? Deşi avea o durere de cap teribilă, Alex răspunse:

– Păi…, şi dintr-o dată Şerban părăsi încăperea strigând: Maşina! Maşina! Ne-au furat, maşina!

În primul moment de surpriză Ana şi copilul nu realizară situaţia în care se aflau… Abia mai târziu văzură pe Şerban ţinându-se cu mâna pe cap…; le furaseră dacia şi odată cu ea, Biblia lui Alex.

# IV.

Clubul hoţilor de maşini se afla situat pe o stradă lăturalnică a oraşului, aproape de gară. Poliţia cunoştea bine locul, dar din lipsă de probe evidente, hoţii nu puteau fi arestaţi.

Când ofiţerul de serviciu, la cererea lui Şerban, sosi în fugă cu o escortă de poliţişti, era prea târziu… Într-o jumătate de oră, hoţii vopsiseră din nou maşina şi încercaseră să-i schimbe numerele de înmatriculare.

Surprinzător de liniştit şi somnoros chiar, unul dintre hoţi începu să strige:

– Ce fel de glume sunt astea?! Domnule Căpitan? Cum de ai putut să-ţi imaginezi că în curtea mea se află o maşină furată?…

– Simplu te tot, râse Căpitanul, tocmai pentru că te consider drept un om foarte cinstit!…

– Mă consideri un om cinstit, când ai venit la mine cu cinci subofiţeri?!

– Aici cam greşeşti…, răspunse Căpitanul încruntându-se. Şi continuă: Îţi închipui că sunt capabil să mă năpustesc asupra oamenilor fără să fiu sesizat în prealabil? Negăsind ce să-i răspundă, hoţul păli deodată şi dete să se scuze:

– În orice caz, aşa am înţeles eu…

– Eei! Dar ce văd! exclamă Căpitanul, observând pe masa din garaj o Biblie; – Nu cumva din întâmplare am de a face cu un pocăit? Te pomeneşti că aşa e!…

– Păi…, Ba nu, nu! A uitat-o un client la noi în garaj.

– Consemnează în scris! se adresă Căpitanul unui sergent; şi reluă: „Uneori chiar şi un lucru mărunt reţine atenţia."

– Fiţi sigur că noi plămădim lucruri curate în acest colţ al oraşului, mormăi hoţul. Căpitanul ascultă şi cu nerăbdare, zise:

– Mă rog! aş putea să ţi-o spun…, dar n-am probe!… Cuviincios, hoţul se îndreptă la vreo doi paşi spre uşă, iar Căpitanul, înţelegând gestul, ieşi din garaj urmat de subofiţeri, fără să salute.

După câteva minut, hoţul strigă către tovarăşii săi de lucru: – Aţi văzut cum au plecat cu coada între picioare?! Sunt omul cel mai deştept din tot oraşul! Sunt omul cel mai deştept din tot oraşul! striga el gâfâind…

– Asta-i bună! Dar cum putem scăpa de maşină?… îl întrerupse din euforie un altul. Bineînţeles, fără să dea atenţie celor din garaj, hoţul începu (mai pe ocolite) să le amintească de fata aceea cu moravuri uşoare, care lucra la Popasul turcesc.

– Ura! strigă unul murdar pe faţă de ulei; da! o cunosc şi eu; E bine! E bine!

– Prin urmare vom scăpa şi de Biblia asta care ne poartă ghinion; zise unul, pocnind din degete.

Îl chinuia conştiinţa unei fapte rele… Părea foarte nemulţumit de cele întâmplate şi căuta în Biblie porunca care spune: „Să nu furi!" În cele din urmă, în văzul tuturor, rupse câteva zeci de pagini din Carte, şi o aruncă cu groază, din nou, în portbagajul maşinii.

Fata de care vorbeau ei cu atâta înflăcărare, era de fapt fosta soţie a unui deputat; o femeie la 35 de ani, care avusese prilejul să trăiască cândva în cercurile rafinate ale societăţii, dar se despărţise cu animozitate de soţul ei. Faptul acesta o marcase profund şi faţa ei trăda o durere ascunsă. Aerul de indiferenţă dispreţuitoare cu care întâmpina interlocutorii, cât şi curajul prefăcut, aveau darul de-ai reda voioşia care-i lipsea. Rămasă singură, şi din lipsă de bani, se prostitua… Când ajunse la Clubul hoţilor, numerele de înmatriculare ale maşinii erau montate.

– Te-ai delăsat groaznic, groaznic! Sun surprinsă de felul cum procedezi… Te ştiam altfel…

– Isprăveşte odată, Clara! se răsti către ea, hoţul care îi telefonase.

– Zău, nu e o glumă!, continuă ea râzând… Înainte de-a intra în şomaj erai alt om… Cine mai era ca inginerul Pupăză!… Ştiam eu că o să te lase nevasta!…

– Bineînţeles! Este adevărat că eram alt om…, mormăi hoţul cu pasivitate. Totdeauna soţia mea a fost o năroadă…, o interesau numai banii şi funcţia mea.

– Totuşi, eu mă uit şi constat că prosperi în afaceri dubioase; e limpede!

– Poate că ai dreptate, dar nici cu tine nu-mi e ruşine…

– Numai că eu nu fur, muncesc cinstit!

– Halal muncă!… Apropo: – Cât câştigi pe noapte la turci?

– Două sute mii lei şi un ceai cald oriental.

– La noi (negreşit) ai putea câştiga mai mult; numai dacă ne-ai spăla maşinile!… Îţi spun verde în faţă că eşti o proastă.

– Şi tu eşti un om fals. Te-ai linguşit pe lângă nevastă-ta pentru a-i lua averea, dar Dumnezeu nu ţi-a ajutat.

Profitând de cearta celor doi, unul din echipa lui Pupăză, scoase maşina în stradă.

– Cum! Nu mi-o plăteşti acum? strigă Pupăză.

– Întocmai! De îndată ce fac rost de bani, vin şi o achit.

– Eşti o îngâmfată!

– Şi tu un îngâmfat! Pa! Voi sosi la tine peste câteva zile… Adusă de un tir turcesc.

– Mi-am închipuit eu… şi scoase cărţile de joc din buzunar, în timp ce ceilalţi tovarăşi luau loc la masa de metal din garaj.

# V.

Maşina rula bine pe asfaltul încins de soare. Clara părea emoţionată. De când se despărţise de soţ, ea trăia într-o totală confuzie. Ştia de mult timp că viaţa nu poate să-i mai ofere bucurii; dar astăzi se simţea cu adevărat fericită. Nu putea suporta singurătatea. Avea o dorinţă nebună în trup; dorea să fie solicitată, distrată, băgată în seamă de cei din jur.

În ultimul timp începuse să bea mai mult ca înainte. Nervii i se subţiaseră, sensibilitatea excesivă pentru lucrurile mărunte se făcea prezentă. Devenise sperioasă; urmărea zilnic horoscopul din ziarul local… Toată ziua aceea se plimbă cu maşina, încercând să nu aibă pe suflet nici o grijă.

Seara trebuia să fie prezentă la local, pentru a satisface poftele carnale noilor şoferi sosiţi în oraş. Popasul turcesc nu era altceva decât un fost magazin de încălţăminte. Patronul turc care l-a închiriat, lăsase pe seama clienţilor să se simtă bine în fostele cămări ale magazinului. Apa caldă lipsea cu desăvârşire… Ofensaţi, clienţii foloseau de multe ori benzina pentru spălarea organelor genitale. În schimb, fetele rezistau nespălate până la venirea unui nou client… Pusă în astfel de situaţii, de multe ori, Clara izbucnea în plâns.

Aşa se explica succesul ei. Turcii fiind sensibili la lacrimi, o credeau sentimentală, plină de dorinţa unei prietenii adevărate. Curând după angajare, Clara cunoscuse un

tânăr şofer din Instambul. Acesta părea altfel decât toţi cei cunoscuţi până atunci. Foarte vioi şi degajat, dar nimic mai mult. Ca să-i aţâţe gelozia, ea i se plângea că patronul o obligă să „meargă" cu toţi noii veniţi. Aprins de gelozie, într-una din zile, şoferul a cerut patronului să păstreze pe Clara numai pentru el. Când pleca, tânărul nu uita să achite tot ceea ce datora pentru fată. În absenţa lui, Clara era lăsată în pace. Până la reîntoarcerea tânărului turc, fata se mulţumea să-l înşele din când în când cu câte un nou venit…, dar numai din plăcere, şi doar atât!

În ziua cumpărării maşinii, ceea ce reţinuse întrucâtva atenţia fetei era Biblia descoperită în portbagaj. Starea ei emoţională, oarecum mai apatică, o determină să introducă cartea în geanta de mână.

De altfel, gândea ea, o carte ca aceea purta noroc, şi o femeie ca ea avea nevoie de aşa ceva… Până atunci nu simţise nevoia să aibă asupra ei ceva sfânt; mai ales locul unde lucra, obiceiurile celor cu care venea în contact, o făceau să uite de cele sfinte. A doua zi dimineaţa avea gata proiectul: „Voi citi lui Mohamed din Biblie!" Respectând întocmai cele propuse şi văzându-l că intră în cameră nerăbdător, Clara deschise Cartea la întâmplare şi începu să-i citească: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima ca să credeţi toate câte au spus prorocii! Nu trebuia, oare, ca Hristos să pătimească acestea şi să intre în slava Sa? Şi începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El. Şi s-au apro…".

– Prostii! Mintea mea, nu! Nu! Prostii! o bruscă turcul, încercând să-i tragă Biblia din mână…, dar Clara nu se spuse şi continuă să citească plimbându-se prin cameră: „Şi, în ceasul acela sculându-se, s-au întors la Ierusalim şi

au găsit adunaţi pe cei unsprezece şi pe cei ce erau, împreună cu ei.”.

Când auzi turcu de Ierusalim, cu romăna lui ştiută şi plin de mânie, ridică mână şi împinse cu putere pe Clara. Dezechilibrată, aceasta căzu pe pat şi lăsă să-i cadă Biblia pe trusa de scule a şoferului.

– Stai şi ascultă, striga Clara, încercând să-l potolească. Tu eşti fără scaun la cap? Cu ce am greşit? Stai şi ascultă; nu-i da foc!

– Eu omor tu! striga turcul, ţinând Biblia deasupra flăcării de la brichetă.

– Aşteaptă, n-am spus totul! Aşteaptă! Am ştiut eu că sunteţi fanatici! Resemnată, Clara se apropie de el şi cu o iuţeală de floretist îi înfipse în fund acul de la agrafă şi cu cealaltă mână smulse Cartea din mâna necreştinului. Turcu striga cât îl ţinea gura:

– Prostii! Prostii! Prostii! şi se năpusti asupra femeii ca un uliu. Clara simulă că se lasă pe genunchi şi cu o forţare de mână deschise uşa, după care fugi afară. De furie, tânărul aruncă după ea cu trusa de scule…, dar în zadar… Cu rochia umedă de transpiraţie şi simţindu-se profund jignită, Clara demara maşina fără să mai privească înapoi. „De mâine voi merge să spăl maşini la Pupăză!”, îşi zise ea, în timp ce maşina se apropia de cartierul cu blocuri de zece etaje.

# VI.

Clara locuia la etajul opt într-o garsonieră plină cu rufe murdare şi televizoare stricate. Extrem de modest mobilată, camera arăta mai mult a depozit de haine, decât a dormitor. Neîncrezătoare în puterile ei sufleteşti, Clara decăzuse moral. De mult timp hotărâse să se mute într-un apartament spaţios, aşa cum avea fratele ei, Marius. Blând şi cuminte, capabil de un mare sacrificiu, Marius se distingea printr-un devotament deosebit faţă de soţie şi cei doi copii. Mai mult, se remarcase în lumea afacerilor, deschizând un Peco şi un magazin pentru nou născuţi. Relaţiile dintre cei doi fraţi erau încordate, dacă nu inexistente; Marius refuzând să aibă relaţii frăţeşti cu o prostituată.

Biata Clara şedea în camera ei singură şi gândea la cele întâmplate. Cuprinsă de tristeţe, privea pe fereastră cu nostalgia fericirii pierdute. Refuza să mănânce, deşi era aproape de douăsprezece! Suferise multe şi mult… Vorbea singură, cu televizorul deschis. Cineva de acolo, din TV, îi vorbea despre morală: „Morala nu este viaţă trecută în neant. Particulele firave de păcat topesc raza divină din creaţie. Imense consecinţe aduc omului clipele plăcerii necontrolate de sentimentul trainic al credinţei în Dumnezeu. Binele trece pe lângă noi, asemenea Duhului în mişcare; de eşti curat comunici cu el, de nu, te îndepărtezi, călcându-l în picioare. Binele este eterna aşteptare a creaturii de aş cunoaşte izvorul vieţii şi râul de apă vie care udă zi de

zi a ei bucurie. A renunţa la plăcerea autodistrugătoare este a lăsa raţiunii puterea de-a ne convinge că suntem fiinţe raţionale. Nimic nu poate depăşi latura vie a binelui. Răul se aşează între bucurie şi plâns."

– Cum poţi vorbi aşa! Cum! striga Clara cât putea de tare şi începu să plângă… Vocea celui de la TV continua să pulseze în urechile ei: „Plăcerea ieftină aduce bucuria necesară omului de rând; este o bucurie de suprafaţă, în care eul profund este lipsit de percepţia clipei eterne. A alege binele înseamnă a trăi în înţelegere cu tine însuţi şi cu Dumnezeu.".

– Tocmai, murmură ea, câştigată pe loc de cele auzite; tocmai!… Eu sunt o femeie de rând; Dumnezeu nu mă înţelege!…

„Unde este binele necredinciosului? se auzea vocea din TV… În putinţa înţelegerii naturii; a întregii creaţii. Dacă începe să privească jungla, atunci instinctele leului de a devora zebra fugară corespund plăcerii de a trăi asemenea animalelor. Morala este un produs divin. Consecinţa relaţiei omului cu Dumnezeu şi a capacităţii omului de a accepta ceea ce este bine, frumos şi trainic, în relaţia cu aproapele." Clara adormise îmbrăcată şi cu ochii întredeschişi…; emisiunea continua şi-n aceste condiţii… Iată ce ne spune Apostolul Neamurilor: „Păgânii care nu au Lege, din fire fac ale Legii." În acest caz însă, Apostolul ne vorbeşte de etică şi nu de morală. Păgânii au sămânţa divină sădită în inima lor, dar nu comunică cu Dumnezeu; rămân departe…

„Nu voi veni în numele suferinţei să opresc lumea de la plăceri, de la orgii, de la excese…", zice Emil Cioran.

De fapt, Sfânta Scriptură a lăsat această libertate omului, amintindu-i însă, că: „Fie de mâncaţi, fie de beţi, fie de altceva faceţi, toate să le faceţi întru numele Domnului.”. Acolo unde Dumnezeu este prezent, iubirea udă viaţa trecătoare şi adevărul, binele, frumosul se fac simţite în creaţie.

Pierzând putinţa de a săvârşi binele, firava noastră libertate se transformă în anarhie.

– „Stimaţi telespectatori, vă mulţumesc pentru atenţie!” Cuvintele realizatorului emisiunii treziră pe Clara dintr-un somn profund şi plin de vedenii apocaliptice.

– Până mâine o să mă odihnesc şi o să chibzuiesc totul, îşi zise ea, aruncându-şi într-o parte rochia şi în cealaltă parte pantofii, iar pe televizor ştrampii deşiraţi de mâna turcului înfuriat.

A doua zi, Clara se trezi la ora nouă. Era uimită de tot ceea ce vedea în jurul ei… Deodată îi veni ideea să meargă în faţa oglinzii. Se opri să-şi privească faţa împrospătată de somn. Îşi desfăcu mâinile în lături şi intră într-o stare de narcisism… Un aer triumfător şi uşuratic degajau obrajii ei, asemenea unei femei trăsnite.

– Încă sunt frumoasă!, zise ea cu aceeaşi infatuare capricioasă şi uşuratică.

În treacăt fie zis, Clara era o femeie consumată de propriile ei plăceri. Momentele de tristeţe şi chin îi îmbătrâniseră inima, dar refuza să se privească cu adevărat în oglindă… Susceptibilitatea bolnăvicioasă o făcea să creadă că tot oraşul era la curent cu cele întâmplate la Popasul turcesc. Era preocupată de ce va face mâine cu maşina lui Pupăză. Intenţiona să-l roage să-i găsească un cumpărător.

Oferta lui de a spăla maşini nu o tenta…, era prea plină de ea să primească un astfel de serviciu.

– Trăim timpuri crude! exclamă ea în timp ce încuia uşa de la intrare. Ceva îi spunea că astăzi o să fie o zi agitată pentru ea. Îndată după plecare, aproape de Hotelul Imperial, Clara fu oprită de un agent de circulaţie pentru un control obişnuit.

– Uite aşa, ne întâlnim din nou, i se adresă sergentul.

– Pentru ce, vă rog, răspunse ea.

– Actele la control, vă rog!

Clara scrâşni din dinţi când află pentru ce a fost oprită şi desfăcu geanta de mână pentru a i le prezenta.

– Dar de ce vă supăraţi! Nu e greu să scoţi permisul de conducere, mai ales când ai în geantă o Biblie, spuse sergentul cu o oarecare ironie. Într-adevăr, nu era nimic de făcut; Biblia pătată de sânge îi căzuse din geantă pe asfalt. Când încercă să o ridice, sergentul fu mai rapid în mişcări…

– Ce deosebire colosală! La prima vedere pare a fi Biblia pipăită de mine într-un garaj de maşini acum câteva zile, dar cred că mă înşel!… Aceea era mult mai groasă; zise sergentul cu o voce de om nehotărât.

Comportamentul poliţistului făcea pe Clara să se simtă atinsă în amorul ei propriu. Nu se împăca cu gândul că marea ei taină, locul de unde a cumpărat maşina, putea să fie dezvăluită. Bănuielile poliţistului continuară…

– Şi totuşi, Vă rog să ridicaţi capota! Rezolvarea bănuielilor veni atunci când sergentul citi seria motorului; era aceeaşi cu cea a maşinii dispărute cu două zile în urmă.

– Domnişoară, Domnişoară, ce sunteţi nu ştiu! Dar constat că maşina dumneavoastră este furată! Spre surprin-

derea poliţistului, Clara se arătă extrem de emoţionată şi îi puse o întrebare absurdă:

– Mă credeţi sau nu mă credeţi că n-am furat-o eu?

– Sunt convins de asta!, zise sergentul şi cu glas apăsat continuă: – Până la prinderea hoţului, sunteţi obligată să mă urmaţi la Circa de Poliţie.

Sergentul se arătă foarte satisfăcut de felul cum procedase; îl ajutase mult memoria vizuală. Biblia aceea plină de sânge coagulat o văzuse în garajul lui Pupăză.

La Circa de Poliţie, sergentul trecu pe la căpitan să-i anunţe isprava, aducându-i ca mărturie Biblia. În ciuda încercărilor stăruitoare ale sergentului, căpitanul amâna ancheta la garajul lui Pupăză până spre seară. La anchetă fu anunţată să participe şi familia Şerban. Din declaraţiile de la poliţie reieşea că maşina le-a fost furată…

– Permite-mi să te întreb dacă Dacia cu nr. 3 VL 748 a fost cumpărată de la acest garaj?

– Păi, nu! răspunse Pupăză.

– E neplăcut ceea ce spui!, reluă Căpitanul.

– Cunoşti Biblia aceasta? Cum toată familia Şerban era de faţă, Alex încremeni. Gânduri rătăcite îi inundau imaginaţia; nu ştia ce să facă pentru a recupera Biblia.

Brusc, Pupăză o luă la fugă printre maşinile aflate în garaj. Era prea târziu însă… Jos pe trotuar fu imobilizat de doi poliţişti.

– Biblia e tot a Dumneavoastră, Domnule Şerban? întrebă căpitanul puţin derutat.

– Nu, nu vă deranjaţi cu astfel de cărţi pentru noi; răspunse sec Şerban.

– Atunci am să o dau domnişoarei Clara! Alex privea neputincios şi încerca să mascheze dorinţa lui de a

avea cartea găsită; de data aceasta de către sergent. Timp de vreo cinci minute rămase pe loc privind Biblia ţinută în mână de Clara. Faţa lui Alex păli atunci când tatăl îl chemă să se urce în maşină. „Astăzi s-a întâmplat ceva ce nu voi uita niciodată", îşi zise Alex trăgând portiera cât putu de tare.

Spre surprinderea ei, Clara era într-o dispoziţie cât se poate de bună: se afla în posesia unei Biblii adevărate! Şi se întorcea la garsonieră cu un aer cu totul neobişnuit. În clipa când aştepta ca semaforul să indice culoarea verde, asistă la un spectacol ce avea să o emoţioneze profund. Brusc, un camion-cisternă de pompieri, în timp ce se deplasa cu viteză excesivă pe partea carosabilă, zdrobi un câine vagabond cu roţile din urmă. Animalul se zbătea în văzul trecătorilor. Clara ieşită cu totul din fire strigă după şofer:

– E plin de fum camionul tău, ticălosule! Ai făcut o crimă!…, ai ucis un biet animal.

– Puţin îi pasă lui de părerile unei târfe! Îi răspunse cu privirea întrebătoare un tânăr tulburat. Privindu-l furioasă, ridică Biblia şi o aruncă în el, zicându-i:

– Vagabondule, nu vezi că animalul acesta era mai puţin câine decât tine?

– Ce te interesează pe tine de nişte câini care trebuie prinşi de hingheri, măi coţofano?, o somă individul, ridicând Biblia de pe trotuar.

– Îţi închipui cumva, – continuă el cu un aer arogant, că asemenea animale trebuiesc protejate? Clara îl privi din cap până-n picioare fără a fi capabilă să-i mai răspundă… Încearcă să-i tragă Biblia din mână, dar rămase între degete cu câteva zeci de foi… Vagabondul dispăru după un

bloc, bucuros că s-a ales cu o carte „veche", căci aşa părea Biblia găsită cândva de Alex. Cu cartea în mână, el merse de-a lungul falezei râului ce împărţea oraşul în două. Între timp examină la repezeală cartea şi constată că este minunată pentru anticariat; doar nu o dădea degeaba!… Pe strada Speranţei, în casa unui evreu înstărit, se afla un mic anticariat ticsit cu cărţi de tot felul, din toate timpurile. Proprietarul era un colecţionar avizat de opere de artă. Frumosul lui obicei era, ca atunci când cumpără o carte rară, să scrie pe una din coperte un gând deosebit, o cugetare adâncă.

– Scuzaţi-mă, zise grăbit vagabondul, nu vreţi să cumpăraţi cartea asta?

– Nici un fel de oprelişte nu cred că există, când vrei să cumperi o carte! replică evreul luând Biblia în mâna.

– Deci o luaţi? întrebă vagabondul nerăbdător; cât îmi daţi pe ea?

– Cartea ta nu are nici o valoare bibliofilă!… Dacă vreau să o cumpăr, e numai pentru că şi-n cartea aceasta se află scrisă Legea lui Moise.

– Am înţeles, am înţeles; repeta vagabondul.

– N-ai înţeles nimic! i-o reteză patronul; dacă înţelegeai, o păstrai!… Ia cincizeci mii lei şi pleacă!

– Scuzele mel, Domnule, poate că am greşit vânzând cartea aceasta, dar am nevoie de bani.

– Exact, ai priceput…, e o prostie crasă, zise proprietarul cu un oarecare dispreţ în ochi.

Deşi nu era o carte rară, evreul simţi nevoia să scrie ceva pe coperta din spate a Bibliei: „Zi după zi tu mă modelezi ca să fiu demn de marile daruri simple pe care le reverşi asupră-mi – cerul şi lumina, acest trup şi viaţa şi

spiritul – ferindu-mă de primejdiile dorinţei nemăsurate.” (Rabindranath Tagore)

După ce termină de scris, se răsuci brusc pe scaun, puse mâna pe pălărie şi încercă să fugă cu cartea în mână… Doi zlătari dăduseră buzna pe uşa din faţă. Unul dintre ei ţinea în mână un cuţit ruginit. Câteva secunde domni tăcerea în sufletul evreului; după care îşi reveni şi apăsă în fugă cu piciorul alarma.

– Ei drăcie, strigă unul dintre hoţi, în timp ce colegul lui smulgea Biblia din mâna proprietarului de anticariat. Zăpăciţi de zgomotul alarmei, cei doi zlătari o luară la fugă către râu.

Uite că s-au întors; de trei săptămâni aproape nu am mai fost vizitaţi de hoţi…, zise evreul către nevastă-sa care alergase disperată să vadă ce se întâmplă.

Nimeni nu mai adăugă nimic la cele spuse… Se mulţumiră doară să schimbe priviri temătoare şi să privească paginile rupte din Biblie şi împrăştiate pe podea, care (acum) aminteau că în anticariatul lor a avut loc un jaf.

# VII

Cei doi hoţi se opriră un moment să vadă dacă sunt urmăriţi, după care schimbară grăbiţi direcţia de mers.

– Dacă aş fi ştiut că are clopot, nici n-aş fi încercat; zise unul gâfâind.

– Aolo, aolo, bolborosi celălalt, ca şi cum s-ar fi speriat grozav. Asta da rumân cu scaun la cap, continuă el să zică, în timp ce le ieşea în întâmpinare o mulţime de puradei pe jumătate dezbrăcaţi. Ajunseseră la ai lor; totul era bine… Cel care ţinea Biblia în mână avea o tăietură de câţiva centimetrii pe toată lungimea obrazului drept. Era o amintire de anul trecut… Ţigani scăpătaţi, părinţii lui încă se mai ocupau cu prelucrarea metalelor neferoase, folosind obiceiuri ancestrale. Într-un astfel de rafinat obicei fu opărit băiatul cu plumb incandescent. Familia lui era prea legată de vechile tradiţii ale castei şi nu s-a putut adapta timpului. Marea majoritate a zlătarilor, de pildă, frecventau Apusul şi câştigau sume onorabile. Traficul cu maşini, metale preţioase şi chiar uraniu, aduceau în casele lor bani ce nu puteau fi controlaţi de poliţie.

Nu ezitau o clipă fără să nu întreprindă ceva ilegal… Era o stare bolnăvicioasă care cuprinsese toată etnia. Tatăl tânărului nostru era cam taciturn, părea energic şi nu căuta să fure; se mulţumea să muncească. Mulţi dintre zlătari îl considerau cam mărginit dar nu (prea) aveau dreptate… Aşa se face că familia lui nu locuia într-o vilă cu iz orien-

tal, de 14-16 camere, aşa cum construiseră zlătarii în ultimul timp. Când văzu pe Mierlică cu o carte în mână, se arătă indignat, nefiind de acord cu fapta lui:

– Iar ai furat măi belitule? Fereşte-te de ţava mea! Mierlică păli, stătu în loc şi zise cu vocea răguşită:

– Am găsit-o în gunoaie; nu vezi bre că e jegoasă! Bătrânul îl privi ca şi cum nu s-ar fi uitat la el şi continuă să lovească ţeava de cupru cu un lemn. Trebuia să dea gata un alambic; a doua zi mergea la un ţăran să-l vândă.

– Mâine merg cu tine, bre! Vreau să dau cartea asta cuiva; dacă citeam, bre, o ţineam în şomoioace… Bătrânul nu făcu altceva decât să-i confirme intenţia; ridică mâna murdară şi-l lovi prietenește peste obrazul marcat de cicatrice.

Peste o clipă, discuţia lor fu întreruptă de o fată care intra în curte în goana mare şi udată de plâns. Pe strada nepavată, cete, cete de zlătari alergau ca speriaţi de bombardament. Bătrânul tată ieşi să vadă ce se întâmplă… Două familii de zlătari se băteau pe rupte! Săbii de pe vremea hunilor şuierau prin aer, topoare ruginite trosneau oasele ieşite în cale. Erau printre ei şi femei cu copiii în braţe.

– Pentru mine se bat! striga către ei fata cu lacrimi în ochi. Pentru o clipă, Mierlică îi admiră talia subţirică, dar zvealtă şi puternică; era palidă şi avea în ochii ei negri ceva care atrăgea. Lacrimile ei impresionară atât de mult pe Mierlică, încât sări să o strângă în braţe. Tocmai atunci apăru în curtea lor un tânăr zlătar cu sabia în mână, strigând:

– Ia e ţiganca!, iar un altul ce alerga în urma lui zbiera cât putea de tare:

– Înfige sabia în ia! Scoatei maţele afară! Şi cum Mierlică ţinea zlătăreasa în braţe, tânărul înfuriat ridică sabia să-i taie pe amândoi.

– O, nu!!! se auzi ca un răget de leu strigătul bătrânului tată, în timp ce lovea cu ţeava de cupru braţul atacatorului. Ţeava se îndoi pe oasele ieşite din carne…, dar sabia ruginită reuşi să străpungă burţile celor doi tineri îmbrăţişaţi. Curtea se umpluse de zlătari. Când au văzut fata plină de sânge şi căzută peste Mierlică, dintr-o dată s-au liniştit…

Salvarea nu s-a lăsat aşteptată. Infirmiera asigura pe zlătari că cei doi înjunghiaţi mai trăiesc încă. Maşina nu putu să plece… Şoferul lăsă mai mulţi zlătari să însoţească pe cei doi răniţi. Acum ţiganii era din nou uniţi… Plecau pe jos spre spitalul judeţean. Femeile cu fustele largi gesticulau şi se lamentau, încercând să ajungă din urmă salvarea. Bărbaţii posedaţi de duhul împlinirii călcau trotuarul cu greutatea unui elefant scăpat din grădina zoologică; nimic nu le putea sta în cale…

Spitalul era în carantină; un virus venit din China ataca pe cei (mici) de la secţia de pediatrie. Nimeni nu avea voie să pătrundă în incinta spitalului! Dar nu şi zlătarii!… Portarul le-a explicat despre ce este vorba…, dar…, se produse o încurcătură nedorită.

Unul dintre zlătari începu să acuze pe portar că i-a furat ghiulul, timp în care ceilalţi; femei, copii şi bărbaţi, intrau în curtea spitalului. Convins că trebuie să cheme poliţia, portarul ridica receptorul; ori în acel moment zlătarul lovi telefonul cu sabia. Speriat, paznicul spitalului o luă la fugă spre chioşcul de ziare.

Intrarea lor în incinta spitalului produse o mare zarvă în rândul cadrelor medicale. O asistentă cam de vreo 90 kg şi cu un tupeu înnăscut, avu curajul să-i oprească, întrebându-i cu glas tare:

– Hei, e un adevărat haos aici! Unde mergeţi aşa grăbiţi? Tata lui Mierlică fu dispus să stea de vorbă cu ea:

– Bre, căutăm doctorul, bre! N-auzişi de copiii noştri?

– Aşa spune bă! ridică tonul asistenta şi continuă:

– Ei, chiar toţi vreţi să mergeţi după mine? El tăcu.

– Închipuieşte-ţi, bre, se auzi din mulţimea de zlătari un glas hotărât.

– E înfricoşător ce se petrece aici! zise asistenta medicală, îndreptându-se spre camera de gardă. La uşă, zlătarii aşteptau să iasă doctorul chirurg.

– Te afli într-o situaţie grea, Domnule Doctor, ţinu să zică asistenta grasă, înainte ca acesta să deschidă uşa cabinetului.

Doctorul simţea o greutate constantă la nivelul osului temporal… Cu o jumătate de oră în urmă consultase pe cei doi zlătari aduşi de salvare; speranţele erau minime, dar… îl apucă o frică grozavă, care îi provocă o durere mare de cap.

– Dom Doctor, Dom Doctor, îţi dau aur; îţi dau ghiuluri, îţi dau un mercedez; fă-mi fata bine! striga către doctor un zlătar cu mustaţa întoarsă.

Doctorul încercă să-i potolească, dar se pomeni înfăşcat de piept de o mână noduroasă:

– Bre, dacă nu-mi înviezi feciorul, îţi crăp capul cu ţeava! Era bătrânul-zlătar…; plecase la spital cu ţeava de

cupru în mână. Beştelit în gura mare, doctorul chirurg avu curajul să-i apostrofeze, zicându-le:

– Mă mir că nu înţelegeţi! Copiii voştri sunt în afara oricărui pericol! Mergeţi acasă liniştiţi!…

În cele două săptămâni cât au stat copiii în salonul de la reanimare, zlătarii nu au părăsit spitalul; făceau cu rândul: azi zece, mâine douăzeci… Abia la urmă avea să afle doctorul chirurg că în parcarea spitalului îl aştepta un mercedez pe motorină, nu chiar nou… Aşa e ţiganul, bun când nu te aştepţi…

După trei luni de spitalizare, Mierlică veni acasă. Uitase de cartea furată din anticariatul evreului. Când intră în curte, el căută să-şi imagineze cele întâmplate cu câteva luni în urmă. Se apropie de alambic şi îl ridică să vadă dacă mai sunt încă pete de sânge pe pământ, căci acolo avusese loc atacul… Când ridică alambicul pentru ţuică, ce să vezi: cartea furată era intactă; doar ici colea, apa de ploaie muiase hârtia; în rest arăta bine.

– Eiii, zise Mierlică mulţumit; tot am să te vând ţăranului pe o găină! O ridică grijuliu, ca pe o comoară găsită în pământ, căutând să redea cărţii frumuseţea dintâi. Rupse cu poftă câteva zeci de pagini lipite, pe care le aruncă în alambic. Cu privirea fixată în pământ gândea la fata aceea răbdătoare faţă de cei din jur. Stăruinţele îndârjite ale familiei, determinară fata să meargă din nou la cel de la care fugise cândva… Cât venin ascundea în ea această fată! – Bre, n-aş fi vrut să fiu în pielea ei de găină, zise ca pentru el (Mierlică), cu o oarecare timiditate în glas.

Clevetirile pe seama celor doi tineri ţigani înjunghiaţi nu au făcut decât să umple paginile ziarelor locale. Titluri pompoase, denaturări voite, făceau din Mierlică şi

fată doi îndrăgostiţi separaţi de învechitele obiceiuri ţigăneşti. Noroc că marea majoritate a ţiganilor nu ştiau să citească, iar cei care cunoşteau alfabetul nu cumpărau ziare.

– Nu ţipa la mine, bre! se auzi dintr-o dată vocea tânărului zlătar; – Nu vezi că mă muncesc gândurile?

– Ptu, scuipă bătrânul ţigan, ptu! Ce rost mai are bîî! Hai şi bate ciocanul!

– De ce strigi, bre? riposta din nou tânărul.

– Mîîî, mâine mergem cu alambicul la rumân! Hai şi bate ciocanul!… Tânărul zlătar înjură o dată şi se îndreptă spre bătrân cu capul plecat.

*

* *

Pentru prima oară în acea zi de septembrie se simţea venirea toamnei. Caii zlătarilor înaintau la pas domol printre arborii de fag. Soarele lăsa să cadă pe frunzele verzi săgeţi de lumină aurie. Căruţa era pe jumătate acoperită cu bucăţi de postav vechi. Bătrânul zlătar dormea în fân, iar Mierlică plesnea din mâini şi încerca să pufnească în râs, ori de câte ori roata din urmă se urca pe câte o piatră. Din când în când îşi făceau apariţia în pădure turme de porci domestici; erau ai sătenilor; se vede că se apropiau de sat. Dacă ar fi fost singur, Mierlică şi-ar fi făcut o porţie de friptură, dar ce să te faci cu cinstea bătrânului…

– Lasă că am să cer o găină pe cartea asta! se consola Mierlică, privind turmele de porci.

Satul la care mergeau era izolat de celelalte sate. Curentul electric lipsea, iar autobuzele care transportau muncitorii veneau în sat de două ori pe zi. Mulţi dintre tinerii săteni părăsiseră satul. Casele erau vechi, construite cu chirpici. Viaţa ţăranilor nu se deosebea cu mult de cea

de la începutul secolului. Sufletul lor reda imaginea vieţii lăuntrice româneşti, morale şi spirituale, din timpuri revolute. Şi totuşi ne aflam la început de mileniu trei!…

– Bre Vâsile, striga bătrânul zlătar în faţa unei porţi din nuiele împletite; bre Vâsile! bre Vâsile!

– Nu vriei alambicul de ţuică?

– Ce e bă? Ce e cu voi pe aici? răspunse Vasile apărând în poartă.

Bătrânul zlătar cobora din căruţă alambicul şi îl arăta rumânului:

– Îi arâmă curată, bre Vasile. În loc de mulţumire, Vasile luă alambicul din mâna zlătarului şi-l lovea de poartă…

– Bă! Sună bine! ai dreptate…, e aramă curată; hai să ne înţelegem!

Mierlică cu cartea în mână urma pe bătrân îndeaproape… Tocmai când să intre în curte, un câine rău rupse pantalonii lui Mierlică; sângele curgea pe scarpeţii lui din cauciuc.

– Marş, marş, striga Vasile cât putea de tare; dar degeaba…

– Adu fă sticla cu gaz să pună pe muşcătură, strigă el la nevastă-sa.

– Cucuoană să nu fie altceva în ciocan, bre, că moare copilul, zbieră către ea bătrânul zlătar, înjurând. Nevasta lui Vasile era palidă şi sta în mijlocul curţii vădit nehotărâtă, pradă unei frământări pe care nu o putea mărturisi. Deodată însă, îl prinse pe bărbat de mână:

– Mă! Nu mai avem gaz!…

Mierlică se afla într-o stare de zbucium interior; îi venea să strige de durere. Vasile se apropie de el şi îi zise în şoaptă, dar hotărât:

– Mergi la spatele casei şi te pişă pe muşcătură; ai să vezi că o să-ţi treacă. Bătrânul zlătar încercă să-l oprească, dar nu reuşi.

– Pune-le masa fă nevastă! zise cu blândeţe Vasile. Femeia ascultă „ordinul" şi puse pe grămada de uluci o sticlă cu ţuică şi trei bucăţi de slănină. Într-o tigaie aproape ruginită amestecă trei ouă cu jumări de la garniţă.

Cel mai mult îl uimi pe Mierlică pâinea…; era plină de mucegai.

– Pâine dasta mâncaţi brei, zise către ei tânărul ţigan, în timp ce se aşezau cu toţii pe marginea grămezii de uluci.

– Ce să ne facem băi nene, copilul nostru e departe; vine şi el pe la noi când poate…, ce să-i faci!… O mai înmuiem în apă, o mai punem la soare; cu ţuică merge, ha, ha, ha… O tăcere stupidă continuă cel puţin câteva clipe.

– Bre, aşa că eşti un om cinstit? Uite icea o carte sfântă; dă-mi o găină şi ţi-o dau!… Cum auzi că e vorba de o carte sfântă, Vasile fu cuprins de o dorinţă nemărginită; voia carte cu orice preţ.

– Trebuie s-o văd, i-a dă-mi-o! Vasile urmase şase clase primare, mai mult cu două decât nevastă-sa; aşa erau vremurile acum şaptezeci de ani… După ce citi coperta interioară, primul lucru pe car el făcu, fu să alerge direct la coteţ. Prinse o găină pintenată, neagră şi o dădu lui Mierlică.

– Dumnezeu să-ţi ajute, băi băiete, că mi-ai adus o carte sfântă. Mierlică râse şi se grăbi să ducă găina la căruţă, înainte de a o vedea nevasta lui Vasile.

Tocmai când Vasile plătea zlătarului cei două sute de milioane de lei pe alambicul de ţuică, intră în curte feciorul lui. Purta în braţe un aparat de radio şi o sacoşă plină cu pâine.

– Bună ziua, Dumneavoastră! Să vede că aţi mâncat bine, zise către ei noul venit.

– Aşa e cucoane, răspunse bătrânul zlătar, grăbindu-se să iasă din curte. Ca nu cumva băiatul lui Vasile să se intereseze de afacerile lor, Mierlică porni căruţa fără să ia rămas bun de la gazdă. Pe jumătate desculţ, bătrânul zlătar striga să-l aştepte, să oprească căruţa.

*

*  *

– Tată, Mamă, V-am adus un aparat de radio care merge cu baterii; ascultaţi ce emisiune religioasă se transmite! Băiatul aşează aparatul de radio pe grămada de uluci. Toţi trei discutau în picioare, în timp ce la aparat predica un preot. Cu tată-său (Vasile), băiatul schimbă un salut din cap, dar total neatent; îi furase pe toţi predica de la radio: «Sângele maschează forma de ducere a vieţii în comunitate. Culoarea lui trădează un sentiment de iubire. Acolo unde cade o picătură de sânge, marea seacă, iar peştii devin îngeri. O inimă plină de sânge trăieşte clipa eternităţii în iubire.

Sfânta Treime a sângerat pe cruce odată cu Iisus, chiar dacă numai Fiul a fost răstignit. Acolo unde sângele Mântuitorului cădea, lemnul crucii era mistuit de flăcări interioare, nevăzute. Curgea pe cruce sângele umanităţii în

suferinţă. Concordanţa între ceea ce exista în conştiinţa Omului-Dumnezeu şi ceea ce era în afara ei, aducea lumii pacea întru adevăr.

Numai Jos, la picioarele lui Hristos, o mamă plângea Fiul plin de sângele virtuţii… Cădeau pe pământul arid lacrimi şi sânge. Plângea Iisus plin de sânge!

Priviţi o cruce; ascultaţi-i cântecul sângelui, vedeţi carnea Dreptului tremurând de frica morţii:

„– Eli, Eli, lama sabahtani?" sărutaţi-o şi rugaţi pe Domnul să ne ierte.»

– Nici prin cap nu mi-a trecut că un alt popă poate vorbi ca al nostru!, zise îngândurat Vasile.

– Nu e nevoie să-i spui tu asta, băiatul nostru ştie mai multe…, i-o reteză nevasta. Şi continuă: – Nu vezi ce aparat ne-a adus?

– Mama susţine că te-ai cam scrântit pe chestia credinţei, murmură băiatul râzând. Orice ai spune tată, ceva, ceva, tot are dreptate ea!…

Se prea poate…, astăzi am dat o găină pe o Biblie jerpelită.

– Cine? Ce Biblie? se miră băiatul.

– Vrei să ştii? Uite-o! E ea neagră, dar trebuie să fie şi veche!…

După ce a spus toate astea, Vasile rămase cu ochii aţintiţi pe băiat; aştepta să audă ce spune…

– Tată! te-ai înşelat! spuse cu seriozitate băiatul; Biblia asta e catolică.

– Băi băiete, poate că m-am înşelat, după ştiinţa mea, dar nu este tot Biblie, băi băiete?

– Păi…, nu!

– Ce spui, bă? Păi atunci ce putem face? îi zise Vasile apucându-l părinteşte de păr.

– Mă tem că trebuie schimbată…, o iau cu mine la oraş!…

Cum uşa care ducea spre încăperile casei era doar închisă, fără să fie încuiată, băiatul intră nestingherit, dar urmat de Vasile. Toată casa consta din două camere şi o bucătărie. Pereţii erau înnegriţi de fum, iar pământul de pe jos era muiat de apă. Băiatul se trânti pe patul plin cu paie de ovăz, încercând să adoarmă cu Biblica în mână.

Seara, la lumina unei lămpi, Vasile rupse din Biblie mai multe foi; se gândea că o să rămână fără ea; aşa că… ce e în mână, nu-i minciună!

# VIII.

Luca, căci aşa se numea băiatul lui Vasile, lucra într-o întreprindere de prelucrare a lemnului, în oraş. Zile întregi uita de el; avea pierdere de memorie. Crize nervoase, aproape zilnice, perturbau programul lui de lucru. Astăzi nu mai ţinea minte ce a făcut ieri, de exemplu!… Din acest motiv avea vise urâte, adevărate coşmaruri… Focul îl ardea în plină noapte. totdeauna focul era aprins de flacăra lămpii de pe vremea copilăriei lui. Când se trezea din somn, alerga după apă şi cu toată forţa arunca lichidul din găleată în pat. Atunci începea cearta cu nevasta; pe care, de foarte multe ori, o bătea cu pantoful. Numai când dormea la ţară, în casa părintească, crizele încetau şi băiatul lui Vasile devenea ca toţi cei din jur.

Pentru a se apăra de focul nopţii, băiatul păstra asupra lui, sub pernă, câteva foi dintr-o carte veche. Un bărbat venerabil venit de la Ierusalim adusese într-o dimineaţă, la el acasă, mai multe cărţi şi broşurele religioase. Povestind călugărului ce păţea noapte de noapte, venerabilul bărbat i-a înmânat broşura cu pricina. Luca trebuia să ţină post miercurea şi vinerea şi să citească broşura seara, înainte de culcare. Cuvintele scrise acolo au atins adânc sufletul băiatului; acum le ştia ca pe-o rugăciune. De multe ori plângea… Atunci, nevasta, pentru a-l consola, îi zicea:

– Nimic rău nu există în sufletul tău; cu lacrimile astea se spală durerea din tine. Şi se întorceau amândoi cu

faţa spre răsărit, se închinau lipind frunţile de pământ, după care bărbatul începea:

«Fluturii se duc în flăcări pentru că nu cunosc puterea focului. Cu fiecare ramură arsă, pădurea pierde un arbore. Aflarea adevărului arde ca un foc mistuitor în interiorul omului căutător. Cine poate lua cărbunii aprinşi în mână fără să se ardă? Cine poate rezista frumuseţii flăcărilor unui foc de tabără? Căzut în foc îţi pierzi identitatea şi fructul iubirii trăite se topeşte. De aceea Dumnezeu nu este foc mistuitor, ci flacără de viaţă. Focul dumnezeiesc transfigurează, sfinţeşte, nu omoară. Arderea fiilor lui Aron s-a datorat focului trimis din Cer şi nu focului dumnezeiesc: „În vremea aceea cei doi fii ai lui Aron, Nadab şi Abiud, luându-şi fiecare cădelniţa sa, au pus în ea foc, au turnat deasupra tămâie şi au adus înaintea Domnului foc străin, ce nu le poruncise Domnul. Atunci a ieşit foc de la Domnul şi i-a mistuit şi au murit amândoi înaintea Domnului.”.

Focul distruge omul odată cu păcatul ce-l poartă; apa însă spală omul, şterge focul păcatului; e ca şi cum îngerii ar proteja trupul penitentului de flăcările mistuitoare, afundându-l în apa sfinţită. Aşa face preotul când administrează taina Sfântului Botez, în numele Sfintei Treimi, unui prunc ce poartă în gene păcatul neascultării primilor oameni.

A trăi în foc fără să arzi şi a arde cuprins de flăcările focului care mocneşte în tine, iată diferenţa dintre gheenă şi paradis.»

Apoi se ridicau; bărbatul intra în sufragerie, iar femeie rămânea pe canapea să-şi plângă unicul copil mort de sida la vârsta de trei ani.

Acea duminică, în care Luca urma să coboare în oraş (la bloc), era o zi ploioasă şi rece. Exact la ora douăsprezece bărbatul suna la uşa apartamentului. Întârziase câteva minute de la ora fixată. Cu toate acestea, nevasta lui nu era acasă; nu se întorsese încă de la biserică. Când s-au văzut, rămaseră câteva clipe în deplină tăcere. Femeia era atât de emoţionată, încât renunţă să-l invite la masă. Faptul că noaptea petrecută la ţară (pentru bărbatul ei) însemna uitarea coşmarului, o umplea de bucurie sufletească…

Pentru a explica această bucurie, femeia se apropie de bărbat, lipi urechea de pieptul lui şi zise în şoaptă:

– Nu se aude nimic! Inima ta a auzit vocea mea şi a tăcut…

– Mă faci să râd, Marta, cu ideile tale.

– Ei, poftim, asta şi vreau, răspunse ea surâzând.

Femeia arăta bolnăvicios de slabă, cu părul până la umeri, desfăcut şi fără basma pe cap. Ziua răcoroasă de septembrie nu o împiedicase să se îmbrace numai într-o rochie şifonată de culoare închisă. Avea tot timpul pe buze un zâmbet întrebător şi vesel. Când bărbatul îi arăta Biblia adusă de la ţară, încerca să o sărute, dar zăbovi puţin; era prea murdară pentru un astfel de gest. Cu aerul că nu a observat nimic şi pe nimeni şi plină de demnitate, lua Biblia din mâna soţului şi o aşeza în vitrina goală, acolo unde trebuiau să fie aşezate paharele de cristal.

– Ce e cu tine, Marta? Nu vezi că nu este o Biblie adevărată? Mâine o iau cu mine la întreprindere!…

– Înţeleg, dar până mâine dimineaţă poate sta unde am pus-o!…

– O, bineînţeles, n-aş vrea să te lipsesc de această plăcere, mai ales că eu însumi o preţuiesc într-o anumită măsură!…

Bărbatul ridicase vocea dând din cap, iar Marta se afla într-o stare de agitaţie, ca şi cum s-ar fi simţit vinovată…, aşa că invită pe soţ în sufragerie, la masă.

– Ia loc aici, dragul meu, ceru ea bărbatului, şi continuă: – Am să aduc ciorba de burtă!

– Eu… eu… bângui soţul, eu am mâncat; dar fie…

– Când mergi la ţară nici nu se poate aştepta omul la altceva!, replică nevasta îndreptându-se spre bucătărie.

– Marta, Marta, striga Luca captivat de imaginea de la televizor, vino repede!

– O cunoşti pe această artistă?

– O cunosc, zise Marta privind din uşa sufrageriei şi schiţând o mişcare ca pentru a pleca din nou în bucătărie; dar rămase pe loc, zicând:

– Şi ce ştii despre ea?

– Ei! parcă tu nu o ştii; e Daly Da… Nici nu se merită să discutăm despre ea… Doar ştii că s-a sinucis!

– Firește, răspunse bărbatul murmurând.

De fiecare dată când auzea de sinucidere, Luca se înfiora tot şi era cuprins de panică; tremura şi se gândea la criza lui din timpul nopţii. Şi de data aceasta căzu pe gânduri… Fu surprins de faptul că Marta îi aduse farfuria cu ciorbă; se intimidă şi lovi cu cotul mâna bucătăresei. Ciorba de burtă se întinse ca apa printre bolovani, pe covorul din sufragerie.

– Dumnezeule! zise tare Marta; s-a spart necazul, s-a spart necazul! şi totul reveni la normal.

Noaptea, buimăcit de criză, Luca se duse la bufet, luă Biblia şi începu să rupă foi din ea, convins că le pune pe foc. După care se lăsă epuizat pe pat. Marta se sălta uşor de pe cearşaf, dar se aşeza imediat, neacordându-i nici o atenţie.

– Mai e puţin şi se face dimineaţă, îşi zise ea pe jumătate adormită şi se culcă din nou.

# IX.

Înfăţişarea de om în vârstă de vreo patruzeci şi trei de ani, cu faţa plină de roşeaţă, puţin tumefiată, cu părul creţ, cu ochii mari, căprui şi cu omuşorul cărnos, făcea din Luca un muncitor plin de viaţă.

Intrarea în întreprindere se făcea pe un gang îngust, prevăzut cu două porţi metalice. Părea că este de ajuns să-l tragă uşurel de umăr pe portar pentru a putea intra în curte. La intrarea în hala de lucru, Luca îşi luă o alură degajată. Nu încăpea nici o îndoială că, sosirea lui atrăgea de fiecare dată atenţia colegilor de muncă. În dimineaţa aceea, el ţinea în mâna stângă o carte, iar cu dreapta reuşea să-şi scoată basca în semn de salut. Părea uşor ameţit de povara nopţii trecute…

– Iată-mă! Am venit, domnilor colegi…, strigă el cu glas strident. Maistrul se opri cu privirea aţintită spre noul venit, dar se întoarse şi se aşeză cu mâinile pe strung.

– Fii bine venit, Luca, zise maistru cu un fel de iritabilitate în voce. O expresie de triumf şi de orgoliu se arăta pe faţa lui Luca; îi răspunsese la salut chiar maistrul! Cu toate că se putea ghici nedumerirea din comportamentul şefului. Ceva se întâmplase în hala lor de lucru… Totuşi Luca continuă să vorbească cu glas tare:

– Înainte de toate, eu vreau să vă arăt o carte!…

– Luca! strigă maistrul; Tu nu ştii ce s-a întâmplat aicea?

– Dă-mi voie să-i explic eu! îl opri colegul de strung al lui Luca. Dar maistrul fără să mai aştepte, zise către Luca:

– O nefericită persoană, care mi-a trezit atâta interes, şi-a prins mâna în cuţitele strungului… E vorba de Iancu fotbalistul!…

– Poftim! tună Luca; Poftim! şi trase din Biblie un teanc de file (cât putu să prindă), după care le aruncă jos şi le strivi cu pantoful. Sângele îi năvăli în obraz de parcă ar fi fost vopsit cu roşu.

– Ce e asta? Ce e cu tine, Luca?! Ripostă maistru; Rupi Biblia?… Linişteşte-te, linişteşte-te, lui Iancu i-a mai rămas o mână! Linişteşte-te!

– Ba eu cred că a rămas fără amândouă! Nu ştiţi că la una are numai două degete?… Şi se întrerupse brusc. Abia realiza că e pe punctul să rupă toată cartea…

– Dar de ce, Doamne? întrebă el cu glas mai puţin ferm.

Strungul e de vină! zbieră colegul lui de tură; strungul e de vină! Nu Iancu care are trei copii acasă!… Luca umbla de colo-colo prin hală; refuza să pornească strungul. Nu se putea stăpâni!

Umbla prin hală, dădea din mâini de parcă s-ar fi certat cu patronul şi vorbea de unul singur. Exista un motiv pentru care Luca era aşa de agitat. Propunerea sa, de a se moderniza hala cu maşini performante, nu fusese luată în seamă de liderii sindicatului pe întreprindere. Aceştia din urmă se mulţumeau cu cei două sute de mii lei primiţi în plus de la patron. În schimbul banilor, ei trebuiau să facă neauzite doleanţele angajaţilor. Problema privatizării era generală… Întreprinderile scoase pentru privatizare

erau cumpărate de oameni care urmăreau numai câştiguri imediate. Modernizarea şi condiţiile de muncă ale angajaţilor interesau mai puţin pe noii patroni. Aşa se întâmplase şi cu întreprinderea unde lucra Luca… Rezultatul era următorul: angajaţilor li se cerea un volum de muncă mai mare, mai eficient, dar utilizând aceleaşi maşini vechi de cincizeci de ani. Lângă strungul cu pricina, cineva lipise un articol din revista Chemarea Credinţei. Dezgustat de cele întâmplate, Luca (pur şi simplu) tremura de frică. Fără să înţeleagă prea bine ce se va întâmpla cu el, luă poziţia unui apărător al tuturor şi începu să citească articolul cu glas tare. Hala transmitea ecoul până spre biroul directorului tehnic.

«Sentimentul plânge, raţiunea se întreabă, voinţa împinge înainte… Aşa arată radiografia sufletului căutător. Neliniştit, întrebător şi gata de-a porni este omul ce caută adevărul. Căci adevărul aduce liniştea, pacea. N-a spus Mântuitorul: „Pacea Mea dau vouă, pacea Mea las vouă.” Înţelepţii lumii de până la Hristos, cu sistemele lor filozofice, au clădit un „Turn Babel”. Unii au accentuat etica, alţii raţiunea, alţii voinţa, fiecare după puterea lui de a se apropia de adevăr. Dar nici un înţelept nu s-a identificat cu: „Eu sunt Cel ce sunt. Eu sunt Alfa şi Omega, începutul şi sfârşitul” Lumina din Lumină, Adevăr din Adevăr.

Omul zilelor noastre este paralizat atunci când se vorbeşte de dogmă. Poate dacă folosim termenul savantului Enstain şi am spune că dogma este un adevăr cuantificat, atunci nici oamenii de ştiinţă nu ar mai susţine că dogma opreşte pe om să gândească. Ce putem gândi dincolo de adevăr? Oare mai există minciună când trăim întru Adevăr?

„Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine", sunt cuvintele Sfântului Apostol Pavel, cuvinte care pot fi glăsuite de fiecare dintre noi, dacă lăsăm pe Hristos să ne inunde sufletul. Cum? Prin voinţa faptei bune, prin raţiunea luminată de credinţă şi trăind în comuniune cu aproapele.

A fi locuit de adevăr, nu înseamnă a fi adevărul, ci a trăi întru adevăr.»

Luca gâgâia, părea epuizat de emoţie, dar continuă cu aceeaşi voce gravă:

«Este ceea ce lipseşte societăţii moderne de astăzi, în care omul este „veşnic" nemulţumit, „veşnic" căutător şi tot timpul orb. Trece pe lângă adevăr, dar preferă amăgirea momentului. Forţe ale interesului amestecă adevărul cu minciuna. Întotdeauna omul a căzut pradă minciunii şi de fiecare dată a fost devorat. Cuceririle ştiinţei, înalta tehnologie, ameţesc omul modern şi-l fac să uite că de fapt este creatură ce „modelează" valori, dar nu adevăr.

Adevărul primit de la Hristos trebuie trăit: „Fie de mâncaţi, fie de beţi, fie de altceva faceţi, toate să le faceţi întru numele Domnului." Uşor de spus, dar greu de făcut! Dar cine ajunge să cunoască adevărul, pe Hristos, să-l trăiască, are pace şi totu-i bun şi curat pentru el. Ce frumos!»

– Doamne, ce-i asta? strigă Directorul tehnic apropiindu-se în grabă de vorbitor şi continuă pe un ton grav:

– Asta înseamnă chemare la revoltă împotriva patronului; potoliţi-vă!

– N-am scris eu cele citite, Domnule Director, începu să zică Luca pe jumătate paralizat.

– Toate astea nu sunt decât prostii ale sindicaliştilor!, i-o reteză hotărât Directorul tehnic. Calomnie curată!,

zbieră el, ridicându-şi mâna dreaptă ca să rupă afişul de pe perete.

– Luca! Te rog să pofteşti la mine în birou; repede!

Luca părea orbit total de ceea ce se petrece în hală… În faţa ochilor săi tulburi de mirare apărea Iancu cu mâna tăiată de strung. Ar fi vrut să-şi arate nevinovăţia, dar…, cu un zâmbet dezgustător, fără să jignească pe cineva, porni spre biroul Directorului. În zadar încercă să explice superiorului pentru ce a citit articolul lipit de strung… De fiecare dată, acesta ripostă prin cuvintele: – Destul! O! Destul!

Când îşi scrise demisia, Luca părea foarte tulburat; strângea Biblia în mână şi ofta prelung.

La întoarcerea lui în hală, toată lumea rămase încremenită. Demisia era o surpriză pentru toţi; dacă aveam în vedere momentul fatidic prin care trecea secţia lor. Până şi maistrul rămase stană de piatră în mijlocul halei; privea cu gura căscată, dar… avu puterea să spună:

– Închipuiţi-vă că am fi avut un sindicat care să ne apere drepturile!…; păcat de tine, Luca! Cu sufletul revoltat, Luca, printr-un gest dramatic, trânti uşa după el fără să mai privească în urmă.

# X.

Mersul şi mişcările pripite făceau din Luca un om grăbit. Nimeni n-ar fi spus că merge la închisoarea deţinuţilor de drept comun. Expresia feţei lui părea că trădează o stare de euforie şi în acelaşi timp multă siguranţă şi prezenţă de spirit. Avea şi de ce: primise în scris să se prezinte la închisoare pentru a fi angajat paznic.

– Scrisoarea mea a ajuns în mâini bune! îşi zicea ca pentru el şi se uita din când în când în jur.

Închisoarea „Jerpeliţilor", căci aşa era cunoscută de către locuitorii oraşului, arăta mai mult a fortăreaţă medievală, decât a penitenciar pentru deţinuţi. Construită cu un secol în urmă, mult timp închisoarea a servit drept centru pentru reeducarea deţinuţilor politici. Sute de spirite elevate: preoţi, scriitori, monahi, filozofi, profesori, medici, ingineri, dar şi ţărani luminaţi, au trecut pe acolo… Mulţi dintre ei fuseseră legionari înrăiţi, alţii numai simpatizanţi, iar cei mai mulţi, membrii unor partide istorice. Aşezată la poalele unor coline, ca într-o oală, închisoarea nu putea fi zărită de la distanţă. Paznicii erau aduşi de un autobuz special. Faptul că aveau atâtea să comunice în drum spre închisoare, atmosfera din autobuz se transforma într-una tipic balcanică.

În dimineaţa aceea, când Luca a urcat în autobuz, nimeni nu ştia despre sosirea lui. Bagajul său se compunea dintr-o Biblie cu coperţi care ascundeau un plic timbrat.

Odată urcat în autobuz, el îşi roti privirea peste scaune şi cu atenţie deosebită zăbovi asupra şoferului.

– Ah, cât sunt de bucuros să te întâlnesc, Niculai! rosti el către şofer. Cu un zâmbet vesel, acesta îi prinse mâna:

– Salut Luca, unde mergi? Mergi la penitenciar?

– Află că Da! îi răspunse Luca, revenindu-şi într-o clipă.

– Luca!… Întotdeauna m-am simţit vinovat faţă de tine! Faptul că am divorţat de sora ta, mă face vinovat…

– Ei bine, ajunge, ajunge; nu e momentul… vorbim mai pe urmă.

– Dar mi-ai lipsit cei trei ani de când nu te-am văzut?

– N-are importanţă!…

– Dar lasă-mă, te rog, să te întreb ce mai face Florica!?…

– Credeam că ai uitat!…

– N-am uitat-o, deloc! Chipul ei nu poate fi uitat uşor… Era tânără şi frumoasă când s-a măritat cu mine. Părul ei blond, destul de lung şi lăsat pe spate, mă făcea s-o iubesc.

– Dar n-ai iubit-o, bă Nicolae!

Şoferul răspunse repede, precipitându-se şi (în acelaşi timp) dornic să afle ce mai face fosta lui soţie.

– Spune Niculai: este adevărat că nenorocita aia de traseistă a plecat şi te-a lăsat cu fundul în baltă? Glasul lui ferm trăda o cumplită ameninţare. Şoferul nici nu clipi din ochi; se uită ţintă la Luca.

– Este adevărat! răspunse el, în sfârşit, cu un surâs indulgent. Cu temperamentul lui impulsiv, Luca, printr-un

gest necontrolat, rupse haina şoferului. Niculae întorcându-se drept în scaun, încercă să se ridice, dar fu oprit de glasul poruncitor al fostului cumnat:

– Stai jos, nemernicule! Ţi-ai ucis soţia; Florica s-a spânzurat de dorul tău!… Niculai îl privi ţintă, concentrat la ceea ce spune şi, cu o încordare supremă, demară autobuzul fără să privească prin parbriz, în faţă. Încă o dată păcatul se plătea… Jos pe asfalt, în plină stradă, zăcea întinsă o fetiţă plină de sânge. La câţiva metri de ea, roata unei biciclete continua să se mai rotească… Fata murise şi odată cu ea şi dreptul la liberate al şoferului.

A trebuit să vină un alt autobuz… Scena cu fetiţa fu cutremurătoare pentru toţi. Dar în clipa în care uşa autobuzului se închise, călătorii începură să vorbească despre cele întâmplate. Câteva schimburi de cuvinte avură loc între Luca şi noul şofer. Cel mai surescitat era însă un paznic care ascultase discuţia dintre Luca şi Niculai. Paznicul, cu gesturi largi, făcea eforturi disperate să convingă pe noul şofer – care asculta cu atenţie – că Luca este de vină pentru cele întâmplate. În toiul înflăcărării, paznicul smulse Biblia din mâna „vinovatului" şi încercă să o rupă… Luca sări de la locul lui şi reuşi să tragă Cartea din mâinile paznicului. Dar degeaba!… Jumătăţi de foi din Biblie zăceau pe intervalul dintre scaunele autobuzului. Luca arăta foarte speriat şi încercă s-o şteargă neobservat spre spatele maşinii. Dar şoferul îl prinse de mână şi nu-l lăsă să plece.

– Este necesar să-mi spui ce s-a întâmplat? zbieră el.

– Şi-a omorât nevasta, aia a făcut! strigă Luca disperat.

– Vrei să spui că Niculae e…

– Da, aşa e! Discuţia lor fu oprită de strigătele celor din autobuz: – Hei, hei, ai trecut de staţie; nu vezi că ne fac cu mâna tovarăşii de lucru?

– Am auzit, am auzit, încuviinţă şoferul pe un ton rezervat. Luca se pierdu printre noii urcaţi şi se aşeză pe un scaun liber, cam pe la mijlocul maşinii.

*

* *

Odată cu trecerea timpului, Luca s-a acomodat în postul de paznic la închisoarea „Jerpeliţilor". Nu-şi făcea iluzii de promovare. Faptul că în fiecare zi, pe durata plimbării, observa cu emoţie de copil cât sunt de fericiţi deţinuţii în libertatea oferită lor de curtea închisorii, îl făcea generos. Avea încredere în condamnaţi şi ori de câte ori cădea pradă îndoielii, lua ochii de pe Biblie şi privea spre ei cu atenţie. Îşi făcuse chiar prieteni printre ei. Atunci când trebuia să deschidă vizorul de la celulă şi să strige încolonarea, Luca o făcea cu blândeţe. De aceea căpătase porecla de „Padre". Cu toate acestea, deţinuţii formau o lume pestriţă. Craniile lor rase, obrajii plini de cicatrice, expresia de oameni jigniţi, toate acestea formau un tablou lipsit de soare. Dar iată pe Luca întâlnind acolo o fiinţă detestată de el, cumnatul Niculai. Şase luni se judecase procesul cu pricina, după care fusese condamnat la patru ani de închisoare. Într-una din zile, potrivit programului din interiorul penitenciarului, Luca striga de zor încolonarea. Niculai tresări, uitându-se cu ochii înnebuniţi la Luca. Acesta din urmă dădu numai din mână, în sensul că nu are nimic de spus. În marşul lor spre curtea închisorii, Niculai îşi lipi mâna în dreptul inimii, vrând să spună ceva…, dar îşi continuă mersul.

În curte, Luca apăru într-un mod cam ciudat în faţa lui; fără să-şi ia ochii de pe el, îl privea încruntat. Niculai, care stătuse tot timpul tăcut, cu ochii lăsaţi în pământ, se apropie de paznic şi zise:

– Eşti crud cu mine!… Luca stătea în faţa lui picior peste picior şi cu Biblia în mână. Când îi auzi glasul, faţa lui trădă o convulsie răutăcioasă.

– Nu cumva ai să declari ceva? În cazul acesta te ascult!… Ai mai omorât pe cineva? Vorbeşte să te audă toţi deţinuţii.

– Ştii prea bine, Luca, că n-am omorât-o eu!

– Ba nu ştiu nimic! Aud asta pentru prima oară. Niculai tăcu. Privea cerul de parcă soarele nu ar fi putut să-l orbească.

– Îngăduie-mi să spun, zise el către Luca cu hotărâre. Şi fără să mai aştepte aprobarea acestuia, începu: – Băutura e de vină! Florica a evitat tot timpul să vă vorbească că s-a măritat cu un beţiv. Priveşte mâinile mele, priveşte cum îmi tremură; n-am mai băut de cinci zile.

– Ce înseamnă această scuză mârşavă? Doar eşti şofer de meserie!…

– Mh! eu sunt acela care… Şi nu apucă să termine ce avea de spus… Luca ordonă încolonarea; pauza se sfârşise.

Aripa închisorii în care îşi desfăşura activitatea Luca adăpostea peste o sută de deţinuţi. Condiţiile lor de viaţă erau mizere. Cincisprezece, douăzeci în cameră, cu paturi suprapuse şi cu imposibilitatea de a deschide geamurile pentru aerisire. Hârdăul care era folosit drept toaletă, degaja un miros de hoit. Altercaţiile între deţinuţi, pentru folosirea cât mai rară a hârdăului, erau frecvente. În celula în

care se afla instalat Niculai, acolo era şi un fost jurnalist acuzat de trafic cu droguri. De altfel, chiar în incinta închisorii primea droguri pentru aş lua doza zilnică. De cum îl văzu pe Niculae, se apropie de el şi îi zise:

– Flăcăule, se pare că ai nevoie de un pliculeţ cu cocaină, că prea îţi tremură mâinile!

– Ah, abia acum încep să mă trezesc! Încercam să mă mint că sunt beţiv, dar mă droghez de câţiva ani buni. Da, dumneata m-ai trezit! Dă-mi un pliculeţ cu cocaină!… Jurnalistul părea bine dispus şi calm. Era foarte mulţumit că a mai întâlnit unul ca el. Înainte de a băga mâna sub salteaua de burete, aruncă o privire fugară prin încăpere.

– În orice caz, nu o să pot să-ţi dau mereu! zise el către Niculae cu accente seci în glas. Şi abia întoarse spre el pliculeţul cu cocaină, că Niculae îl şi duse la gură… Jurnalistul se porni pe râs:

– Eşti cam fometos băiete! Din clipa în care înghiţi cocaina, mâinile lui Niculai încetară să mai tremure. Cu aerul cel mai candid şi plin de francheţe, jurnalistul îi promise o doză şi pentru a doua zi; dar contracost.

– Dumnezeule! n-am bani striga aproape îngrozit Niculae.

– În cazul acesta îmi faci rost de cărţi; eu citesc mult!…

– Isterie, interveni un deţinut în şoaptă; era inginerul; toţi ştiau că a fost inginer…

– Isterie, ar fi bine să-i aducă cineva o femeie şi să lase drogurile. Ghicise bine; după câteva secunde toţi deţinuţii se agitau în jurul lui, strigând:

– Să-i aducă o femeie! să ne aducă o femeie! Şi începură să râdă cu hohote. În cele din urmă, jurnalistul iz-

bucni în plâns. Colegii de celulă cunoşteau povestea lui… Datorită unui şoc nervos rămăsese impotent şi pentru a suporta mai uşor suferinţa psihică se apucase de droguri. Cu toate acestea talentul de jurnalist nu-l pierduse… Seara, de obicei, însăila articole cu caracter religios pe care le citea colegilor de cameră. Niculai, care nu cunoştea obiceiul casei, rămase surprins când jurnalistul începu să citească: „Au trecut două mii de ani de când Iisus a suferit pe cruce şi omul mai suferă încă… Suferă de foame, suferă de sete, suferă din lipsă de iubire, suferă că e om mărginit în cunoaştere şi expus putreziciunii, suferă că e departe de Dumnezeu şi neînţeles de aproapele. Când Atotputernicul a plămădit pe om din ţărână, nu l-a plămădit în suferinţă, ci în iubire. Şi cu toate acestea suferinţa a pus stăpânire pe om. Ce-i de făcut atunci?"

– Eu…, să spun? se miră jenat Niculae. Păi, nu ştiu!… nu te înţeleg…

– Niculai! exclamă jurnalistul, ascultă şi taci! şi reluă discursul: „Cum poate scăpa omul din ghearele suferinţei? Creştinismul a arătat că suferinţa poate fi învinsă prin răbdare; poate fi canalizată prin iubire, poate fi înnobilată prin ascultare. Aşa a făcut Iisus Hristos şi aşa trebuie să facem şi noi creştinii. Paleativul administrat de medic pentru a îndepărta durerea din trupul celui în suferinţă este bine venit; rămâne de văzut (însă) dacă este mai bine să secăm glandele lacrimale sau să vărsăm lacrimi de bucurie.

Pe de altă parte, omul nu are nevoie să cunoască suferinţa, durerea, pentru a putea înţelege ce-i bucuria, fericirea. Oare nu cumva suferinţa omului, în general, este o jertfă de seară adusă lui Dumnezeu pentru împăcare.

Împăcarea a fost adus de Hristos pentru totdeauna, dar efectul neascultării protopărinţilor a perpetuat suferinţa peste veacuri. Grecii antici foloseau poezia, muzica, teatrul, pentru a alunga suferinţa din cetate. Omul modern nu mai are timp suficient pentru a găsi refugiu în artă.

Arta inundă sufletul cu ideea de frumos şi temperează trupul; credinţa iluminează sufletul şi aduce nădejde într-o viaţă viitoare lipsită de suferinţă.

– Am suferit Eu şi pentru voi, ne spune Iisus;

– Suferiţi şi voi pentru Mine şi vă veţi îndumnezei după har.

Când omul va descoperi paleativul pentru îndepărtarea durerii trupeşti şi a suferinţei interioare, sufleteşti, Dumnezeu nu se va supăra pe el; ci îl va binecuvânta pentru că a folosit talanţii primiţi, i-a înmulţit şi s-a mântuit.

Până atunci, credinţa rămâne înaintea cunoaşterii, a ştiinţei, chiar dacă şi una şi cealaltă urmăresc acelaşi ţel: ajungerea la adevărul suprem, la cunoaşterea deplină.

Şi totuşi omul suferă…, căci e fiinţă mărginită; dar de Dumnezeu iubită."

– Mi se pare că pot să te felicit… sau nu încă? zise inginerul cu o expresie de mulţumire interioară.

– Sper că v-a plăcut disertaţia mea, răspunse jurnalistul, ridicând glasul.

– Niculai! înţelegi ceva din toate astea? întrebă inginerul ridicându-şi privirea cu un zâmbet cald.

– Hai să zicem că acesta e obiceiul vostru de a vă distra. Eu când duceam turiştii la Instambul cu autocarul, am auzit filozofii şi mai mari, zise Niculai cercetându-le privirile cu îngâmfare.

– Vă rog să mă credeţi, eu acum înţeleg cum a devenit Niculai dependent de droguri…; Instambulul frate, Instambulul…

– Să vedeţi, reluă Niculai discuţia, dacă n-am înţeles ceva aici, aceasta e comportarea voastră…; ascultaţi predici bisericeşti seara şi sunteţi deţinuţi, adică călcători de lege. Vedeţi, aici…, şi fu întrerupt de bătăile în uşă ale gardianului de serviciu; se servea masa de la ora douăzeci.

# XII

Ziua următoare, în jurul orei trei, Luca bătea în uşa celulei ca de obicei. Deţinuţii se încolonau doi câte doi şi ieşeau în curtea închisorii flancaţi de gardieni. Niculai, de cum se văzu în curte, căuta un prilej favorabil pentru a se apropia de Luca. Îl interesa Biblia acestuia… Dacă ieri primise doza de cocaină pe gratis, astăzi trebuia cu orice preţ să facă rost de cărţi pentru Jurnalist. Şi la un adică era bună şi-o Biblie…, se consola el, gândindu-se la plicul cu cocaină.

– Văd că eziţi şi nu găseşti cuvintele potrivite, îi zise Luca; în timp ce Niculai încerca şi nu ştia cum să-l abordeze.

– Dimpotrivă, dimpotrivă, am prea multe să-ţi spun, i se adresă brusc Niculai, încurajat fiind de reacţia cumnatului.

– Chiar aşa? râse Luca; chiar aşa?… Niculai cu faţa galbenă şi buzele tremurând se apropie de gardina şi începu cu o avalanşe de cuvinte:

– Priveşte mâinile mele; priveşte-mă şi ai să vezi alt om. Sunt anumite păcate pe care le poţi controla… Aşa fac şi eu.

– De unde atâta tărie la tine, băi Niculai?

Cu o forţare deosebită în glas, Niculai exclamă:

– Mi-a dat cineva doza de drog! Deodată Luca ridică mâna lui grea şi cu toată puterea îl lovi în cap. Niculai se

clătină şi căzu în genunchi, sub privirile întrebătoare ale deţinuţilor.

– Aoleo! Înţeleg acum totul! striga Luca rupând cu ferocitate file din Biblie. Aşa căzut în genunchi, Niculai îl imploră ca pe un frate mai mare:

– Nu striga…, Iartă-mă, Luca, pentru ce am greşit…

– Poftim? continuă Luca pe un ton poruncitor; – Va să zică te droghezi de când erai cu Florica?

– Chiar aşa!…

– Ticălosule!

Niculai continua să stea în genunchi cu privirea în jos. Luca se uită la el şi se înroşi de mânie. Dar spre stupefacţia tuturor şi fără nici o ezitare, Niculai se ridică în picioare şi smulse Biblia din mâna gardianului:

– Numai ea mă poate salva! numai ea!… Ai putea să mi-o laşi câteva zile? Crede-mă că aceste enervări nu-ţi folosesc la nimic; eu sunt un om care se droghează. Luca îl privi scrutător în ochi.

– Ce se petrece aici? se auzi vocea unui gardian.

– Nimic serios, răspunse Luca, încercând să se apropie de locul de unde venise vocea. Niculai profită de situaţia creată şi se amestecă printre deţinuţi, bucuros că a rămas cu Biblia.

Orele de plimbare prin curtea închisorii au trecut repede; la fel şi masa de seară. Era ora unsprezece. O parte dintre deţinuţi se culcaseră, când jurnalistul, cu stilul lui de orator înnăscut, îşi începu predica; citea cu glas apăsat din Evanghelia de la Matei:

«Văzând mulţimile, Iisus S-a suit în munte, şi aşezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Şi deschizându-şi gura, îi învăţa zicând:

„Fericiţi cei săraci cu duhul, că a lor este împărăţia cerurilor.

Fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul.

Fericiţi cei de flămânzesc şi însetează de dreptate că aceia se vor sătura.

Fericiţi cei milostivi, că aceia se vor milui.

Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. Fericiţi făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Fericiţi cei prigoniţi pentru dreptate, că a lor este împărăţia cerurilor.

Fericiţi veţi fi voi când vă vor ocărî şi vă vor prigoni şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind din pricina Mea.

Bucuraţi-vă şi veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri, că aşa au prigonit pe proorocii cei dintre voi.

Dacă îţi vei aduce…”»

– Ptu, neisprăviţii au rupt toată evanghelia, strigă jurnalistul, întrerupându-se din citit; încât inginerul căzu jos din pat. De acolo de jos, strigă la rândul lui:

– Dar linişteşte-te băi frate! Nu vezi că dormim!

– O ştiu prea bine şi sunt sigur de asta, dar cum să nu te superi, când vezi o Biblie ruptă!…

Inginerul se ridică şi schiţă un surâs abia perceptibil, dar încet, încet, faţa i se încordă:

– Ascultă! zici că ai o Biblie în mână?

– Păi, tocmai din Biblie am citit până acum! bâigui intimidat jurnalistul. Inginerul se apropie de el şi privi mai atent cartea, după care zise:

– Ce caută aici Biblia asta pătată cu sânge?… Asta ne poartă ghinion! Din cauza ei sunt eu la închisoare, din cauza ei!… o recunosc! zbieră ca un apucat inginerul. Parcă aud şi acum cuvintele căpitanului de poliţie:

– „Eei! Dar ce văd! Nu cumva din întâmplare eşti un pocăit? Te pomeneşti că aşa e!”

Biblia asta se afla în portbagajul daciei furate de mine; eu inginerul Pupăză!

– Ce caută aici? Ce caută aici? începea el să strige din nou…

– Dă-mi voie să-ţi spun, îi strigă jurnalistul; dă-mi voie! Dar fără să mai aştepte explicaţia, inginerul smulse Biblia din mâna jurnalistului, se răsuci şi cuprins de o puternică mânie, o aruncă în hârdăul de noapte.

– S-a terminat cu ea; aici va fi sfârşitul ei… S-a terminat cu ghinionul!

– Nu, nu înţeleg! ripostă jurnalistul, repezindu-se să scoată Biblia din hârdău. Dar fără să bage de seamă, inginerul Pupăză îl dezechilibră, agăţându-l cu piciorul drept. Jurnalistul, cât era de lung, căzu pe spate peste hârdău. Urina şi fecalele inundară celula.

Biblia poposi aproape de patul lui Niculai. Inginerul scoase ţipete triumfătoare:

– Aşa îţi trebuie, aşa îţi trebuie…, şi rămase într-o lungă tăcere.

– Nu ştiam că eşti atât de pornit, rupse tăcerea jurnalistul, în timp ce îşi îndepărta de pe bluza de blugi fecalele lipite. Şi reluă:

– Află că mâine, Biblia asta va ajunge în mâini bune… Când sora mea îmi va aduce pliculeţele cu cocaină, va primi în schimb o carte; nu degeaba e ea studentă!

– Altceva vreau să spun! strigă din nou inginerul: – Biblia asta m-a băgat pe mine în puşcărie; ea m-a deconspirat!

– Hai să admitem, îi răspunse jurnalistul, dar înţelege că tot ea te poate scoate; ne poate scoate! Inginerul înţelese aluzia jurnalistului; se apropie de pat şi se culcă din nou cu mâinile încrucişate pe piept. Se dăduse stingerea…

# XIII

Era ora nouă seara. Miruna, sora jurnalistului, se afla în dormitorul său; o cameră înaltă, cu podeaua lipsită de covoare, mobilată cu un şifonier, o masă şi două scaune. Deşi părea că este o sufragerie, totuşi, veioza de la capătul patului îndepărta îndoielile… Miruna şedea pe un scaun din colţ, cu privirea îngândurată şi concentrată la ceea ce revăzuse în cursul zilei la închisoarea „Jerpeliţilor". Părul ei şaten închis scotea în relief un chip obosit şi cam slăbit. Suferea într-adevăr… După o alergătură prin oraş, acum avea timpul necesar cercetării Bibliei primite de la fratele ei. O deschise cu teama omului lipsit de credinţă; ţinea în mână ceva sfânt. Nu mai intrase de foarte mult timp într-o biserică… Când fixă privirea pe carte, citi: „Învierea fiicei lui Iair". Pentru ea, faptul acesta, păru ca un adevărat miracol. Dumnezeu se descoperise ei, o iubea; căci şi ea fusese moartă într-un fel!… La început se simţise cam bolnavă, mai ales lunea, când începeau crizele de spate. După ce se întorcea de la facultate, tot restul zilei zăcea în pat înfăşurată într-un cearşaf alb. Iubise sufleteşte un fel de personaj fictiv, care a existat în realitate numai pentru a o folosi drept cobai.

Inima ei a rămas însângerată toată viaţa şi la propriu şi la figurat… Cunoscuse în anul trei de facultate un student de origine chineză; om cu o anumită inteligenţă practică, dar şi mult tact… De fapt, Miruna n-a ştiut niciodată dacă el studia sau a studiat medicina. De fiecare dată când

era întrebat, el exagera întrucâtva în privinţa aceasta. În orice caz, chiar în primele zile de la apariţia lui în amfiteatru, izbuti să se facă cunoscut aproape tuturor studenţilor. Revoluţionar emigrant în străinătate, trecea drept un mare luptător împotriva dictaturii comuniste din ţara lui. Zvonul cum că participase la diferite manifestaţii şi colaborase la diferite publicaţii din occident, atrăgea simpatia celor din jur. Miruna îi arăta multă bunăvoinţă şi îl găsea interesant. În acelaşi timp, chinezul o îndrăgea pentru firea ei veselă şi aplecată spre cele religioase. În felul acesta se înfiripa între ei convingerea că se plac, că pot fi prieteni, şi nu numai atât…

Lumea toată aflase că Miruna se îndrăgostise de chinez; căruia i se supunea asemenea unei femei orientale.

Duminica, când citea cele patru adevăruri spuse de Buddha, Miruna îl asculta cu un aer rece şi sever.

Şi acum, când ea încerca să citească din Biblie, îi sunau în urechi cuvintele chinezului:

„Iată, o monahi, adevărul sfânt despre suferinţă: naşterea este suferinţă, bătrâneţea este suferinţă, boala este suferinţă, moartea este suferinţă. Unirea cu aceea ce nu iubeşti este suferinţă, despărţirea de ceea ce iubeşti este suferinţă, a nu obţine ceea ce doreşti este suferinţă. Pe scurt, cele cinci elemente (ale fiinţei omeneşti), care provoacă ataşarea la existenţă, sunt suferinţă.

Iată, o monahi, adevărul sfânt despre originea suferinţei: este setea (de existenţă) care duce din renaştere în renaştere, însoţită de plăcere şi de poftă lacomă, care-şi găseşte ici şi acolo plăcerea: setea de plăcere, setea de existenţă, setea de nepermanenţă.

Iată, o monahi, adevărul sfânt despre suprimarea suferinţei: stingerea setei acesteia, prin nimicirea totală a dorinţei, renunţând la ea, eliberându-te de ea, nelăsându-i nici un loc.

Iată, o monahi, adevărul sfânt despre calea care duce la suprimarea suferinţei: este acel drum sfânt cu opt cărări, care se numeşte: credinţă dreaptă, hotărâre dreaptă, cuvânt drept, faptă dreaptă, mijloace de existenţă drepte, sforţare dreaptă, cugetare dreaptă, meditaţie dreaptă."

În încercarea lui de a arăta că şi monahii creştini se ghidează întru câtva după adevărurile spuse de Buddha, exclama: – Şi monahii voştri se luptă cu stingerea setei, cu nimicirea totală a dorinţei! Răspunsul fetei devenea surprinzător pentru chinez:

– Monahii noştri luptă cu ispita, nu cu dorinţa; dorinţa lor supremă este, ca într-o bună zi să fie în comuniune cu Dumnezeu, să se unească cu Dumnezeu, după har. Ei doresc să canalizeze dorinţa…; este întreruptă.

– Mă rog, sunt de acord… Dacă tu zici aşa! Încheia chinezul discuţia fără să se aventureze într-o luptă teologică.

Criza de spate trezi la realitate pe Miruna. Era singură într-o cameră de bloc şi cuprinsă de o puternică emoţie. Se ridică de pe scaun cu Biblia în mână. Brusc smulse o mână de foi din carte şi, ajungând lângă pat, se prăbuşi pe el istovită.

– Se poate? Se poate? întrebă cu voce tare şi voioasă mama fetei, care tocmai intrase în holul apartamentului. Întorcându-şi privirea spre uşa acum închisă, Miruna, cu un gest din cap, zise în şoaptă:

– Mamă, fireşte că se poate! şi adormi fără să mai scoată un cuvânt.

Mama nu-şi mai vizitase fata de la începutul anului universitar. Trecuseră câteva luni bune de atunci… Când o văzu cum doarme: îmbrăcată şi cu Biblia în mână, îşi aţinti privirea asupra chipului ei. Era palidă, chiar foarte palidă.

– Miruna, fata mea, poţi să vorbeşti cu mine? întrebă ea încet şi cu glas stăpânit. – Se vede că nu am cu cine să vorbesc! Se mulţumi să o examineze şi se aşeză îmbrăcată la picioarele fetei, aşteptând să vină dimineaţa.

*

*  *

Miruna se trezi în urma mamei sale. Avea capul greu şi încerca să dea o explicaţie plauzibilă pentru felul în care a fost găsită. Privirea scânteietoare şi întrebătoare a mamei o făcu să vorbească mai repede decât ar fi dorit:

– Nu te supăra pe mine, mamă, nu te supăra…

– Mi-am schimbat brusc ideea pe care mi-o făcusem despre tine, îi răspunse sec mama.

– Trebuie să fie o schimbare în bine; nu există nici un motiv să te superi. Dacă vrei, îţi spun şi de ce sunt aşa trasă la faţă!…

– Cu voia mea? întrebă mama, începând să râdă cu plăcere, în timp ce privea fata cu curiozitate.

– Zici că te-ai schimbat în bine, continuă mama, atunci de ce suferi? Cine te face să suferi?

– Să nu-ţi închipui nimic rău, ci pur şi simplu sufăr de pe urma unui băiat…; mai iubesc încă un om care m-a abandonat.

– Asta nu e boală, zise mama, încruntându-se. Voi afla eu ce ai păţit, chiar dacă nu vrei să-mi spui. Vine el,

fratele tău, jurnalistul!… Apropo, s-a angajat la ziarul râvnit de el?

– Nu încă! e plecat pentru câteva luni la specializare, răspunse fata cu vădită intenţie de a se eschiva de la întrebare.

– Asta-i, va să zică…, acum înţeleg, bâigui mama, încurcată parcă. De cum a plecat fratele tău din oraş, te-ai şi dus după băieţi!

– Nu mamă, nu mă înţelegi! Lucrurile au stat mult mai serios… Băiatul m-a invitat în capitală să facem cununia civilă.

– Aha, înţeleg… Dar dacă a fost aşa de serios, de ce eşti singură acum? o întrebă hotărâtă mama.

– Aşteaptă! ascultă-mă, răspunse fata în timp ce o fixă cu o privire rece. Dar mai bine s-o lăsăm pe altădată…, încercă ea să se eschiveze…

– Totuşi, tu eşti bolnavă, draga mea fată… Te-am plictisit cu întrebările mele! Miruna sări brusc din pat, lăsând să se vadă o cicatrice mare în partea dreaptă a stomacului.

– Bine, să lăsăm atunci pe mâine; zise mama din nou, tulburată de ceea ce observase. Fata schiţă un surâs crispat: – Bine, mă voi conforma!

– Ştii ce propun eu, vorbi mama pripită de tot, cu voce tremurătoare; – Hai să nu ne mai ascundem una de cealaltă! Nu te ascunde de mine! Sunt gata să fac orice pentru fata mea.

– Mamă! reluă discuţia Miruna, mi s-a părut că ai observat operaţia mea de la ficat; aşa este?

– Da, dar nu ştiu ce ai păţit? Dacă ai nevoie de ceva? strigă mama disperată.

– Mi-am riscat viaţa mamă; am greşit. Tânărul acela chinez, căci era chinez, în ziua în care am ajuns în capitală, m-a drogat… Nu ştiu!… După câte zile m-am trezit internată într-o Clinică Universitară. La primul contact verbal cu asistentele de serviciu mi s-a spus că suferisem un blocaj renal; dar nu era acela adevărul…

– Dar tânărul, tânărul care voia să se căsătorească cu tine, unde era? întrebă mama cu repeziciune.

– Dispăruse, dispăruse fără urmă! Numai când doctorul de salon mi-a mărturisit că mai am un singur rinichi şi numai lobul drept din ficat; numai atunci am înţeles că mă îndrăgostisem de un traficant de organe umane…

Lacrimile mamei cădeau pe cearceaful alb. Miruna izbea cu pumnii în pereţi. Timp de câteva minute mama nu ştiu ce să facă şi ce să zică. Dintr-o dată însă văzu Biblia:

– Iată salvarea, fata mea, iată salvarea! Dar fata nu schiţă nici o mişcare ca să o ia în mână. Istovită de izbiturile date în pereţi, Miruna se opri, trase Biblia din mâna mamei şi cu o voce clară şi definitivă, zise: – M-am săturat! M-am săturat! Unde au fost drepţii din Biblie atunci când mi-au fost furate organele? M-am săturat! Şi cu respiraţia zgomotoasă, palidă şi plină de venin, rupse cât putu din Biblie. Printr-o forţare a mâinii aruncă Cartea într-o pungă cu resturi menajere, după care se aşeză satisfăcută pe pat. Mama stătea nemişcată fără să-şi ia privirea plină de lacrimi de la chipul fetei. Deodată simţi că o cuprinde frica şi strigă:

– Ce faci tu, fată! Te lupţi cu Dumnezeu sau cu tine însuţi? Şi ridică mâna să-şi facă semnul crucii…

– Cu durerea mea, mamă; cu mine însumi!…

Soneria de la uşa apartamentului le aduse la realitate. Era Marga, colega de grupă a Mirunei. Ridicându-se de pe pat şi fără să se mire câtuşi de puţin de această vizită neprevăzută, Miruna se opri în faţa uşii deschise, cu invitaţia:

– Vrei o cafea, Marga?

– Cu multă plăcere, dacă e cu zahăr; m-a pătruns ploaia; uite ce udă sunt! îi răspunse colega văitându-se…

După ce făcu cunoştinţă cu mama Mirunei, scoase din buzunar o scrisoare pe care o primise de la jurnalist.

– Ţi-aduci aminte de discuţiile purtate cu fratele tău pe teme religioase?

– Cum? se opri Miruna, care între timp se apropiase de masă.

– Fratele tău mi-a scris un eseu religios din închisoare! I-am răspuns imediat, tot în scris.

– Ai spus că scrisoarea asta este de la fiul meu care se află în închisoare? Sări mama de pe scaun într-un acces de furie: – Explică-mi! Marga încercă să-şi ceară scuze, dar era prea târziu…, şi dădu să plece…, dar mama nu consimţi.

– Ştiu că nu e vina Ta!… înţeleg…, dar nu cunosc ce se întâmplă cu fiul meu! M-aş bucura să citeşti ce ţi-a scris; vreau să văd dacă mai are credinţă în Dumnezeu, citeşte te rog. Cu vocea gâtuită de emoţie, Marga începu să citească rar şi apăsat: «Există un „neînţeles" în lume, în măsura în care omul nu se raportează la Creator. Atunci, rămas singur, este într-o continuă căutare… Se caută pe sine însuşi şi nu se găseşte. Lasă loc disperării, neantului şi căutării.

Dacă rupem pe Iisus de mandatul divino-uman primit de la Tatăl, atunci suferinţa Lui este percepută ca un eveniment consemnat de istorie, dar deşertat de taina mântuirii omului căzut.

Vecinul meu suferă mai mult decât mine în măsura în care puterea lui de-a iubi este mai mare decât patima mea. Numai atunci când iubirea mea este egală suferinţei lui, eu pot înţelege chinul interior al semenului meu. Levitul care a trecut pe lângă sărmanul căzut între tâlhari nu a simţit durerea rănilor acestuia pentru că era plin de ură.

Duhul Evangheliei a patra ne spune: „căci aşa a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe Fiul Său Cel unul născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică."

La o iubire dumnezeiască, Iisus-Omul a răspuns printr-o iubire lipsită de păcat. Om şi Dumnezeu, în acelaşi timp, Iisus a suferit mai mult decât mine, decât tine, decât tot neamul omenesc. De ce? Pentru că a putut să iubească pe tot omul rătăcitor în pasiunea absurdului şi a negării de sine; – omul în suferinţă.

Iubirea învinge suferinţa, precum Iisus moartea.»

– Nu cred că aşa ceva este posibil în vremea noastră, reluă discuţia Miruna cu glas tărăgănat şi oarecum dusă pe gânduri. Lacrimile mamei sale curgeau pe acelaşi cearceaf alb. Din când în când, ea exclama: – Vorbeşte de Iisus!… Vorbeşte de Iisus!… Nu şi-a pierdut credinţa! Dintr-o dată (însă) mama sări în picioare:

– Miruna! vezi păianjenul care umblă pe fusta mea? E semn că se întoarce fratele tău din puşcărie; priveşte cum urcă pe mine! Ochii Mirunei se aprinse de bucurie. Se

uita drept în ochii mamei cu o privire neclintită. Marga le urmărea încruntată, dar plină de uimire.

Pariez că până la următoarea mea vizită, fratele tău va fi în libertate, zise mama fericită.

Marga! Vrei să-mi duci tu gunoiul? eu nu prea mă simt în stare… M-au chinuit atât de mult zilele astea!…

– Da, sigur că da, îi răspunse Marga cu amabilitate, după care se ridică de pe locul său şi, întinzând mâna, luă punga cu gunoi în care căzuse Biblia.

Aşa a ajuns Biblia cu pricina în containerul cu gunoi menajer din faţa blocului în care locuia Miruna, o fată care mai iubea încă…

# XIV

În drumul lui spre liceu, Alex străbătea toată strada Speranţei. Astăzi aşteptase pe Fane zece minute pentru a merge împreună la şcoală. De jur împrejur, ţipenie de om. Mergea şi gândurile lui erau îndreptate în altă parte, nu la orele de curs. Nu ştia din ce motive i-au revenit în minte vacanţele de vară de pe vremea când era elev la şcoala generală. În profunda-i îngândurare se pomeni aproape de cerşetorii care căutau în containerele cu gunoaie. I se păru cu totul ciudat când fu oprit din visare de un individ cu hainele cleioase şi pline de petece, rupând foi dintr-o carte şi strigând:

– Nu Te-ai ţinut de cuvânt! Nu Te-ai ţinut de cuvânt! Încă mai sunt oameni sărmani pe pământ! Nu te-ai ţinut de cuvânt! Şi continua să rupă şi să vorbească singur:

– Ai spus că ne laşi pacea Ta, dar eu n-am găsit-o! Omul e în război cu sine însuşi; pământul arde sub noi. Nu Te mai cred! Nu Te mai cred! Am aşteptat prea mult să vină împărăţia Ta; nu Te mai cred! Cu accente scandaloase în glas şi cu privirea fixată spre cer, scormonitorul de gunoaie arunca cartea nu departe de stradă. Pantofii lui Alex alunecară în noroi; elevul de liceu merse să ridice cartea… şi, deodată, în faţa ochilor lui apărură coperţile unei cărţi cunoscute: era Biblia pe care o pescuise în apa râului cu trei ani în urmă!… Şi poate chiar fără să fie prea mult preocupat de acest lucru, deschise Cartea la întâmplare… Sus, pe una din paginile Evangheliei de la Luca,

îşi văzu semnătura: Alex. Cercetă cu atenţie şi celelalte pagini…; rămăseseră puţine, cam la cincizeci toate… Acolo, cu pantofii în noroi, fu oprit de textul scris de cineva pe marginile unei pagini. Începu să citească şoptit:

«Singurătatea naşte demoni şi îngeri. Acolo unde ea apare, faţa omului este speriată de necuprins, iar sufletul lui se îneacă în visare.

Părticele mici din cer cad pe pământ pentru ca tu să le atingi. Sunt urme divine aruncate pentru singuratici. Ce singur mă simt în mulţimea de blocuri ridicate pentru oameni. Nimeni nu vorbeşte sufletului meu… Cerul e departe, pământul e plin de praf; o melancolie voluptuoasă face din mine un ins învins.

În pustia Carantanei o umbră de ţap pătimaş alergă dezordonat şi-n salturi. La mică distanţă, alţii mai slabi îi urmează exemplul. Se întorc ruşinaţi dintr-o luptă inegală. Plecaseră hotărâţi să lase pământul în întuneric pentru totdeauna. Dreptul ispitit nu era altul decât Fiul lui Dumnezeu. Acolo, în pustia Carantanei, triumfa viaţa lipsită de păcat şi gândul omului se transforma în pâine. Păşeam alături de Iisus, puţin în spate, pentru a vedea totul. Se plămădea viaţa acoperită de umbra morţii. Iisus era singur. Cu puterea Lui de Om, într-o lume netocmită, Iisus trebuia să învingă ispita pentru aş arăta menirea. Dacă El cădea, atunci cădeam şi eu şi odată cu mine cădeai şi tu.

Soarele era roşu aprins, asemenea ţapului din vis. Pietrele deveneau pufoase ca o pâine scoasă din cuptor. Ierusalimul îşi cânta nefericirea sub privirea clară a unui Sfânt. Numai eu cădeam în visare şi peste mine o piatră de mormânt. Am rămas pe pământ singur…, dar ce spun? În pustia oraşului locuit, o cruce coboară pacea şi simt…

Vorbesc în şoaptă cu Iisus şi sufletu-mi se încarcă cu lumină venită de Sus. Nu mai sunt singur! Calea mi-e luminată şi merg grăbit să Te-ntâlnesc, SINGURATICULE!»

– Singuraticul! Singuraticule! Ei hei, asta da, mi-a plăcut!… Da, da, El rămâne singur, neînţeles de noi oamenii; asta da! Repeta cu glas tare gunoierul, care, între timp, se apropiase de Alex şi ascultase rândurile citite cu glas încet de acesta.

– Asta da, asta da, repeta cu glas tare cerşetorul, păşind alături de Alex. Dar, pe neaşteptate, se apropie de umărul lui Alex o mână care-l strânse de reverul costumului de blugi:

– Îmi îngăduiţi, stimaţi domni, să merg cu voi? Într-adevăr o siluetă strecură mâna pe după braţul lui Alex; individul nu era latul decât Fane, colegul de liceu.

– Bine, bine, se înţelege de la sine; dădu din cap Alex, ţinând cu grijă ceea ce mai rămăsese din Biblie.

Gunoierul se îndepărtă tăcut (de ei) privind cu lăcomie spre gunoaie. Alex se opri brusc şi zise către Fane: Vezi cum a ajuns Biblia pescuită de mine acum trei ani? Îmi vin în memorie cuvintele călugărului internat în spital: „Şi acum zic vouă: Feriţi-vă de oamenii aceştia şi lăsaţi-i, căci dacă această hotărâre sau lucrul acesta este de la oameni, se va nimici; Iar dacă este de la Dumnezeu, nu veţi putea să-i nimiciţi, ca nu cumva să vă aflaţi şi luptători împotriva lui Dumnezeu”.

– Aşa, Da, acum înţeleg! zise Alex din nou; Acum înţeleg! Biblia aceasta a fost o Biblie trunchiată, modificată; priveşte-o cum a ajuns!…

– Aud pentru prima dată aşa ceva!? răspunse mirat Fane.

– Bagă de seamă că există aşa ceva! strigă către el Alex, în timp ce fugea pe stradă în direcţie opusă drumului ce ducea spre liceu.

– Alex! Alex! nu vii la şcoală? Unde te duci?

– Nu, încă! Nu! Merg să-mi cumpăr o Biblie adevărată. Da! Una adevărată! îi răspunse Alex, continuând să fugă singuratic, după celălalt SINGURATIC.

# CUPRINS

INOCENŢA..... 5

ALESUL DOMNULUI..... 37

SINGURATICII..... 89